

БЛАГОВІСНИК

У Генерального Церковного
Управління УАПЦ у Франції

Le Bon Messager du Conseil Général de l'Eglise Orthodoxe Autocéphale
Ukrainienne en France

Publication trimestrielle

Edition Franco-Ukrainienne «HROMADA»

Ч. 2-3

Рік 1

КВІТЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ

1953

Зміст

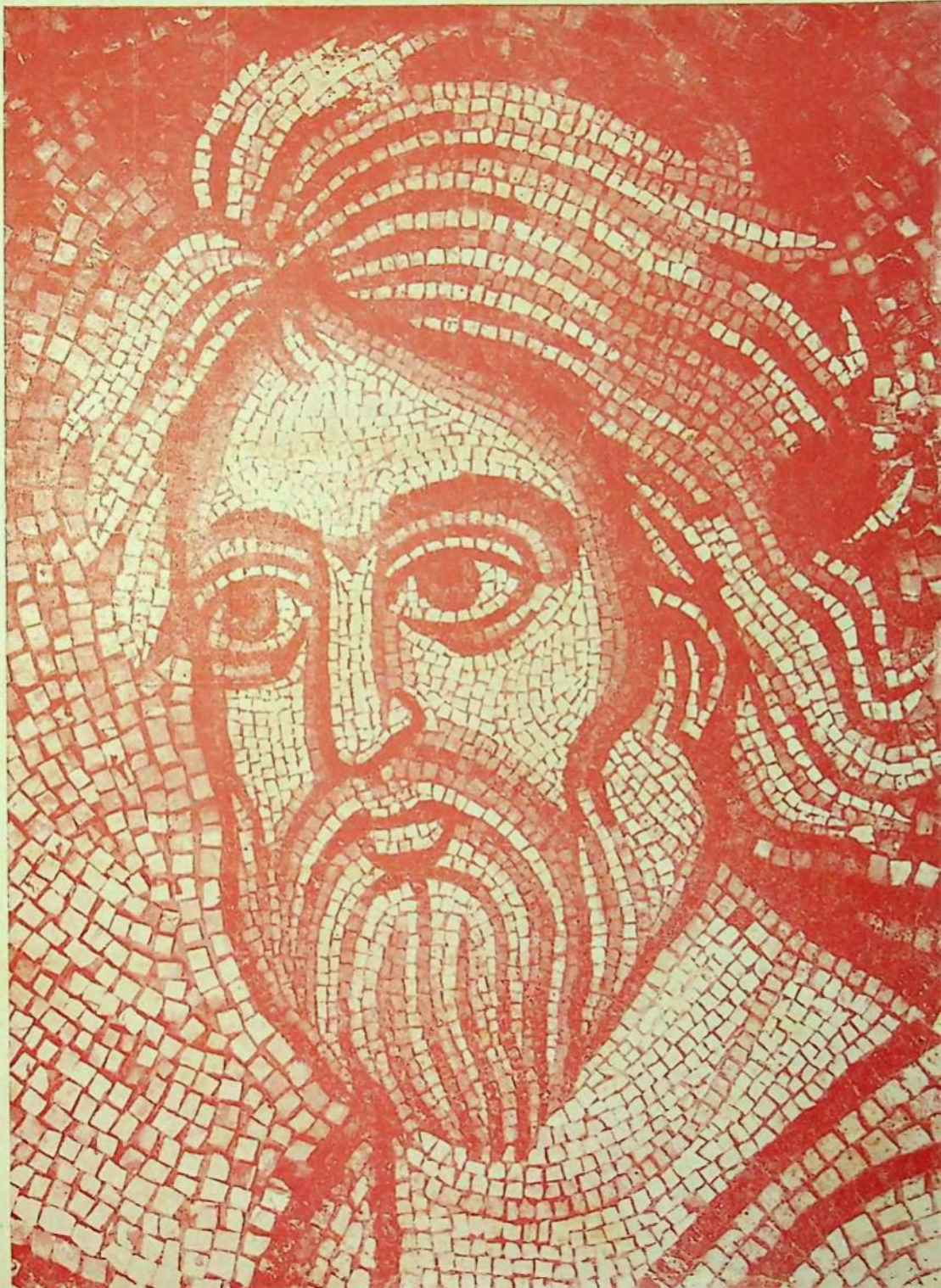
1. Відозва
2. Протопресвітер мгр. В. **ВИШНЕВСЬКИЙ** — Завдання УАПЦ
3. Митрополит **ПОЛІКАРИ** — Лист до Редактора «Нью Йорк Таймс»
4. Проф. **О. ЛОТОЦЬКИЙ** — Державний Закон 1-го Січня 1919 р.
5. **АРГУС** — До 700-ліття Коронації Короля Данила
6. Архiepіскоп **ПАЛАДІЙ** про УАПЦ
7. День Симона Петлюри
8. **П. ОРЛЯНСЬКИЙ** — Осторога
9. Єпископ **ОЛЕКСІЙ** — В яким напрямку працює духовенство Московської Патріархії
10. Святий **Євген СМОРЩОК** — В 5-ту річницю відновлення ВАПЦ
11. **Михайло ЄРЕМІВ** — Третій Конгрес Православної Молоді
12. За Залізною Заслоною — аналіза церковних відносин
13. Життя Церкви в Україні
14. Церква в Прибалтиці та Білорусі
15. Церква на Дону і Кавказі
16. Церква в Росії
17. Церква в Сибірі та Казахстані
18. Православна Церква на Пряшівщині
19. Духовні школи в СРСР
20. Життя УАПЦ у Франції
21. З життя УАПЦ в світі
22. 70-ліття Проф. І. Власовського
23. УГПЦ в Канаді
24. УПЦ в ЗДА
25. Відгуки читачів.

«БЛАГОВІСНИК»
РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
ПРОТОПРЕСВІТЕР
ВОЛОДИМИР ВИШНЕВСЬКИЙ

Adresser toute correspondance:

Mgr. W. Wyszneewsky,
5, rue Gasnier-Guy, Paris 20^e (France)

Генеральне Церковне Управління УАПЦ у Франції

Перша сторінка цеголки на будову храму УАПЦ в Парижі. Проект А. Яблонського. Зменшено в 2,5 разів.

До Всечесного Духовенства і Побожних Братів і Сестер, Українців і Українок у Парижі, у всій Франції і по всьому світі суцях.

ВІДОЗВА.

Всечесні Отці і Боголюбиві Брати та Сестри!

Рахусмо за свій святий обов'язок відверто поінформувати Вас про слідує:

Нам православним українцям в Парижі, з багатьох причин, не пощастило за 30-літній період еміграції набути власний будинок церкви для відправи Служб Божих. Ця важлива справа все відкладалася і ми задовольнялися ріжним тимчасовим поладженням цього питання, то винаймали будинок в старо-католиків, то правили в грузинів, а то й просто обходились без Служб Божих... Навіть найчільніших своїх Мужів ми не мали можливості поховати в своїй церкві і тому сл. п. Головного Отамана Симона Петлюру ховали в румунській церкві...

Врешті, останні 7 літ правили богослуження в приміщенні інж. С. Созонтова. Але тепер і ця можливість скінчилася. Будинок, в якому міститься Паризька Церква, почав давати великі щілини і грозить кожної хвилини руїною. Про це нас офіційно попереджено. Ремонтувати цей будинок не маємо права, бо він призначений владою «на злом».

Отож Паризька Парафія, з благословенства Блаженнішого Митрополита Полікарпа, обрала з посеред себе чільних людей і створила КОМІТЕТ БУДОВИ ХРАМУ УАПЦ В ПАРИЖІ. Цей Комітет вже працює від кількох тижнів і виробляє план своєї відповідальної діяльності. Але саме головне с те, що Комітет приступив одразу до збірки пожертв на це святе діло і то почав найперше від самого себе.

Згідно з приблизним підрахунком на закуп пляцку і будови церкви треба зібрати вартість 3.000 цеглин по 5 тисяч франків (15 доларів) цебто

15. мільй. франків (45 тис. доларів). І вже сам Комітет Будови Храму з посеред своїх членів і кількох парафіян зібрав вартість понад 100 цеглин, цеб то понад пів мільйона франків! Побожні люди закупили відразу по 20, 10, 4, 2 цеглини. Імена перших жертводавців оголошуться разом з цим, а листа наступних буде свочасно оголошена в часописах до відома і контролю громадянства.

Наш заслужений Генерал-Поручник О. Удовиченко написав до Комітету: «Треба, щоби кожний Українець-Емігрант, де б він не перебував, відчув, що Париж не може залишитися без церкви і то не в якомусь бараці чи гаражі, а на власному терені з належною будовою. Канада і Америка мусять нам в тому допомогти. Я певний, що Військові Т-во б. Вояків Армії УНР внесе свою поважну лепту на будову церкви. Щастя Боже на Святе Діло!»

Отож звертасмо до всіх Побожних Українців і Українок з закликом: І. Коли прочитасш цю відозву, то

не оглядайся за кимсь, хто має дати гроші на будову храму, а дай наперед сам свою щедру жертву і викупи кілька цеглин.

II. Заохочуй до жертвенности на що святу ціль твого друга, знайомого сусіда усно, а навіть листовно.

III. Пам'ятай, що чим скорше внесеш свою жертву, тим вона цінніша, бо свочасна.

IV. Не жалуй свого трудового гроша на таке святе діло, бо більш шляхотної цілі, тут на чужині не знайдеш, а своєю щедрою жертвою стасш в ряди тих Достойних Людей, за яких вічно будуть возноситися моління до Господа, як за Будівничих Св. Храмів Божих.

Надіючись на допомогу Всемогучого Господа нашого Ісуса Христа, ми с певні в успіх нашої доброї ініціативи. Надісмось, що не тільки в першу чергу відкликнуться українці і українки з терену Франції, але будуть щедрі пожертви і зза океану, бо всі ми повинні пам'ятати слова Ап. Павла до Коринтян: «Бог так упорядкував тіло, щоб не було розділення в тілі, а щоб члени однаково дбали один про одного, і коли страждає один член, страждають усі члени, а коли славиться один член, радіють разом усі члени» (I Кор. 12,24-26). А в другому місці той же Апостол каже: «Один одного тягарі носить і так виконає закон Христа» (Гал. 6,2).

Ці святі слова Ап. Павла повинні пригадати всім нам, поза Батьківщиною розсіяним, про категоричну і негайну потребу об'єднатися біля важливої справи БУДОВИ ВЛАСНОГО ХРАМУ УАПЦ В ПАРИЖІ. Серпень 1953 р.

Париж.

Генеральне Церковне Управління УАПЦ у Франції:

Гроші слати на адресу:

(Франція і зза кордону)
2, Place de l'Opera
Comptoir National d'Escompte de Paris,
C-с № 87.289.

або Поштове Конто в Парижі

№ 10172.42
(Paroisse Orthodoxe Ukrainienne)

КОМУНІКАТ

З Благословенства Його Блаженства, Блаженнішого Митрополита Полікарпа на дні 14-15 листопада 1953 року скликається в Парижі церковний З'їзд Парафій, Братств і Осередків Української Автокефальної Православної Церкви у Франції. Ціль — поживлення і впорядкування церковного життя у Франції.

Відкриття З'їзду в суботу, 14-го листопада, о год. 16-й в приміщенні «Громади», 5 рю, Гасніє Гю, Парі 20. Метро: Мартен Надо.

Делегатів на З'їзд треба зголосити завчасу, щоби вистаратися знижку подорожж на залізницю.

Бажаана присутність гостей і пред-

ставників української преси.

1-го жовтня 1953 р.

Париж

Генеральне Церковне Управління УАПЦ у Франції

ЗАУВАЖЕНІ ПОМИЛКИ

На сторінці 18-й пояснення до зми мки вміщеної з нагоди святкування 75-ліття Всч. о. Прот. Т. Гаврика слід читати: «75-ліття о. Прот. Т. Гаврика 26. 4. 1953 р. в Моранжі» а не у Ве зін Шалеті як помилково надруковано.

Просимо ласкаво шановного Ювілята, як рівнож шановних читачів вибачення за цю невільну помилку.

РЕДАКЦІЯ

НА ОКЛАДИНЦІ: Голова Апостола з композиції «Свхаристія». Мозаїка в Святій Софії Київській в XI ст.

ПРОТОПРЕСВІТЕР МІР. В. ВИШНЕВСЬКИЙ

ЗАВДАННЯ УАПЦ

На початку 1944 року суворим вигомам масової евакуації під час відступу німців з земель України, підняв одним з перших Єпископат Української Автокефальної Православної Церкви, який залишив Рідні Землі і переїхав на Захід. Виїхало тоді 14 єпископів УАПЦ і до сотні священників. Причиною того масового виїзду, крім зовнішніх обставин, був гіркий досвід багатьох років під час яких були винищені советською владою всі списки і величезна кількість православного духовенства (28 єпископів, 20.000 священників і мільйони вірних). Декларації советської влади про волю релігії в СССР не могли і не можуть переконати нікого, хто знає практику і тактику сов. режиму, у якого слово розходить з ділом, як ніде в світі. Церковні діячі не могли і не можуть повірити, що на території СССР вони могли б залишитися на своїх місцях, згідно з декларацією про свободу релігії. Вони дивилися на це, як на політичний трюк. Тому то ієрархія УАПЦ була свідомо того, що жодна співпраця з сов. владою є виключена і співіснування під сов. режимом є абсолютно неможливою для неї, бо Москва ніколи не допустить до виконання своїх обов'язків його Національною Церквою.

Зрештою передбачення ці справдилися, бо напр. Єпископат Греко-Католицької Церкви в Галичині, який залишився в краю, весь або вже згинув, або далі мучиться на засланнях, подібно до ієрархії УАПЦ року 1921, яка була винищена в роках 1927-1939. А нам відомо, що хоч під час похорону бл. п. Митрополита Андрея Шептицького в листопаді 1944 року був злочинний вінок від Сталіна, але вже через два роки була ліквідована ціла Греко-Католицька Церква в Галичині.

Передбачаючи все повище всі списки УАПЦ на чолі з Митрополитом Полікарпом виїхали на чужину, спочатку в Польщу, потім в Словаччину і Німеччину і тепер розселилися по всьому вільному світі разом з духовенством і вірними.

Деякі списки, священники і вірні увійшли в склад споріднених нам українських православних Церков. Так Архиепископи Імстислав, Генадій і єп. Володимир входять в склад Української Православної Церкви в ЗДА, а Архиеп. Михайл увійшов в Українську Греко-Православну Церкву в Канаді. В тих двох державах (ЗДА і Канада) УАПЦ свідомо не дозволяє розбудовувати своїх парафій, щоби не перешкаджати нормальному розвитку там раніш повсталих Церков. З тієї причини повстали певні труднощі з Архиеп. Ігорем, який мав намір закладати свої парафії і тим підривати церковне життя УПЦ в ЗДА.

Тепер в основній УАПЦ залишилися: Блаженніший Митрополит Полікарп, Голова Собору Єпископів і Св. Синоду УАПЦ з осідком в Парижі, який безпосередньо опікується пра-

вославними українцями у Великій Британії, Бельгії і Франції; Високопреосвящений Митрополит Ніканор, який опікується вірними в Німеччині, Високопреосвящений Архиеп. Іоан (Данилюк), який опікується вірними в Австралії і Новозеландії і там же перебуває Преосвящений Єп. Сильвестер, який очікує на приділ йому функцій і нарешті Преосвящений Єп. Олексій в Південній Америці.

В складі УАПЦ тепер залишилось понад 50 священників і понад 10 дияконів, які підлягають вищезазначеним єпископам.

Всі єпископи і священники, виконуючи свої архипастирські і пастирські обов'язки серед декількох десятків тисяч православних українців, розсіяних по всьому вільному світі, крім ЗДА і Канади, постійно зривають про час повернення на Рідні Землі, щоби там в умовах Вільної України розбудувати церковне життя серед нашого многострадального Українського Народу.

Важливим завданням УАПЦ є завести на Вільну Україну Національний Український Православний Канонічний Єпископат, щоби не повторювати нам практики 1921 року...

Крім того вже тепер виникають великі проблеми перед нашою Українською Православною Церквою, висвітлені нами в статті «Думки на 1953 рік» («БЛАГОВІСНИК» Ч. I.), а саме добитись скликання Всесвітнього Собору Українських Православних Церков, який складався б з єпископів, делегатів від духовенства і вірних трьох однорідних церков: УПЦ в ЗДА, УГПЦ в Канаді і УАПЦ. На цьому соборі мала б бути узаконена єдність Української Православної Церкви у всьому вільному світі, на чолі з єдиним Церковним Проводом. Де що в тому напрямку вже робиться і ми маємо відомості, що Провід УПЦ в ЗДА розпочав через Вл. Архиеп. Мстислава певні переговори з Проводом УГПЦ в Канаді. Один з Владик, вітаючи наш крок в тій справі написав нам: «Стукайте і відчиниться вам...» Інший визначний пресрей пише: «Що до координації праці всіх Українських Православних Церков, то цього всі українські правдиві патріоти мусять бажати, щоби до цього прийшло якнайкорше. Жаль, що воно не сталося у минулому». А один ієрарх вже дискутує справу місця Всеукраїнського Собору. Констатуємо, що кожний свідомий церковний діяч розуміє величезну вагу наміченої роботи і старається чим можна допомогти об'єднанню.

Маємо надію, що після осіннього собору УПЦ в ЗДА значно двигнеться вперед ця справа.

По-друге метою нашою є заховання чистоти Св. Православної Віри і фактичної автокефальності Української Православної Церкви. Тому то ми так суворо притримуюсь Св. Догматів і Канонів Св. Вселенської Східної Православної Церкви.

В яких же умовах приходить ся працювати ієрархії і священству УАПЦ?

Здавалося б, що сконстатувавши все повище, всі правдиві Християнські Церкви повинні б були не тільки не перешкаджати в праці на Ниві Христовій УАПЦ, а на відворот, згідно з законом основним Христа — любови, всемірно допомогати своїм братам по вірі.

Не дивуємось ворожості Московської Церкви, яка не хоче і чути про Незалежну Українську Православну Церкву і в своїх офіційних виданнях навіть не згадує про Український Народ, а тільки про «русских православных на юге СССР» (Журнал Москов. Патриархии). Правда в останніх виданнях вже не згадується ні словом Ієрархії УАПЦ, а це для того, щоби не звернути уваги православних українців там, на рідних землях, на факт існування УАПЦ на чужині.

Стверджуємо, що нічого доброго ми не очікуємо від Москви і то від часів Андрея Боголюбського аж до цього часу. Історія нам дає ясний наказ: «Геть від Москви». Ми болізно переживаємо всі ті кривди, яких зазнали від цього північно-східного сусіда України. Мир з тим чинником може наступити тільки тоді, коли наша незалежницька концепція буде принята на церковно-політичному ґрунті. Суверенна Українська держава і Українська Автокефальна Православна Церква зможе домовитися з всіма своїми добрими сусідами. Ми пошануємо право кожного народу і кожної церкви, які нам ту пошану виявлять.

Якусь не християнську ворожість виявляють до нас Ієрархи Зарубежної Російської Православної Церкви, які нехтуючи факт повної канонічності висвяти наших Ієрархів, роблять вигляд «незнайків» і не мають іншого окреслення нас, як тільки «самосвяти». І дивно те, що властиво Зарубежна Російська Церква є ще в гіршому канонічному стані ніж ми, бо немає жодного зв'язку з Вселенською Церквою, навіть такого, який має УАПЦ через Кіріярарха Блаженнішого Митрополита Діонісія, Голови Автокефальної Православної Церкви в Польщі, своєчасно визнаного всіма Автокефальними Церквами, окрім Московської.

Подібно відношення до нас виявляє «Русській Західно-Європейській Православній Екзархат» Константинопольського Патріярха з осідком в Парижі, серед духовенства якого панує фальшиве уявлення про нашу канонічність і де тільки є можливим то нас чернять за пошану пам'яті Св. п. Митрополита Василя і всієї Ієрархії і духовенства висвяти 1921 року, нехтуючи факт, що ті Служителі Божі життя своє поклали на Вівтарі Української Православної Церкви, як мученики... Коли зіткнувшись з свячеником, вірним чи студентом тієї Церкви і поясниши дій-

сний стан нашої Церкви, то не раз почувеш такий вислів: «Господи і як же ж перекручують правду Богу і які наклепи роблять на Царкву Православну Церкву, якою без сумніву є УАПЦ і її жертвенне свяцєнство.»

Зовсім неясну лінію по відношенню до УАПЦ займає Церква Владика Богдана в ЗДА. Там в офіційному органі цієї Церкви, яка є зикар'ямом Вселенської Константинопольської Патріархії, одночасно закликається підкоритися Вселенському Патріархові і в той же час вміщують на своїх сторінках різні непристойності різних церковних бунтарів, які тратують все святе на свому безумному путі...

Церква Владика Богдана кличе нас відступити від нашого голвного принципу, а саме «автокефальности» — незалежности нашої церкви. Але ми ніколи не можемо піти на такі пропозиції, які напр. робив Екзарх Царгородського Патріарха для української Православної Церкви в ЗДА. «Підпиши заяву, що Ваша церква буде підчинена мені, прийме конституцію мості архидієцезії, будете приймати начальство, що я його призначу і ми будемо з'єднані...» Правда Екзарх заперечив дійсність повищого освідчення, але воно по-суті своїй є правдоподібно в головних рисах.

О. В. Левичкий (священник з церкви Вл. Богдана) в своїй статті «На зустріч історичних подій» в «Укр. Вістнику Ч. 4 1953 р. пише: миряни-церковники кличуть — «Бажасмо і жадасмо канонічного поєднання усіх формацій Української Православної Церкви! — Але цього ніяк і ніколи не буде без Томаса Вселенської Царгородської Патріархії...»

Отож треба пригадати, що Ієрархія УАПЦ кілька разів робила заходи щоби навязати зносини з Православними Церквами і в тому відношенню вона є в порядку.

Так напр., 27-го квітня 1944 року Ч. 51 було вислано відповідне послання до Константинопольського Патріарха Веніяміна, в якому сповіщалося про існування УАПЦ в таких словах: «Новопокликана до життя Церква на носить назву «Українська Автокефальна Православна Церква», управляється автокефально, на чолі її стоїть Адміністратор Митрополит Полікарп, вищим органом управління її є Священний Собор Єпископів, що керує Церквою через свій виконавчий орган Свящ. Синод. Митрополит Адміністратор до помісного Собору, що определить спосіб сталого управління Церквою, носить титул Містоблюстителя Київського Митрополитого Престолу.»

Хоч Українська Автокефальна Православна Церква силою обставин управляється на засадах автокефальности, але юридично, на підставі 28 правила Халкедонського Собору, вважає себе належною (через посередництво свого канонічного Голови і Опікуна Митрополита Діонісія) до юрисдикції Вселенського Патріарха і — цілковито відкидає яке будь право вмішуватися в справи Української Церкви — патріархії московської...»

Подібні послання були тоді ж вислані до Патріарха Румунського Нікодима, Митрополита Сербського Іо-

сафа, Митрополита Болгарського Неофіта, Архiepіскопа Грецького Дамаскина і до Вищого Управління Монастирів на Св. Горі Афон. (Архив Свящ. Синоду УАПЦ).

Це було підчас війни і можливо через ті обставини жодного відгуку на повищі послання не було.

20. X. 1946 р. з Німеччини було вислано звернення до Святішого Максима, Архiepіскопа Града Константинополя і Патріарха Вселенського, в якому після історичної довідки про нашу Церкву і каноничність хіротонії нашого єпископату пишеться: «В цій історичній християнській місії для мільйонів українського народу Української Автокефальної Православної Церкви велике значіння і зміцнення буде мати признання її, благочестива її святого діла і молитовного єднання з її Ієрархією колишньої її Церкви-Матері Константинопольської Патріархії.»

Про це признання, благословення й молитовне єднання й просимо Вас, Ваше Святіштво, в повному зрозумінні усієї церковно-канонічної ваги цього акту Вселенської Православної Патріархії і в повній надії, що Ваше Святіштво, прийдете в ці тяжкі для Христової Церкви часи з батьківською допомогою побожному народу українському, як і перед тисячу літ і на протязі віків православно опікувались нами Ваші великі Святителі, Попередники на Вселенському Константинопольському Патріаршому Престолі». (Архив Св. Синоду УАПЦ).

Жодної реакції на повище не було, хоч вислано воно було вже по закінченні 2-ої світової війни.

12-го листопада 1948 р. Свящ. Синод в складі Митрополита Полікарпа, трьох архiepіскопів і єпископа вислали з Ельвангену «Привітання» для нового Святішого Патріарха Атенатораса, в якому висловлюється «запевнення, що наша Церква і наш Побошний Народ стремлять до єднання во Христі з нашою Праматірною Константинопольською Церквою та щасливі будемо прийняти посилену участь в церковному житті Вселенської Церкви». (Богословський Вісник ч. 2. 1948.)

І на це привітання навіть звичайної подяки не послідувало.

25. I. 1949 р. в Парижі, підчас переїзду з Америки до Царгороду, делегація УАПЦ, в складі п. Інж. С. Созонтова, Проф. П. Шумовського і автора, привітала на спеціальній аудієнції Святішого Патріарха Атенатораса від імені Вл. Митрополита Полікарпа, Собору Єпископів, Духовенства і Вірних УАПЦ запевнила Патріарха, що «ми разом з нашою благодатною Ієрархією були, є і будемо вірні Св. Догматам і Канонам нашої Православної Церкви». Після довшої інформаційної розмови, яка велась в дуже теплій атмосфері Патріарх освідчив: «Я не маю відомостей про них (Єпископів УАПЦ) нехай пришлють мені всі відомості про єпископат з матеріалами і ми будемо рішати про Вашу Церкву.»

Своєчасно такі відомості переслав пок. Секретар Свящ. Синоду Єпископ Платон до Вселенської Патріархії.

27. - 1949 р. підчас інтронізації Патріарха Атенатораса в Царгороді представником від УАПЦ був сотник

Микола Забело, який привітав офіційно Патріарха і доручив йому листа від Владика Митрополита Полікарпа.

Сотник М. Забело був єдиним представником від цілого слов'янського світу на цій урочистості, бо представники від СССР, Болгарії, Югославії, Румунії і інших совєтських сателітів не з'явилися.

І на ці привіти і заходи жодної реакції від Вселенської Патріархії не було.

Що ж далі робити? Чи плакати-скиглити, чи далі стукати до «холодних сердець» і понижуватись, або журитись так, як це робить о. І. Губаржевський, пишучи: «Що сказали б наші діди й пради... коли б Царгородський чи Єрусалимський Патріарх, проїжджаючи через Україну, не мав би з канонічних причин права відправляти Служби Божі з нашими Архiepіями чи священниками?» (Укр. Вістник ч. I. 1953 р.).

Отож можемо запевнити о. Ігоря, що коли ми будемо мати Самостійну Українську Державу, то зазначені вище Ієрархи напевно захочуть власне того співслуження з нашою Ієрархією «нічтже вопреки глаголя», а в додатку поблагословили б УАПЦ і весь Побошний Український Нарід за те, що в найтрудніших умовах зберегли в чистоті Православну Віру своїх славних Предків.

А поки що трудно нам очікувати щось позитивного від осіб, які задивлені на Третій Рим — Москву. Бо як же ж інакше можна назвати «Послання Патріарха Єрусалимського Тимофія до Святішого Патріарха Алексія (Московського) від 29. X. 1952 року, де він між іншим пише: «Святейшая Сионская Матерь Церквей не будет входить ни в какое общение с находящимися под церковным запрещением русским епископами и клириками, пока они не возвратятся к их Матери — Русской Церкви и не восстановят канонического общения с ней.»

Согласно этому постановлению, мы не разрешили прибывшему недавно из Америки во Святой Град Иерусалим епископу Серафиму, последователю Митрополита Анастасия священнодействовать во Всесвятых Местах Поклонения. Равным образом находящегося здесь проездом архимандрита Димитрия, на которого митрополит Анастасий антиканонично возложил обязанности начальника Духовной Русской Миссии в Иордании, мы не признали и не разрешили ему служить с нашими клириками во Всесвятых Местах Поклонения». (Журн. Моск. Патр. Ч. I. 1953).

Коли таке відношення одного з патріархів до Зарубежної Російської Церкви, то щож треба було б очікувати по відношенню до Української Православної Церкви, коли б така захотіла тепер мати якісь зв'язки напр. з Патріархом Єрусалиму?

Тому в сучасний момент ми не маємо більше охоти понижатися і просити ласки у людей з кам'яним серцем, які забули Слова Божественного нашого Пастиреначальника «а хто приходить до Мене, не вижену геть» (Іоан. 6. 37).

Тому заява Митрополита Ніканора в пресі, що «Церква Митрополита

Полікарпа ніякого визнання ні від кого не потребує» має свою історичну підставу. Тому то і сам Блаженніший Митрополит Полікарп, констатуєчи неухважність патріархів по відношенню до всіх тих Церков, які не визнають авторитету Московського Патріарха, підтвердив повижчу думку.

Як видно не час тепер стукати до дверей, за якими знаходяться глухі на правду життя...

Вся ця історія є дуже сумна, але тим гірше для авторитету тих, яких церковна традиція поставила на високий п'єдестал Св. Вселенської Пра-

вославної Церкви на якому вони, на великий жаль, не знають, як триматися, згідно з заповідями Небесного Пастиреначальника, Господа нашого Ісуса Христа, «Який є Голова Церкви» (Єф. IV. 15.).

На підставі вищеподанного констатусмо, що мета УАПЦ на чужині є така:

1. Заховати чистоту нашої Св. Предковичної Православної Віри серед православних українців.
2. Міцно триматись Св. Догматів і Канонів Св. Вселенської Православної Східної Церкви.
3. Притримуватись засади фактич-

ної незалежності (автокефальності) нашої Церкви.

4. Зберегти пресмественно-апостольську канонично-поставлену Ієрархію УАПЦ аж до часу повороту на Службу Українському Народу у Вільній Україні.

Коли ми виконаємо повищі завдання, то звільнений Український Многострадальний Народ з радістю привітає наше повернення на Батьківщину і ствердить, що Українська Православна Церква тепер, як і в давнину, належно виконала свій обов'язок перед Богом і Нацією. Червень, 1953 року.

Париж.

Лист Його Блаженства Митрополита Полікарпа до Редакції

« New York Times »

МИТРОПОЛИТ

Української Автокефальної
Православної Церкви
Париж, 9 вересня 1953 р.

До Головного Редактора «Нью Йорк Таймс»
Нью Йорк.

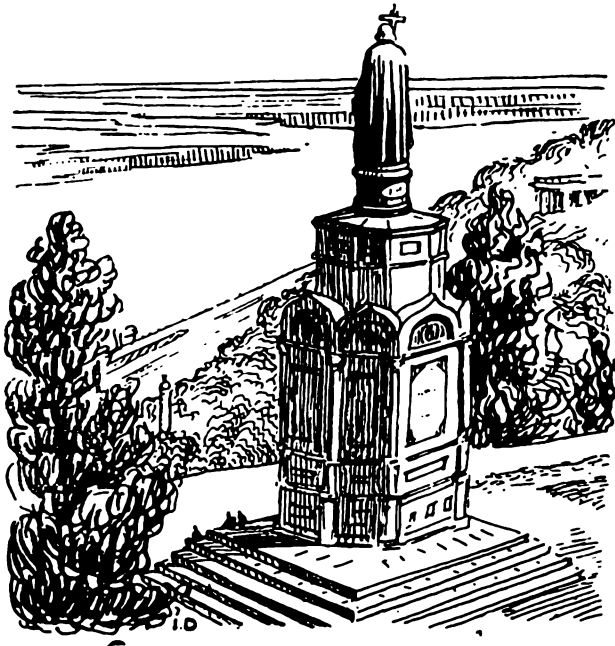
Із великим здивуванням довідався я про зміст листа, вміщеного в «Нью Йорк Таймс» з 18 серпня 1953 р. і підписаного Єпископом Ніконом.

З огляду на те, що висловлені ним думки можуть викликати серед американської громадської opinii висновки, що не відповідають ані історії, ані сучасному становищу річей, вважаю за свій обов'язок, яко Кіріярх Української Автокефальної Православної Церкви, звернути увагу вільнолюбивого і справді демократично вихованого американського народу на той факт, що український народ боровся протягом своєї тисячелітньої історії, бореться зараз і буде далі боротися за свою волю і незалежність, як релігійну, так і політичну й економічну.

Український народ, споконвіку християнський, ніколи не намагався поневоловати інших. Український народ ніколи не виступав проти російського народу, як такого, і не старався захопити його землі, а вів лише боротьбу і далі буде вести проти російського імперіялізму в усіх його формах: чи то царського, як то було перед революцією 1917 року, чи то т. зв. «демократичного» Тимчасового Уряду А. Керенського, чи то проти сучасного російського імперіялізму у советській формі.

Боротьба цілого світу проти комунізму, як лише соціальної системи, буде безплідною й неуспішною, оскільки не буде знищено советсько-російський імперіялізм, який у новітній формі сучасної Москви загрожувє цілому світові і його цивілізації.

ПОЛКАРП
Митрополит
У.А.П.Ц.

Пам'ятник Святого Рівноапостольного Князя
Володимира Великого
на
Володимирській Гірці
у Києві

Проф. О. ЛОТОЦЬКИЙ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКОН 1-ГО СІЧНЯ 1919 РОКУ

Нижче подасмо уривок з праці Проф. О. Лотоцького «Українські Джерела Церковного Права» — видання Українського Наукового Інституту Том V. Розділ V. під заголовком «Нова Доба Української Державної Самостійності» де автор подас повний текст Закону з 1-го січня 1919 р. та свої міркування про нього.

Р е д а к ц і я

Старі наші церковно-народні традиції проявились з непереможною життєвою силою в час загального визволення України. Тут яскраво позначився традиційний зв'язок між церковними та національними змаганнями українськими. Церковно-українські змагання виходили з кругів громадських — не лише інтелігентських, але і із широких мас народу і виразно виявлялись в формі змагань до автокефалії української церкви. Та міродайні круги українського політичного життя в пору української автономії і в початках державної самостійності не доцінювали всього значіння церковного автокефального руху. Моменти соціальні остільки опанували увагу тодішніх наших політичних чинників, що змагання церковні нехтувалося, як невідповідні для тієї соціалістичної ідеології, яка тоді домінувала в міродайних сферах, і ці останні не вважали тоді за потрібне правно урегулювати відносини церковно-державні

Першим основним актом україн-

ські самостійної держави в справах церковних був закон 1 січня 1919 р. про вищий уряд Української Автокефальної Православної Церкви:

«1) Вища церковно-законодавча, судова та адміністративна влада на Україні належить Всеукраїнському Церковному Соборові, постанови якого, коли мають церковно-державне значіння, або вимагають видатку грошей з державних скарбів, підлягають розгляду і затвердженню законодавчих державних органів.

2) Для керування справами Української Автокефальної Церкви утворюється Український Церковний Синод в складі 2 єпископів, 1 протоієрея, 1 священника, 1 диякона і 3 мирян і одного священника од Військового Відомства. До скликання Собору, який обирає в члени Синоду і подас на затвердження Уряду, Члени Церковного Синоду призначаються Вищим Республіканським Українським Урядом.

3) Відомству Синоду належать церковні справи: 1) релігійні, 2) адміністративні, 2) господарські, 4) освітні, 5) контрольні та ревізійні. *)

4) В засіданнях Українського Синоду має присутність призначений для того Міністром представник Республіканського Уряду, який іменується Державним Представником і на обов'язках якого лежить: подавати інформації, розясняти закони, стежити за виконанням законів та постанов Синоду, які не порушують інтересів

Республіки. Представник має право опротестування перед Радою Міністрів.

5) Церковна влада Автокефальної Української Церкви з її всім урядовим складом оплачується коштами з Державної Скарбниці відповідно штатам, установленим для цього додатково.

6) Українська Автокефальна Церква з її Синодом і духовною ієрархією ні в якій залежності од Всеросійського Патріярха не стоїть.

7) Український Церковний Синод для керування своєю діяльністю, а також для скликання Церковного Собору виробляє накази, які вступають в силу по затвердженні їх Українським Республіканським Урядом».

Акт цей, з погляду церковно-правового, завершує і управне історичний процес унезалежнення української церкви. Згідно з правилом 17-м Четвертого Вселенського Собору, коли правосильною владою заснована держава, то адміністративний розподіл церковний слідсуд за розподілом державним. Отже з повстанням незалежної української держави настали правні умови для такого розподілу, в значінню міжцерковному, і верховна влада України правосильна була відповідним законодавчим актом (в даному разі — декретом Директорії Української Народної Республіки) установити церковну незалежність, себто автокефальність, української церкви. З цього акту починається нова — автокефальна — доба історії української церкви...

*) Додатковим декретом Директорії надано Синодові ще й функції судові.

ДО 700-ЛІТТЯ КОРОНАЦІЇ КОРОЛЯ ДАНИЛА

В цьому році деякі чинники української еміграції пропагують серед нашого громадянства потребу урочисто відсвяткувати 700-ліття коронації короля Данила (1202-1264). Рахуємо за свій обов'язок подати коротко ті історичні обставини, при яких відбулась повища подія.

Отож в 1239 р. татарський хан Бату з своєю ордою знищив Чернігів та Переяслав та побив багато людей. В наступному 1240 р. Бату зруйнував Київ та інші українські міста, а потім пройшов через Київщину, Волинь і Галичину, здобуваючи городи, які стояли на його дорозі та мордюючи людей. Потім татари пройшли на Угорщину і Польщу і через Чорноморські степи повернули над Волгу, де й осіли. Звідси вони послали своїх післанців в сусідні землі списувати людей, щоби вони давали їм дань. Таким чином і українські землі попали в залежність від татар.

Саме тоді, коли татари йшли на Україну, Галицько-Волинська Держава вийшла з внутрішніх труднощів і стала міцною і одностайною під володінням сніав Романа Князя Галицького — Данила і Василька. Брати жили в згоді і всі рани, спричинені татарами, почали гоїтися. Навіть питання про татарську зверхність

— чи хан і орда має владу над Західною Україною, якийсь час зставалося невиясненим. Але недовго. Десь в 1245 р. татари наказали Данилові: «Дай Галич!» якомусь іншому князеві, що впривис собі від татар грамоту на галицьке князівство. Данило побачив, що як він не поклониться ханові, не признає його зверхньої влади над собою, то орда знайде на нього якогось претендента і не дасть йому спокою. Тому він іде в орду, де Бату прийняв його з честю і віддав йому волості під його владу, але разом з тим, частуючи Данила кумисом, казав йому: «Ти вже тепер нащ, Татарин! Пий же наше пиття».

Данило повернув у свою землю. І зустріли його брат та сини його і заплакали над його кривдою, як пише про це сучасний історик. Вся Руська Земля болізно відчула те пониження. «Озла честь татарська! Данило Романович, князь великий, володар землі Руської, Волині, Кисва, Галича і інших земель, нині стоїть на колінах, називається холопом, обкладується данню, трясеться за життя і погрозу страшитися». (Костомаров. Н. Монографія. Ст. 109-110).

Данило починає старання, як йому звільнитись від татарського ярма. Він шукає допомоги проти татар на

Заході. І ото в р. 1245 посилається Єпископ Петро Акерович на Ліонський Собор, щоби випросити там допомогу. Далі Данило звертає свій зір на Рим і його єпископа — Папу. Перші зносини з Римом розпочались в 1246 р. Данило запрошує християнський захід разом з ним йти проти монголів. В наслідок цього був цілий ряд папських посольств і буль. Важаючи перш за все прилучити до себе Православну Церкву Галицько-Волинської Держави, папа Інокентій IV послав до Данила домініканських монахів Олексія Гецелоні і інших для наради про віру і для постійного перебування при дворі князя. В своїх булях папа називає Данила королем, дозволяє зберегти всі обряди грецької церкви і відправу літургії на просфорах. Папа пропонує рівнож коронувати Данила короною.

Але Данило мав на увазі одно: дістати істотну допомогу від Заходу для визволення Руси від монголів, а тому не піддавався ні на які обіцянки. «Що мені в королівському вінці? — говорив він папському послові — татари не перестають робити нам зло; для чого я буду приймати вінця, коли мені не дають допомоги!» І ото в 1249 р. зневірившись в надії на обіцяну допомогу папи, Данило

виганяє Єпископа Альберта, якого папа вже призначив головою духовенства на Русі. Папський легат з неохотою виїхав з Галичини.

Тільки в 1252 р. мадярський король помирих Данила з Римом. Треба однак тут додати, що Данило взагалі не спішив з прийняттям королівської корони, бо коли він вертаючись з чеського походу в р. 1254, спіткнувся в Кракові з папськими посланими, які везли йому корону, то він сказав їм: «Не годиться мені бачитися з вами у чужій землі. Після!» А тому тільки в наступному році, а саме в 1255 році, прибув знову папський легат Опізо з короною, скипетром і з щедрими обіцянками допомоги проти татар і за намовою своєї матери і польських князів Болеслава і Земовита, після довгих вагань, Данило погодився коронуватися в Дорогочині над Бугом.

Вищезгадані польські князі обіцяли негайно йти проти татар, як тільки Данило прийме папську корону. Рівнож папський легат заспокоював Данила словами: «Папа шанує грецьку церкву, проклинає тих, хто осуджує її обряди, і має намір в найближчому часі скликати собор для'єднання церков». (Костомаров Н. ст. 115).

Побачивши, що помочі від папи не дістане, Данило скоро залишив зносини з Римом, тим більше, що ті переговори про прилучення Українців до Католицької Церкви викликали невдоволення серед населення Галицько-Волинської Держави. В докір Данилові згадували про батька його Кн. Романа, що йому рівнож папа пропонував корону і обіцяв поміч «меча святого Петра», але Роман на те не звабився: він показав свій меч папському послові і сказав, що «поки має власний, чужого меча не потребує.» (Грушевський М. Історія України. Київ-Відень. 1920 ст. 56).

Татари, розпочавши воєнні дії про-

ти Данила, почали нищити українські міста, а Бурундай жагадав від Данила: «Як хочете жити зі мною в мирі, то розкидайте всі ваші міста». Допомоги не було звідки очікувати, ніхто не послухав заклику папи і прийшлося виконати вимогу татар. Тоді були знищені укріплення Львова, Стожка, Кременця, Луцька, спалений був Володимир Волинський, а о-копи його були розкопані татарами. Тільки Холм не піддався Бурундасві. Захід обманув Данила. Він зрозумів, що нема жодної користі від стосунків з Римом. А він же тільки для того зносився з папою, щоби одержавши від Заходу допомогу звільнитися від завойовників. Папа зі своєї сторони мав тільки одну ціль: підкорити Православну Церкву своїй владі. Зрозуміло, що Данило, бачучи себе обдуреним і констатуочи безсилля папи, не хотів його більше знати. Папа Александер IV, ще в 1257 р. писав йому буллою з грізкими докорами за те, що він не виявляє жодної покорности для папського престолу і грозив церковним прокляттям. Але Данило не звертав уваги на ті погрози. В цьому Данило вів себе чесно і бездоганно: він не хитрував, а говорив відверто, що йому потрібна дійсна допомога проти ворогів і тільки під такими умовами обіцяв признати духовну владу римського первосвященника, при тому не інакше, як тоді коли буде скликаний собор, який установить злуку церков. Ні того, ні другого не було докормано зі сторони папи, який по-свті не міг виконати того, що обіцяв. Тому зрозуміло, що Данило міг рахувати своє сумління чистим, відвепнувшись від папи.

Скоро після Бурундасового погрому України Данило розхворувався і помер в р. 1264 р., як православний монарх.

Отож, як бачимо, з повижчого, «Унія за військову допомогу» не вийшла в життя і не мала практичного зна-

чення, коли не рахувати страшною руїною міст, dokonаною власними руками на вимогу татар.

Крім того на маргінесі стверджуємо на підставі свідчень історика Костомарова, що коронація відбулась не в 1253 році, а в 1255.

Це зрештою стверджує історична розвідка на франц. мові:

«Damascene Popowycz. L'Eglise Catholique en Ukraine Occidentale. Mons. Avec l'approbation de l'Autorité ecclesiastique».

(Дамаскин Попович. Католицька Церква в Західній Україні. За дозволом Церковної влади). Отже книжка має всі ознаки офіційної католицької публікації. Ця книжка є приоздоблена портретами Митрополита А. Шептицького, Єп. Миколая Чарнецького, Владики Івана Бучка і Вчс. о. Ван де Малє.

Отож на ст. 6 згаданої книжки написано:

«Un légat du pape, Plano de Karpinia, entra également en' pourparlers avec Daniel, prince souverain de Galicie et de Volhynie. Ces pourparlers conduisirent à la conclusion d'une union avec Rome et au couronnement de Daniel par le pape Innocent IV en 1255. Cette union ne fut toutefois qu'éphémère».

(Легат папи, Плано де Карпінія, ввійшов в переговори з Данилом, пануючим князем Галичини і Волині. Ці переговори довели до заключення унії з Римом і коронації Данила папою Інокентієм IV в р. 1255. Ця Унія була, однак, не довготривала).

А на ст. 35 тієї ж книжки це знову підтверджено:

«En 1255... le légat du pape, Opizo donna la couronne royale à Daniel».

(«В р. 1255... легат Опізо дав королівську корону Данилові».)

Отож, як бачимо, квілей «700-ліття коронації Данила» ще рано святкувати, а властиво кажучи нема чого святкувати, бо нема чим похвалитися... Аргус

АРХИЄПІСКОП ПАЛАДІЙ ПРО УАПЦ

(3 АРХІВІВ СВЯЩЕННОГО СИНОДУ)

Нище друкуємо важливі ствердження Високопреосвященного Паладія б. Архиепископа Краківського, Лемківського і Львівського (тепер Архиепископа Церкви Вл. Богдана в Америці) з листа написаного в 1943 році до Високопреосвященного Главіюпа б. Архиепископа Холмського і Підляського (тепер Митрополита УГПЦ в Канаді).

Передруковуємо в цілості розділи 3 і 4 з цього цікавого і обгрунтованого документу, відпис якого зберігається в архіві Свящ. Синоду УАПЦ.

Розділ III

3. Український Народ через свій уряд та через Церковні Собори правно виявив свою рішучу волю на автокефалію своєї Церкви.

Державний закон Уряду УНР від 1-го січня 1919 року про автокефалію Української Православної Церкви має для нас фундаментальне значіння. Коли державна влада визнає церкву на певній території за автокефальну, то це акт законімірний, пра-

водатний і заперечувати йому церковна влада не може. Канонічне правило 17. IV-го Всел. Собора гласить, що «коли царською (цивільною пр. Р.) владою засновано місто, то розподіл церковних парафій нехай послідує за цивільним та земським порядком». З цього виходить, що в чин церковного адміністрування органічно входить елемент адміністрації цивільної і стає тут основою церковного розпорядку. Напр. імператор Юстиніян Великий в 535 році установив автокефальну архиепископію першої Юстиніани, якої Архиепископ Катенан користався правами патріярха. За імператора Юстиніяна установлене автокефалію Синайської Церкви в складі одного монастиря. І це не колідувало з церковними канонами, а навпаки, про ці Церкви згадується і Вселенськими Соборами. З того виходить, що церковні канони передбачають уділ держави в церковних справах і практика церковна однає і підтверджує випадки організації

державою церковного життя на засадах автокефалії.

В нашій випадку бракує лишень одного елементу — згоди Церкви. Імператор Юстиніян установляв автокефалію церков Першої Юстиніани і Синайської за згодою Собору, тобто з дотриманням канонічних приписів. На жаль Уряд УНР не зміг добитися згоди Єпископів, бо московський Єпископат в Україні вороже ставився не лишень до справи автокефалії, але і до української державности. Через спротив московського Єпископату, до якого належали тодішні архієреї в Україні, здійснення автокефалії не могло відбутися на засадах канонічних. Власне ця обставина змусила Уряд УНР в особі Голови Ради Міністрів В. М. Чехівського, вислати амбасадора до Туреччини О. Лотоцького, який вважався фахівцем в церковних справах. Уряд УНР надавав велике значіння визнання Царгородського Патріярхом автокефалії Української Церкви.

Як знаємо Царгородська Патріархія у відповіді на лист Уряду УНР з 15. 1. 1919 року переслала «Українському Урядові, а через нього благочестивому українському народові свою гарячу любов і матерне співчуття... та благодать Господа, мир і благословенство, щоб були багаті і невичерпані на Уряді і на всьому благочестивому українському народові», а з автокефалією наказали почекаати (Див. Спомини проф. О. Лотоцького — «В Царгороді»). Мали ми в 1917 — 1919 роках свою державу і владу та в здійсненню автокефалії нашої Церкви на засадах каноничних перешкодив нам ворожий московський Єпископат.»

Розділ IV

«4. Українська Церква канонично вже є Церквою автокефальною.»

Належить признати, що Церква в Україні є автокефальною. Роки 1917-1919 і наступні, хоч багаті в події, але, на жаль, залишаються лишень історією многотраждального народу українського. Всім нам дорога справа автокефалії Укр. Церкви, яка взяла початок і каноничні узасаднення від Св. Автокефальної Православної

Церкви в Генерал-губернаторстві. Видно, Милосердний Господь краще устроює Церкву Божу, ніж ми про те думасмо, а може й варті. Бо ж півроку назад ми ще обурювались, як то Москва неправно, неканонично, по анексії Волині, Полісся і Галичини, без жодного церковно-каноничного акту, прилучила наші спархії до Московського Патріархату. А що було б, як би Московська Патріархія додумалась скликати в 1940 році Церковний Собор тих земель з Єпископів, духовенства і мирян і було все зроблено по закону, з додержанням каноничних приписів. Може і варто над тим подумати! В кожному разі Москвою не було додержано каноничних приписів і це дало можливість Митрополитові Діонісію на просьбу православної громади Волині, 24. 12. 1941 р. призначити Адміністратора в особі Арх. Полікарпа. Наслідки цієї епохальної події всім відомі. Маємо в Україні 12 Єпископів українців на чолі з українцем Адміністратором. В благословенні 1942 році Церква в Україні дістала свій рідний Єпископат. (Підкреслення наші. Ред.)

А тепер вернімося на хвилину до права державного.

4. V. 1942 р. в Райхскомісаріяті на

Україні відбулась конференція чинника державного з представниками Владики Адміністратора і Арх. Алексія (Громадського — Прим. Ред.). Державна влада сконстатувала існування в Україні двох церков: Укр. Автокефальної Церкви на чолі з Адміністратором Влад. Полікарпом і Автономної зо зверхністю Москви — на чолі з Арх. Алексієм (Громадським). (Див. «Краківські Вісті» Ч. 127 від 14. VI. 1942 р.). Це ж колосальне досягнення і ціла епоха в життю св. Православної Церкви в Україні. Чинник державний узнає битіє Св. Української Автокефальної Церкви. Мені здається, що кожда праведна душа в Україні, яка бажає щастя й долі своему народові, повинна прийти з допомогою Владиці Полікарпові, уважаючи його своїм правним і каноничним Кіріярхом. (Підкр. Ред.) Бо доправди матимемо Церкву в Україні таку, якої будемо варті. Очевидно Владиці Адміністраторові належить нав'язати каноничні зв'язки з усіма Св. Автокефальними Православними Церквами, що треба думати, він і робить».

До повищих міркувань Владики Архiepіскопа Палладія не рахуємо потрібним додавати коментарії. Редакція.

День Симона Петлюри

Погруддя Головного Отамана на пам'ятнику, роботи Г. Крука

Перший день Зелених Свят ц. р., 24-го травня, пройшов у Парижі під знаком посвячення нового гранітного пам'ятника на могилі сл. п. Головного Отамана Симона Петлюри. Як відомо, перша цементова плита на могилі була скромненька, і коли появилися в Парижі після другої світової війни нові емігранти з Підсвітської і Зах. України, то всіх їх вражала убогість нагрібка на могилі Великого Мужа України. Особливо гнітюче вражіння зробив цей стан на д-ра Чепика, який прибув 28. X. 1948 р. з Бельгії до Франції на родинну урочистість панства Фісунів і відвідав разом зі всіма гостями дорогу для всі українців могилу на Монпарнасі. Після панахиди, д-р Чепик рішився піднятися на велике діло, щоби поставити на могилі Головного Отамана відповідний пам'ятник. Порозумівшись з пані Отамановою О. Петлюрою, д-р Чепик заснував Комітет Будови Пам'ятника і розпочав збірку грошей, зпочатку серед шахтарів Бельгії, а потім по всьому світі.

Зібрано було понад півтора мільона фр. і за них було споруджено гарний з чорного граніту пам'ятник, до якого не встид признатися українцям... (Мистець-різьбар Гр. Крук виконав погруддя).

Зорганізований Святочний Комітет на чолі з п. Ген. Пор. О. Удовиченком, в який ввійшли представники церков, представник ВО УНРади п. інж. С. Созонтов та інших українських організацій у Франції підготував величне Свято 24-го травня.

В цей день українську православну церкву щцерьт заповнили українці, які прибули не тільки з Франції, але з Англії, Бельгії і Німеччини. Урочисте Богослуження відправив Блаженніший Митрополит Полікарп в сослуженні Протопресвітера В. Вишневського, о. Архимандрита Володимира (білоруса), Прот. Г. Бринзеу (ру-

Новий пам'ятник
на могилі Головного Отамана

муна), Протодіякона М. Галицького з Лондону, Єродіякона Ростислава та Диякона І. Мацака. Гарно, як завжди, проспівав всі піснопіння в церкві, а потім на могилі, Митрополиций Хор під орудою К. Миколайчука.

Після полудня, о год. 15.30 відбулась панахида і посвячення нового пам'ятника, яке довершив Блаженніший Полікарп зо всім сослужащим духовенством. Всі подивлялися витривалість нашого вже білоголового Первосвятителя, як Він під палючим сонцем правив повну панахиду. Внутрішня сила Владики Полікарпа може бути прикладом для українського загалу...

В церкві під час Літургії і на цвинтарі, під час посвячення пам'ятника, почесне місце було відведене для пані Отаманової О. Петлюри.

Подібне почесне місце було приготовлене в церкві для П. Президента УНР А. Левицького і його світи, але на великий жаль він не зміг приїхати до Парижу.

При панахиді і посвяченні був присутній Генеральний Вікарій Всесв. Ван де Малє, Канцлер о. М. Левенець і інше духовенство Гр.-Кат. Церкви.

Після зворушливого слова Генерала О. Удовиченка, місто-голова К-ту по будові Пам'ятника п. Баланюк відкрив пам'ятник. Далі говорив Голова УГЦКФ п. Инж. С. Созонтів.

Після промов в точно усталеному порядку складались квіти і вінки на могилу. Зложено було до 60 вінків від різномірних організацій, починаючи Президентом УНР, ВО УНРади, Військового Ресорту, УГЦКФ, ОУН, ОУРФ, В-го Т-ва Вояків Армії у Франції, ЦЕСУС-у, УГО, зі всіх закусин Франції, Тунісу, Українських Організацій Англії, Бельгії, Німеччини, ЗДА, Канади і т. д.

Від УАПЦ Блаженніший Митрополит Полікарп зложив особисто китицю квітів. Великі вінки з блакитно-жовтих квітів і з написом на широкій фіолетовій стрічці були зложені від Української Православної Церкви в ЗДА і від Архиспископа Мстислава. Крім того були вінки від Генеральних Церковних Управлінь УАПЦ в Англії і Франції і від Паранеральних Церковних Управлінь фій УАПЦ в Парижі, на Сході Франції, у Везін Шалеті і Кальвадосі.

Вечером відбулася Святочна Академія в залі «Ваграм», на якій знову зібралось з пів тисячі українців з представниками духовенства двох Українських Церков, як і багато представників поневолених Москвою народів та місто-голова Англо-Українського Т-ва п. Оберон Герберт.

Академія пройшла під головуванням Ген. О. Удовиченка. Промовляли: Ген. Микола Капустянський, горяче оплескуваний присутніми, Член УНРади П. Феденко, п. М. Ковальський на франц. мові, Проф. П. Зайців. П. Баланюк зложив фінансовий звіт зі збірки і видатків на пам'ятник. З привітаннями виступили: від Кавказців пан Гороссія, якого нагороджено гучними оплесками і від Англо-Українського Т-ва п. Оберон Герберт, який свою гарну промову на англійській мові закінчив окликом в мові українській: «Нехай живе Вільна Україна!» Тим він здобув велику симпатію присутніх.

Об'єднані хори відспівали кілька пісень, а співом Національного Гімну закінчено що давно не бачену патріотичну маніфестацію в день Симона Петлюри.

Вся урочистість була сфільмована і вже висвітлюється по українських осередках.

П. ОРЛЯНСЬКИЙ.

ОСТОРОГА

Кожному тепер стає ясно, що наближається розграз між двома світами: демократією — світлом та комунізмом — темрявою. І ото Католицька церква хоче тепер, як часто вже бувало в історії, стати до боротьби за душі вірних і робить це не зовсім бездоганними способами.

ПІДГОТОВКА КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

В своїх статтях ріжні католицькі журналісти піддають під сумнів питання, чи загалом Православна Церква може активно боротися з комунізмом? Бо, мовляв, наслідком страждань, розпорошености, віддалености від реального світу та містици, вона стала безсилою. Частина єрархії її пішла на співпрацю з совєтами, решта ліквідована. Час відповідальний, треба боротися зі спільним смертельним ворогом, боротися активно. Та активна боротьба можлива лише під керівництвом Римської Церкви, яка

с єдиною силою, що без компромісів може боротися з комунізмом і в цьому дусі впливається на громадську опінію в світі. Тому закликається всіх членів Східної Церкви наблизитися до з'єднання з Римською. Той клич підхватила наша українська католицька преса і розпочала свою «католицьку акцію» і апостольство, маючи намір ділати на звільненій батьківщині не тільки за привернення status quo ante в самій Галичині, але виявляють певні апетити і на православну частину України, а навіть на цілий московський Схід, бо ж Папа Урбан VII ще в 1664 р. вказав ту ціль словами: «Через вас, мої рутени, сподіваюся повернути Схід».

Український Кат. Редємторист о. Михайло Щудло в статті «Східній Обряд» («Голос Спасителя», ч. 4, 1953 р.) просто стверджує, що Ватиканський штаб вже цілком готовий до походу на Україну, бракує тільки «апосто-

лів і апостолок». Він пише: «Св. Церква, ведена Св. Духом, підготовляється до недалекої місії на Сході, в якій українська католицька Церква буде відогравати першорядну роль. Церква приготує ряди відважних апостолів і апостолок до праці на східних теренах по розвалі большевицької тюрми народів. Підуть туди священники з хрестом у руках, підуть сестри-черниці, підуть місіонери. Проте Найвищий Архисрей бажає, щоб світські апостоли та апостолки теж приготувалися до важкої місії на Сході Європи, бо Папа хоче, щоб усі католики змагались за Христа та Його Св. Євангелію, не полишаючи одним священникам завдання боронити Христа, Його Церкву та науку».

АКЦІЯ МІЖ ПРАВОСЛАВНИМИ УКРАЇНЦЯМИ

Щоби внести ще більше замішання в ряди православних українців, запрояжено деяких наших науковців до

діяльного фальшування історії Православної Церкви, що особливо виявилось в 8-му Зошиті «Енциклопедії Українознавства», як і тенденційного наświetлення ріжних важливих питань нашої минавшини. Деякі «науковці» дійшли до того, що найславнішу добу нашої історії — Козаччину, коли то наш поневолений народ підірвався на боротьбу за Волю Батьківщини і своєї Предковичної Благочестивої Віри — зараховують до найтемнішої доби, бо ж тоді, мовляв, український народ зі своїми славами оборонцями, запорозькими козаками, вбивали в боях католиків і уніятів, а часто розправлялися з найздіканими-католиками, які хотіли паразитувати на українському народі...

Підчас тих пресових і усних нападок на нас, православних українців, обзивають ріжними назвами. Тут фігурують такі образливі визвиська як «схизматики», «нез'єдинені», «московське православля», «фотіянці», і т. д. Коли прочитаєш напр., статті в «Амеріці» (Кат. часопис) о. В. Білинського, Бравовича, то робиться гідко від того жонглювання правдою історії і правдою Господа нашого Ісуса Христа. Коли б ми йшли по слідах вищезгаданих журналістів, то ми б не називали наших братів «українці-католики», то зн. так, як їх називає офіційно срархія Української Католицької Церкви, а уживали б такі образливі назви, як «уніят», «роз'єднанний», «папежник», «відступник» і т. д. Як би то виглядало, коли б такі визвиська вживалися в пресі і усно? Чи не було б то зневагою для українців католиків? Але такий стан по відношенню до православних є на порядку денному, бо навіть найвищі чинники Католицької Церкви в своїх офіційних виступах уживають образливої назви «нез'єдинені», забуваючи про те, що це є зневага, бо ж ми є «Православні Українці» і жодної іншої назви не хочемо мати. Те наше бажання і право повинні шанувати всі ті, що хочуть з нами розмовляти.

СТАНОВИЩЕ

ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Отож Католицька Церква кличе нас признати над собою владу Римського Престолу і тим самим відректися від нашого ідеалу — Незалежності Української Православної Церкви від Москви, Риму та інших чужих чинників. Але цілком вірно пише М. Мироненко в лондонській «Українській Дузі» (4. V. 6. р.), що «В історії й духовості України витворився спеціальний антикатолицький комплекс, заперечувати який було б нерозумно і для долі нації шкідливо»...

Отож питаємо де взявся той «антикатолицький комплекс» серед українців та інших православних? Постає питання відповідати на це важливе питання.

Примат Римського Єпископа-Папи, спочатку як Єпископа столичного міста Римської Імперії, підірпаний потім сумнівним фактом перебування Ап. Петра в Римі і з тієї причини претензії римських єпископів на главенство над усіма християнськими церквами світу, довело до того, що єдина Церква Христова в р. 1054 поділилася на Східню Грецьку і Західню Латинську. Східні церкви: А-

лександрійська, Антіохійська, Єрусалимська на чолі з Костянтинопольською, як столичною церквою Нового Риму, зажили своїм церковним життям, базуючись на постановках 7-ми Вселенських Соборів, не вводячи ніяких нових канонів і догматів у себе, рахуючи, що на це має право тільки Вселенський Собор. Натомість Західня Католицька ввела у себе декілька нових догматів. Ті нові догмати і на нічому необосновані стремління Римського Престолу підкорити собі всі Християнські Церкви світу і то методами далекими від Христової моралі і любові, змушують нас, православних українців, насторожитися, бо треба ствердити, що до цього часу ми мало чого доброго зазнали від визнавців Римо-Католицизму і самого Римського Престолу.

Ми не є загорілими противниками Католицької Церкви, бо знаємо, що ця Церква зробила багато для поширення Христової Віри серед поган. Ми рівнож подивляємо розвій ріжних науково-харитативних інституцій і дисципліну цієї Церкви. Ми признаємо мучеників Західньої Церкви, як рівнож майже всіх пап перших трьох віків християнства, яких визнано святими. Ми віддали б і почесно належну Єпископові стародавньої Римської Катедри, коли б наступило посдання Західньої і Східньої Церкви... Але «місіонерство», «католицька акція» і «апостольство», скеровані проти нашої Православної Церкви, є зневагою для нас і ми протестуємо проти цього негідного відношення до нас, як частини св. Соборної Апостольської Церкви.

РОЗДІЛ ЦЕРКОВ

Але переглянемо поживклі листки історії.

Чи ж нетактовне поведження Папи Миколая I (IX вік) і його втручання у внутрішні справи Костянтинопольської Патріархії, яка мала тоді труднощі з патріярхами Ігнатієм і Фотієм, заогнило справу протиріч, які вже тоді існували, бо світ і тоді ділився на Схід і Захід.

Подібне сталося в 1054 році, коли то Візантія була загрожена турками, які забирали місто за містом. З другого боку тиснули нормани. В такій трагічній ситуації Візантійський Імператор Костянтин IX Мономах звернувся до папи, щоби той намовив Германського Імператора Генриха III до союзу з греками проти норманів. Папа захотів використати цю нагоду і взяти під свою владу Костянтинопольську Церкву. З тою ціллю вислав кардинала Гумберта, який мав доручити два листи від папи для імператора і патріярха Керуларія. Обидва листи були пересякнуті надлюдською погордою до Східньої Церкви. Папський посол повів себе в Царгороді непристойно і до всього змішувався, як господар, а тсму патріярх Керуларій змушений був припинити з ним розмови. І ото в неділю, 16. VI. 1054 р. папські послі кладуть на престолі Св. Софії Грамоту Відлучення і анафему на патріярха і на всю Костянтинопольську Церкву. В цій грамоті було повно неправди, зневаги і грубіяництва... Цим актом папські легати обезславили себе і папу Льва, іменем якого вони творили прокляття. Прав-

да Папа Лев IX помер ще перед двома місяцями.

Навіть латинський Єп. Проф. Гефеле про цей акт пише: «Відлучна Грамота» папських легатів не має потрібної поміркованости, бо вона обвинувачує Керуларія і його однодумців у всіх можливих стародавніх ересьях».

Католицький Свящ. о. А. Волконський пише про голову папської легатії: «Старший легат Гумберт був людина різка, навіть задирива».

Скликаний на 20. VII. 1054 р. патріярхом Керуларієм собор осудив папських легатів і кинув на них анафему: «Якісь нечестиві люди прийшли з темряви Заходу в Царство Благочестя та в цей Богохранимий град, з якого, як з джерела випливають води чистої науки до кінців землі. У цей град прийшли вони, як грім, як буря, як голод, чи краще як дикі кабани, щоб ніввергнути Правду».

Ця соборна постановка була розіслана всім Східнім Патріярхам, і всі прийняли її. А Відлучну Грамоту Собор урочисто спалив. З цього часу по всіх церквах Сходу остаточно перестали згадувати папу за богослуженням. Церкви розійшлися навіки... Церква Римська відділилась від Сходу. Західньою і Східньою Церквами між Західньою і Східньою Церквами не дали позитивних наслідків. Митрополит Іларіон пише: «З бігом часу Церква Східня і Західня розійшлися так далеко, що стало зовсім невидно дороги до посдання їх. Але вся Христова Церква чекає його».

СПРОБИ ПІДКОРИТИ СХІД — ХРЕСТОВІ ПОХОДИ

Можна однак ствердити, що поділ церков був би якийсь полагоджений, бо розходження бували від самого початку християнства, коли б не відбулись в XII — XIII в. т. зв. «Хрестові Походи», які мали за ціль визволення Св. Місць в Палестині від невірних турків.

Але обурююче поступовання латинських хрестоносців на Сході багато допомогло загостренню ворожнечі греків до латинян. Це сильно підкреслює Проф. І. Герцог: «Невдачі намагання посданати Церкви пояснюються й тими жахами та руйнуванням, які робили латиняни за хрестових походів по грецьких церквах та над грецьким духовенством і ченцями». Так само інший вчений історик твердить: «Хрестоносці принесли східним християнам більше зла, як добра, бо керівники хрестових походів, римські папи, послаючи хрестоносців на Схід, для звільнення Св. Землі від влади мусулман, мали при цьому тсману і головну думку: поширити свої впливи на Схід, і підбити Східні Церкви під свою владу». (Богосл. Енцикл. 1905 р. Т. VI., ст. 375). Про це Папа Григорій VII писав у своїх листах так: «головна ціль походу в тому, щоби притягти «схизматиків» греків до єдності віри, установити правдиво батьківські стосунки між Римом і його дочкою — Східньою Церквою. Греки повинні покортися владі наступника С. Петра й признати його зверхність». (Митр. Іларіон. Поділ Єдиної врист. Церкви, 1953. ст. 222).

Походи тривали два віки. Латиняни йшли на Схід зо сліпою ненавис-

тю до греків. Один з перших провідників хрестоносців, Босмунд, писав до Готфрида: «Знай, мій улюблений, що ти маєш діло з найнебезпечнішими звірями та з найнедостойнішими людьми, — з греками. Усі їхні думки звернені тільки на те, щоб вигублювати латинський народ. Я добре знаю злобу й непримиренну ненависть греків до латинян». Робимо запит, де ж тут мова про правдивих ворогів християнства — сельджуків-турків, яких треба було вигнати зі Св. Місць Палестини?

І ото зайнявши 20. VI. 1097 року Антіохію хрестоносці з кличем: «Так хоче Бог!» почали жорстоко всіх мордувати і вбивати кожного, хто не хотів стати католиком. Все майно грабували. Антіохію оголосили східньою катедрою Ап. Петра, цебто папською, і почали переслідувати православних, огнем і мечем змушуючи «схизматиків» до сдання з Римом...

15-го липня 1099 р. впав і Єрусалим і там було вбито 70.000 магометан, згвалтовано жінок і дівчат без розбору. Розпочалося нечуване переслідування православних, яких насильно тягнуто в католицтво. Православні згадували рік 1073, коли то турки захопили Єрусалим і як вони гуманно та чемно поводитися із православними християнами. Православні одногласно заявляли, що їм краще жилося під магометанами, як під владою католиків-хрестоносців.

Наукові дослідники, що займалися вивченням Хрестових Походів ствердили: «Це був звичайний широко організований грабїж». «Хрестоносці лицарі — це грабїжники та авантюристи». «Це звичайні шукачі пригод, жадні, жорстокі; їх тягло багатство східних міст. Надія на грабїж була головною побудкою цих лицарів».

Але IV Хрестовий Похід перевершив всі злодіяння. Хрестоносці, захопивши Константинополь, забули про Св. Землю, і почали відкритий грабїж та вбивства, блюзнірства над грецькими святинами.

Візантійський історик XII — XIII століть Никита Хоніат ось так описує поведження католиків з православним населенням у Салоніках: «Не те дивус нас, що вони грабували речі, але те, що вони кидали на землю Св. Ікони Христа і Його Угодників, топтали їх ногами, а якщо знаходили на них яку оздобу, зривали її як попало, а самі ікони виносили на перехрестя, щоб топтали перехожі, або вживали їх замість палива при готуванні їжі. А більш нестерпне й нечестивіе було те, що дехто з них скакали на Св. Престол і танцювали на ньому, безчинно підстрибуючи, і виспівуючи якихось варварських пісень та чинили сором на місці святому». Підчас Служб Божих ці вояки входили в храм і «хватали за горло богомольців, душили їх і тим переривали співи. Мало того, дехто з них, вдаючи, ніби вони підспівують, викрикували соромливічкі пісні або брехали по-собачому...»

Питаюся чим ці «лицарі 1204 р.» були кращі за советських комсомольців наших днів?

ЛАТИНСЬКЕ ДУХОВЕНСТВО НА СХОДІ

Разом з католицьким воєцтвом в грабунках приймало участь латин-

ське духовенство. «Католицькі монахи й аббати по хижому кинулись на дорогоцінні святощі, і для цього вживали навіть насильства. Один з таких, паризький аббат Мартин Літц, уславився своєю безсоромністю в грабїжу святинь. Таким способом багато священних скарбів Грецької Церкви перейшло на Захід і ними збагатились церкви у Фімі, Парижі та в Венеції. Власне такою дорогою перевезені були Св. Мощі Іоана Золотоустого та Григорія Богослова до Риму. Бронзові коні, якими пишасться тепер Венеція тою ж дорогою прибули до цього міста. «Дикі орніи счиняли навіть у Софійському Соборі, де танцювали з безсоромними жінками, зодягнувшись в церковні шати, пили вино з Свящ. Сосудів». І такі явища повторювалися майже по всіх грецьких містах, які захоплювали хрестоносці.

Тодішній Папа Інокентій III вжахнувся тими нечуваними злочинами і писав своїому кардиналові Петрові: «Ви дали обітницю старатися звільнити Св. Землю з рук невірних, а замість того безрозсудно ухилилися від чистоти свого обіту. Ви зняли зброю не проти невірних але проти християн, побажали не звороту Св. Землі, але володіння Костянтинополем, ставлячи вище багатства земні, над небесні. А найгірше те, що дехто з Вас не пощадили ані релігії, ані віку, ані плоті, але, чинячи на очах усіх блуд та перелюб, насилували не тільки простих жінок, але й дів, що присвятили себе Богові. Не досить було Вам царських скарбів та мастків людей знатних і простих, ви простягли свої руки й на багатства церковні, а що найбільше переступно, — на речі священні, бо ви грабували священні шати, і виносили ікони, хрести та мощі».

Однак в другому листі до єпископів і аббатів, що були у Візантії, той же папа писав: «Бог передав Візантійську Імперію від гордих — смиреним, від відділених — вірним синам Церкви, цебто від греків латинянам...»

Зараз же по заняттю патріярших міст, папа ставив там свого латинського патріярха. Це сталося в Єрусалимі 1099 р., в Антіохії 1098 р. Так само, коли 13. IV. 1204 р. хрестоносці зайняли Костянтинополь, то вже 16 травня граф Балдуїн наставив Фому Морозіні, особу світську, латинським патріярхом, якого папа Інокентій III затвердив. На острові Кипрі, де існувала від часів Св. Апостолів Автокефальна Прав. Церква появилася латинський митрополит.

Розпочалася переслідування Православної Церкви, які тривали 50-150 літ, аж поки не вигнали «латинських визволителів».

Про повстання проти латинян в Костянтинополі пише Архисп. Тирський Вільгельм: «Ціла частина міста, населена католиками, була спалена. Попалені були також костели, де перебували католики, шукаючи собі сховища. Папському легатові, Кардиналові Іоанові, відрубали голову і привязали до хвоста собаки, яка й гуляла з нею по місту. Більше 4000 католиків було продано в рабство туркам і іншим варварам. А католики з свого боку, втікаючи на кораблях з Костянтинополя, грабували всі грецькі міста, які тільки стрічали по доро-

зі, а мешканців забивали мечем». Як бачимо греки й латиняни розпращались «по-хорошому».

Як спомин про добу «хрестоносних походів» до цього часу зістала Інституція латинських «патріярхів» Антіохії. Єрусалиму, Костянтинополя, до яких пізніше прилучився патріярх Александрії та інші, які проживають постійно в Римі на образі і пострах для православних. Ця акція є подібна до того, як то колись Польща чи Москва тримали на запас «свого» гетьмана на пострах Україні. Ці католицькі «патріярхи» час від часу вносили заколот в життя відповідних «своїх» православних церков.

НЕВДАЛІ СПРОБИ ПОЄДНАННЯ

Загроза зі сторони мусульманського світу для політичного існування Візантійської Імперії, змушувала цю державу і пізніше шукати військової допомоги від Риму. Таким чином відбулося ще дві проби унії, а саме: Ліонська 1274 р. та унія Феррарсько-Флорентійська 1439 р. Це все так звана унія за військовою допомогою. Але папа не давав військової допомоги і ці дві унії зісталися тільки на папері, бо життя їх не прийняло.

На наших українських землях рівнож відбулась проба такої «Унії за військовою допомогою» в р. 1255, коли то Король Данило, будучи під загрозою зі сторони татар, був змушений пообіцяти в майбутньому, після відповідного Церковного Собору, признати над собою владу Римського Єпископа, щоби дістати військовою допомогу проти татар. Але допомоги не було і розгніваний Король Данило вигнав з Галичини папського легата Єп. Альберта, якого папа призначив гетьманою духовенства Руси. І ця унія скінчилася без наслідків. Правда, татари жорстоко покарали Галицько-Волинську Державу за ті стосунки з Римом.

Натомість Берестейська Унія 1596 р. принесли багато горя, крові та сліз Україні. Ця унія, заініційована єзуїтами і підтримувана польськими королями-католиками, заляла кров'ю українські землі і спричинила злочасний поділ українців на православних і католиків. Про ті страждання всі ми добре знаємо з історії і тому не будемо на них зупинятися. Скажемо тільки, що в 1946 р. українці гоєко-католики приєднались до Російської Православної Церкви. Ця акція пройшла під впливом Москви. Про наслідки її можна буде судити тільки після звільнення від окупації нашої Батьківщини.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

Особливо посилилися антикатолицькі настрої серед православних українців, а смісно твердити й серед греко-католиків в Польщі в часі між двома світовими війнами. Утиски і переслідування українців зі сторони Католицької Польщі і в той же час повна мовчанка Римського Престолу, який спокійно дивився на ті безчинства, які чинено підчас катифікації 1936 року в Галичині чи катифікації до 10.000 українців на Волині в 1932 р., а в 1934 р. знову кілька тисяч — були причиною таких настроїв. Не згадуємо тут про нищення

в 1938 р. 160 православних храмів на Холмщині і Підляшші, бо про це вже було писано в нашому журналі, але мусимо дещо пригадати про рівнорядну «католицьку акцію» на Волині в тому злощасному 1938-1939 рр., якою в прикордонній зоні Волині зайнявся Польський «Корпус Охорони Пограниччя», т. зв. КОП.

Про цю акцію український сенатор О. Луцький (гр.-кат.) 14. VII. 1938 р. сказав в Сенаті: Офіцери КОП видають наказ, що підчас цього року 3.500 православних повинні навернутись на католицизм... Сьогодні, власне, я прочитав в одному часописі — на жаль католицькому — оповідання про випадок, який стався в Спасів День в Ст. Вишневі, містечку на Волині. Там пишеться: «Наша католицька церква, пуста до цього часу влітку, в цей день свята з повна народу. Населення, недавно православне, прийшло масово, зі слізьми на очах». Є трудно сконстатувати, що це були слюзи радості з okazji повороту в лоно Церкви Предків. Це були скоріше слюзи болю і безнадійності. Цей часопис добавляє: «Це дійсно, що акція КОП не проходить без сліз і без спротиву, але польський дух і культура повинні перейти понад цим; знак диявола щез». Так писав цей польський католицький часопис Волині. («Слово Народу»).

Від себе до повищої промови нашого сенатора добавимо, що дійсно «знак диявола» — насильні навернення, профанація святощів, палення й нищення християнських церков і т. п. переслідування за віру — повинні щезнути з обрії християнського світу.

Покійний Митрополит А. Шептицький старався скинути з Ватикану відповідальність за повищі гачебні вчинки. Він у своєму Архипастирському листі від 20. VII. 1938 р., сконфіскованому польською владою, пише: «Сучасні події на Холмщині компроментують в очах наших православних братів ідею злуки Церков, представляючи Католицьку Церкву, як ворожу і небезпечну для православних народів. В очах народу, який числить багато мільйонів. Св. Престол уявляється, як співчасник нищення церков: таким способом поглиблюється прірва між Східними Церквами та Католицькими. І кого треба зробити відповідальним за цю матеріальну і моральну руйну? І хто осмілиться в Католицькій Державі і під очами репрезентанта Св. Престолу, Апостольського Нунція, під очами численних списків нанести подібний удар Вселенській Церкві? Хто осмілиться проти інтересів держави не дивлячись на традиції, всталені Маршалом Півсудським, на ці без прецеденсу акти? Це не могло мати місця без тасних ворогів Католицької Церкви, бо це є тільки для них бажане».

На великий жаль, мусимо ствердити, що Польський Кат. Єпископат не тільки не протестував, але смісно твердити, сильно радив, баучи зчищення «пшеклентей схизми», бо ж само кат. духовенство допомагало страшній акції нищення і палення храмів і небувалою збещенню святощів... Так само й представник Ватикану — Ап. Нунцій, згідно з Інструкцією Секретаря Стану, власне тоді, в 1938 р., торгувався і продавав «своє право» на належні православ-

ним храми і мастки для Польської Держави за 500.000 дол. (200 мільйонів фр. франків), хоч ті об'єкти, по словам пок. посла С. Барана, були варті мільйонів доларів, а од себе додамо, що для православних вони були безцінні...

Вищезгаданий Архипастирський лист Митрополит А. Шептицький закличив словами: «Бог може змінити страждання покривдженого народу на постійне щастя і зробити нам славу й перемогу Св. Вселенської Католицької Церкви».

Ми віримо в перемогу Правди Божої для Українського Многострадального Народу, але це не буде в надрах Католицької Церкви, а тільки в незалежній ні від яких будь чужих чинників — Українській Автокефальній Православній Церкві.

ТЕ САМЕ В ЮГОСЛАВІЇ

А ото ще деякі овочі «католицької акції», а саме 1941-1945 рр. в Хорватії, яка входила в склад союзної держави — Югославії, а в 1941 році, після приходу тудя німців, стала самостійною. В склад Хорватії ввійшли властиві території Хорватії, Далматії, Славонії, Боснії-Герцоговини і Срему. Більшість населення Хорватії — римо-католики, але було там рівнож 2.200.000 православних сербів, 80.000 ізраслітів і неокреслена стисло кількість мусульманів і протестантів.

Пануючі в державі католики одразу ж розпочали переслідування православних і ізраслітів. Заборонено було жвгання кирилиці, навіть на нагрібках, а православні серби були змушені, подібно ізраслітам, носити на рукаві опаску з літерою Р (православак). Заборонено ходити по хідникам, а в ресторанах, кафе, склепах, автобусах і трамваях з'явилися написи: «Заборонено вхід сербам, ізраслітам, циганам і собакам». Опубликовано наказ Міністра Внутр. Справ Андрія Артуковича: «Всі серби та ізрасліти, горожани Загребу, столиці Хорватії, повинні опустити місто в 12 годинний строк. Кожний горожанин, який дасть їм притулок, буде страчений на місці». Вслід за тим Міністер Справедливості і Культів вилав розпорядження, що «всі православні урядовці повинні пред'явити до Президента Трибуналу, на протязі 30 днів, посвідку костельної влади про япис до релігійних церков католицької, протестанської або мусульманської». Таким чином православним сербам був даний «ласкавий» дозвіл вибрати собі католицизм, протестанство або навіть мусульманство. Правдива «толеранція»! (106 ст. з книги «Assassins».)

МЕТОДИ «НАВЕРНЕННЯ» ПРАВОСЛАВНИХ

Для ілюстрації всіх злочинів, які сталися в Хорватії за рр. 1941-1945, подаємо виписки з маловідомого серед українців книги на франц. мові «Nerve Laurière Assassins au Nom de Dieu. Paris 1951» (Вбивники в Ім'я Боже).

Отож на підставі джерельних фактів «акція» в Хорватії була заздалегідь підготована, бо напри. німецький світ Фридрих Мукерман в 1928 р. так здефініював поняття «католицької акції» в своїй праці, до якої написав передмову тодішній нунцій в Берліні, Кардинал Пачелі (тепер Па-

па Пій XII): «Папа кличе до нового хрестового походу «Католицької Акції». Він провадить тих, хто несе Прапор Царства Хрестового. Тут не ходять тільки про церкву, але і про державу, науку і мистецтво. Католицька акція повинна охопити всесвіт. Католицька акція означає з'єднання світового католицизму. Треба пережити героїчні часи, бо через кров мучеників народилась перша ера західного християнства. І нову епоху можна здобути ціною лише крові для Христа». (85 ст.).

І ото католики Хорватії почали проливати кров, але не свою, а невинних православних сербів.

Єпископська друкарня в Діякові закликає православних з'явитися якнайскорше в католицькій церкві, бо тільки, як католики, вони зможуть лишитися в своїх домах, провадити свої діла і виховувати своїх дітей. (107 ст.)

Конференція Кат. Єпископів Хорватії 17. XII. 1941 р. пригадала собі голловий принцип християнства, що «Віра Католицька не може накидатися силою». Тому навернення православних на католицизм належить до компетенції Єпархії Кат. Церкви. Тому був визначений спеціальний «Тріумвірат» в складі: Архископ Алоїз Степінач, Єпископ Віктор Буріч і Єп. Янко Сімак, який мав керувати наверненням православних в порозумінні з Міністерством Справедливості і Культів. А для виконання постанов повищого Тріумвірату зорганізовано Виконавчий Комітет з п'яти членів, а саме: Д-ра Франя Германа, проф. Богосл. Ф-та в Загребі Д-ра Августина Юретича — радника Конференції Єпископів, Д-ра Янка Каляя — проф. науки релігії, Д-ра Крунослава Драгановича — проф. Богосл. Ф-та в Загребі і Мгр. Ніколи Борча — директора адміністрації Архископії Загребу. Все це, як бачимо найближчі співробітники Архисп. Степінача (тепер кардинала). (108 ст.).

Монсіньор Янко Сімак так говорить про «політику навернення»: «Ми повинні тепер випробувати в дії те, над чим часто, підчас століть, дискутували теоретично. До цього часу ми не мали помітних вислідів в наверненні. Жахаючись малих перешкод і боячись осуду народу, ми дали доказ великої нерішучості. Кожне велике діло має рівнож своїх противників, але ми повинні бути рішучими, коли ходять про святу Унію, спасіння душ, для найбільшої слави Господа нашого Ісуса Христа». («Glasnik Krizevacke Nadbiskupje № 2. 1942»). (ст. 109).

Так само Архисп. Д-р Іван Сарич в «Katolyccki Tjednik» безсоромно пише: «глупо і гнусно ученикам Христа лумати, що боротьба проти зла повинна провалятися шляхотними способами і в вукаличках...» (87 ст.)

Єпископ Аксимович з Діякова у своєму зверненні до православних сербів пише: «Я прийняв до цього часу в лоно Кат. Церкви десятки тисяч православних. Бевіть приклад з тих братів і зрозумійте до нас, без затримки, вашу прозьбу про прийняття до католицизму і тоді, як католики, ви будете спокійні у ваших домах і свобідно реконкувати свої щоленні обов'язки. Ваші діти будуть вихову-

ватись у вірі Христовій, щоб бути корисними для багьківщини Хорватів. Через ваше навернення на католицизм забезпечується спасіння і безсмертя ваших душ».

В такій атмосфері насильства і терору розпочався «хрестовий похід» проти православних. Ув'язнення, Концентраційні табори, биття киями, натиски всіх форм, змусили, як каже Мгр. Аксамович, десятки тисяч православних прийняти католицизм. При тій «місійній праці» завжди, поряд з кат. місіонерами, були присутні озброєні усташі (хорв. міліція)... Місіонери були добре платні, бо одержували по 100 кун денно в 1941 р. (ст. 110).

Єпископ не звертає уваги на нещирість нововернутих і тому о. Седонія Секада пише в журналі («Katolicki Tjednik»): Численні особи і родини стали католиками. Не всі вони пішли на це добровільно, але для інтересу, дивлячись на навернення, як на формальність. Більшість не одержала підготовки до католицизму, а в оселях нема науки для нововернутих. І для того першим обов'язком Католицької Акції треба навчати перед охрещенням (!). На великий жаль навернення с тепер силуване і воно zorganizоване наспіх». (112 ст.)

З повищого цитати видно, що православних перехрещували, забуваючи заповіт Ап. Павла: «ОДИН БОГ, ОДНА ВІРА, ОДНЕ ХРЕЩЕННЯ» (Еф. III. 5.).

І ото вже в кінці липня 1941 р. Митрополит Йосип Белградський скаржився перед німецьким генералом Шрайдером: «Од початку урядування Усташі навертаєся силою сербське населення... Жертвою католицизму стали першим усього православні урядовці, які одержали анкети для відповіді на поставлені питання... В службі публічній мають зістатись тільки ново навернені на католицизм. І не тільки це, бо сербський народ позбавляють їх священників, хорватська Кат. Церква змушує православних переходити на католицький обряд». (Martyrdom of the Serbe, Palan-dech - Presse, Chicago).

Звернемо увагу читача на факт, що весною 1942 р. при Державному Музеї в Загребі засновано комісія, призначену для конфіскації майна Православної Церкви.

ЧИ ЦЕ ДОРОГА ДО ПОЄДНАННЯ ЦЕРКОВ?

Подасмо конкретні факти мартірології православних з повище згаданої книжки.

«Побожні бандити (Pieux bandits): кат. священники Анте Джурич, командант усташів м. Двор н. Уні, о. Божидар Брало з Сарасва, о. Драгутин Камбер з Добожу, о. Мирослав Філіпович-Майстрович з Банжа Лука та інші приймали участь в убивстві 3 прав. єпископів, багатьох сотень священників, які були замучені на руїнах своїх спрофанованих святинь».

«80-літній єпископ Петер Зімоніч з Сарасва в концтаборі в Ясеновац був зарізаний»...

«Єп. Досіфей з Загребу був битий і тортурований, аж доки не зійшов з розуму».

«Архисп. Прав. Платон з Банія Лу-

ка був заарештований 5-6. VI. 1941 р. разом з кількома священиками, членами Сербського парламенту. Цього Архипастиря підкували живі ноги, як коня і змусили йти кілька кілометрів з міста і коли цей страдалець впав від нестерпних мук, то йому вирвали бороду, як і іншим священикам і розложили вогонь на голих грудях. Добивши сокирою вкинули в річку Врбанія». (92 ст.)

«Другий Єпископ Сава Трляч був арештований в м. Плянсі і потім тіло його було знайдено в полі страшено змасакроване.» (93 ст.)

«В Свінівці, провінції Банія, усташі закопали живим до пояса прав. священника Дане Бабича і кинулися в дику пляску навколо мученика. Кожний раз, коли вони підсакакували до нещасного, то вирізували ножем кавалок тіла. Страдання цього ієрея Божого тягнулося довті години і його тіло не мало вида чоловіка». (93 ст.)

Італійський часопис «Resto del Carlino» пише в серпні 1941 р., що в м. Гракак «товпа католиків на чолі з кат. священником виламала двері православної церкви, в якій ховались більше 500 сербів, у більшості жінок і дітей і як дика товпа вимордувала всіх до одного». Згадуючи науку св. Францішка з Асизу про Доброго Бога і пташок, автор питається, як Добрий Бог, що опікується долею пташок, допустить таку богозневагу і чому Кат. Церква толерує такі діла і тримас подібних священників?» (120 ст.)

«Анте Клярич, брат францишканін з Трамосниці, підчас проповіді в липні 1941 р. виголосив ці невірні слова: «Ви є старі баби і повинні вдягнутись в спідниці, бо ви ще досі не забили ані одного серба! Коли не маєте зброї, то послугоуйтеся сокирами і серпами і де ви спіткаєте серба переріжте йому горло!» (120 ст.)

«Брат Августин Сівола з монастиря Францишканів в Спліті на здивовання своїх співгромадян похаджував по вулицях з револьвером поверх габіти (дух. одяга), заховаючи народ до масакри православних».

Свящ. Божидар Брало з Сарасва, призначений префектом усташів, іздив з кулеметом в руках. «Смерть сербам!» — це була його наука по селах. Його обвинувачували в співчасті в масакрі 180 сербів в Аліпазін-Мост. Він в сутані разом з іншими усташами приймав участь в макабрічному танці навколо тіл жертв». (121 ст.)

«Комерсант Лука Мілнович з Кутьсва обвинувачує кат. священника Седонію Шольца з Насіц так: Цей священник забив багато сербів, особливо тих, що могли протиставитися наверненню. Восени 1941 р. одного дня він прибув разом з усташами в одне селце громади Бентес і закликав одного торговця серба Влайко Поповича і наказав його негайно розтрляти, бо він віраджував іншим православним зраджувати своє віровизнання». (122 ст.)

Аналогічні насильства були над сербами в цілому районі. Тому одна

частина з них, щоби спасти своє життя наверталася на католицизм, а інша йшла в партизани. Деякі православні, щоби не йти в католицизм, прийняли добровільно магометанство, але усташі і представники Кат. Церкви противились тому. Так напр., мешканці села Богово в провінції Кордун були змасакровані зате, що стали мусульманами. А мула Будозелі в дистрикті Вісоко дістав попередження, щоби більше не приймав православних до Ісламу». (114 ст.)

Хорват Андрій Залаяц з Камінська свідчить: «Навернення на католицизм було переведено на вимобу священника Степана Куцманича I. X. 1942 р. В цей день серби, призначені для навернення, прийшли у великій кількості в Камінсько. Вони йшли, як на муки, ігноруючи те чи їх ведуть в церкву для навернення чи на масакру... вони були заклопотані і смутні. Тринадцять з них мали бути негайно замордовані. 150 інших мали вскорі піти в дві глибокі ями, викопані в лісі. Третя яма зістала порожньою. Вона призначена для мешканців Поповці Брдо». (123 ст.)

Інший хорват Йосип Бай з Леде-ніц свідчить: «Негайно після поразки Югославії розпочалися висилки сербів в концтабори. В місяці серпні 1941 р. усташі знищили православні храми в с. Сухопольсько Борово. Дзвони і цінне майно були сконфісковані, а камінь і інший матеріал були продані». (Брало приклад з Польщі. Прим. ред.) 123-124 ст.)

«Гроб і останки героя Сербії князя Лазаря, який впав на полі бою з турками під Косовим в 1383 р. і який спочивав в монастирі Раваница біля Срему, спрофановано і коли б не німіці, то були б знищені». (86 ст.)

Навернення сербів почалось 21. I. 1941 р. З тією метою двох священників прибуло з Вировитиці в супроводі префекта Банича і усташів в Сухопольє. Вони загрозили сербам масакрою або концтаборами. Підчас розмов з православними священниками, запевняли, що серби, які навернуться не будуть вже більше турбовані. Ті що не навернуться будуть скеровані до концтаборів або змасакровані». (124 ст.)

«Hrvatski Narod» писав: В Хорватії нема більше місця ні для сербів ні для православних». (127 ст.)

Англійський журналіст Ф. А. Фолт в 1943 р. написав: Масаكري супроводжувались найбільш bestialьскими тортурами. Усташі виколупували очі своїх жертв і носили їх гірляндами або в сумках, щоби посилати їх, як сувеніри». (158 ст.)

Американський письменник Гастон Коблентц 19. IX. 1950 р. пише в «New York Herald Tribune»: Хорвати-нацисти замикали сербів в їх церквах, грабували їх одіж і все, що вони мали і потім палили храми. Вони вбивали сербів, як худобу і вкидали їх останки в ріку Саву, щоби мутна вона занесла їх до Београду». (160 ст.)

Особливо жорстоко розправлялися з православними монах-францисканін Філіпович, прозваний «Fra Sotona» (брат сатана). Про нього один торговець Джордж Раїч оповів: «8-го лютого 1942 р. відділ війська прийшов до села Рековац, де є копальня, на якій працювали робітники-православні серби, католики і мусульма-

ни. Монах Філіпович стверджував на підставі персональних документів віровизнання кожного і православних відділяв від католиків і мусульманів. Православні були змаскувані: 52 серби згинуло підчас цієї різни. Потім усташі під керівництвом Філіповича направились в села Дракулічі і Мотіне і змасакрували 1.500 сербів — чоловіків, жінок і дітей». (145 ст.)

В страшному концтаборі Ясеновац, званім «Табором Смерти» один вихованець колєгії Сірокі Брієг, член кат. релігійної організації «Krizari» за одну ніч, 29. 8. 1942 р. зарізав сам 1360 в'язнів! Він дістав титул «Король різунів» і в нагороду золотий годинник, а на свій обід печене порося з бутелькою вина». (140 ст.)

Подібна доля спіткала й ізраелітів. В концтаборах їх палили в крематоріях, або варили на мило, згідно з німецькою рецептою: 5 кг. людського тіла; 10 літрів води і від 500-1.000 гр. каустичної соди... (141 ст.)

Ітд. ітд. подібні жахи на 176 сторінках книги Ерве Лоріс...

Результатом цієї «католицької акції» в Хорватії було замордовано до 800.000 православних сербів, а 240 тисяч було насильно повернуто на католицизм. 1500 церков було спалено або віддано під костели. 3 єпископи і сотні православних священників були замордовані.

При чому мусимо ствердити фактичними засадами і напереннями керувало і приймає безпосередню участь католицьке духовенство разом зі своїми вірними усташами. Як ми бачили вище всією акцією керував «Триумвірат» на чолі з Архиспископом Загребу Альоїзієм Степіначем і на нього спадає велика частина страшною відповідальності за всі злочини.

Правда на ті нечувані злочини звернув увагу французький Кардинал Тиссеран. Він писав 6. 3. 1942 р.: «Я довідався, що священник Сіміч, на чолі озброєних людей, розвалив православний храм. Я одержав рівнозначні повідомлення, що брати-францішкани Боснії і Герцоговини поводяться в жалюгідний спосіб. Такі поступовання не можуть бути серед людей цивілізованих і культурних і найменш священників». (127 ст.). Але цей одинокий голос, який ми знаємо, був голосом «вопіюючого в пустині», бо ото ми недавно довідались, що один з головних винуватців Архиспископ А. Степінач дістав червоний кардинальський капелюх, на якому є не одна крапля невинної крові православних ісповідників за Віру Христову...

РИМСЬКІ МЕТОДИ НЕ МІНЯЮТЬСЯ

А взагалі можна ствердити, що методи праці «католицької акції» чи то з часів «Хрестових Походів» XII-XIII вв., чи то часів Берестейської Унії, чи то років 1938-1939 в Католицькій Польщі, чи врешті років 1941-1945 в Хорватії — мало чим різняться між собою... Коли тільки фанатики католики доривалися до влади над православним населенням, то тоді відразу забувалось головне правило, що «Віра Католицька не може накидуватися силою» і розпочиналася страшна розправа з православними, якій можуть позавидувати такі

гонителі Церкви Христової, як Нерон, Декій, Доміціян, Юліан Отступник, а навіть найбільші гонителі безбожники — більшовики...

Не будемо тут згадувати зловісної інквізиції та переслідування альбігойців, гугенотів ітд., бо це вже нас, православних, безпосередньо не торкається, хоч нам сором за такі дії, бо за них є відповідальні люди, які називали себе християнами.

РИМ МУСИТЬ ЗМІНИТИ СВОЄ ВІДНОШЕННЯ ДО НАС

Отож на нашу думку, щоб вести якусь місію, то треба мати на те божеське і моральне право. Треба мати чисті руки, принаймні від невинної людської крові. А коли хтось і сорішши, то треба рішуче осудити винуватців і відмежуватись від них. Цього ми не бачили і не чули. Масмо тільки до нас, православних, необгрунтовані претензії і заклики йти під владу Римського Первосвященника, бо ніби то Римський Престол може допомогти нам здобути волю нашій Отчизні. Ця химерна надія розвіялась після відомого «Послання до народів Росії». А зрештою, що може зробити Інституція, хоч і Божественна, яка може сказати, подібно Господу, що «Царство Мос не від світу цього!»

Ми знаємо, що Римо-Католицька Церква, зрештою так само, як і ми, переживав великі труднощі, бо ж рахуючи в своїх рядах 400 мільонів вірних католиків у світі, вона знає що то є велика фікція, бо навколо самого Риму, в Італії, більше третини населення голосує за безбожників-комуністів, коли у Франції тільки 10% населення є практикуючими католиками ітд. Та це ж є гірший стан ніж у нас в Україні, яка живе під безбожним терором московського большевизму! Тут у вільному світі, де нема МВД, де нема кари і репресій за релігійні практики, де навіть до деякої міри підтримують релігію, таке явище є більш ніж дивне.

НАШЕ СТАНОВИЩЕ

Отож терен для «католицької акції» є і то навколо себе і у нутрі самої Католицької Церкви. А «місіонерська діяльність поміж віруючими Християнських Церков є ознакою реакційності і відсутності братолов'їя і пошани», так пише в воїх «Рефлексіях» віломий церковний діяч С. Бачинський.

Так рівно ж відзивається А. Ро-

машко: «Важко весь час відчувати на собі безпідставно-погірдливе, по-блажливе чуже місіонерство, чужий фанатизм (гідний хібащо комуніста, а не щирого католика) засліплених, що вірячи в світську всесилу й радше світське батьківське заступництво Ватикану, — часто-густо не з глибокого переконання, а ради «лакомства нещасного», боляче ранили й ранять нас у самісенке серце, називаючи нас «большезанами», «безвірниками», «московськими православними», «нез'єдиненими братами» тощо, яких конче треба «навернути» на шлях істини. І все це тільки за те, що ми хочемо славити Господа Нашого не «латиною», не «общепонятним», а рідною мовою і за рідними звичаями наших пращів». («Укр. Вісті» 5. X. 1952).

Тому скажемо в бік непрошених місіонерів словами громадсько-політичного діяча Євгена Онацького: «Залишіть в спокою Українську Автокефальну Православну Церкву... Зверніть своє «апостолство», будь ласка, в інший бік!» («Наш Клич» 19. III. 1953 р.).

А громадсько-церковна думка світу повинна бути свідомою того, що Українська Православна Церква останні 30 років не пасивно спостерігала та страждала, а активно боролася з комунізмом і то не без успіху. Український Нарід, вихований у своїй Предковичній Православній Вірі, до цього часу добре складає іспит.

Нехай же свідомість цього факту підбадьорить нас, православних українців, а послужить осторогою для непрошених і небажаних «місіонерів», які своїми нерозважними публікаціями і намірами сіють неспокій і ворожнечу серед Українського Громадянства на чужині, а якому в сучасний момент так потрібна є згода і єдність діланья.

Україна — це не «дике поле» для експериментів ріжних чужих чинників, чи зі Сходу чи з Заходу.

Червень 1953 р.
Париж.

Матеріяли до статті взяті із слідууючих праць:

2. Митрополит Іларіон. Поділ Єдиної Христової Церкви... Вінніпег 1953.
4. Антонович. Що принесла унія України.

1. L'Union des Eglises et de Persecutions Polonaises en Ukraine.

3. Hervé Laurière. Assassins au Nom de Dieu. Paris 1951.

ЄПИСКОП ОЛЕКСІЙ

В яким напрямку працює духовенство Московської Патріярхії

Як це широко відомо, Патріярхія Російської Православної Церкви вимагає від свого духовенства лояльності до совітської влади. Ця лояльність часами заходить аж так далеко, що практично декотрі духовні особи перестають бути пастирями, а перетворюються в спеціальних комуністичних агентів. І належить сказати про єпископів більше, ніж про звичайних священників. На цьому місці приведу один приклад.

В Нью Йорку, в Злучених Державах Америки, знаходиться совітський архиспископ Адам, що займає посаду заступника Московського Єкварха в Америці. Історія цього совітського архієпископа так цікава і поучаюча, що варто про нього дещо написати.

Народився архиспископ Адам, з роду Філіповський, на Тарнопільщині. Скінчив Тарнопільську гімназію. Відвідував правничий факультет у

Львові. Але опинився ще перед першою світовою війною в Злучених Державах та в Канаді. Приняв монаший постриг в Православній Російській Церкві і сан священника. Дійшов до архимандрита і побажав бути єпископом. Це йому вдалося досягнути в такій формі, що ніяка Церква не признала за ним єпископського сану. Собор Російсько-Американської Церкви, що відбувся в Детройті дня 20 — 23 квітня 1924 року, своєю резолюцією відкинув претенсії Адама Філіповського на сан величання його єпископом і своїм офіційним об'їзником попередив всіх вірних, що Адам Філіповський єпископом не признається. Тоді він подався до Російської патріаршої Церкви. Післав в Москву своє подання та прирікав всіх «Карпато-Русских» прилучили до тієї ж Московської Церкви. Ясно, що погоджувався на лояльність совітській владі. Але Московська патріархія своєю резолюцією від 9 березня 1939 року за Ч. 125, відкинула його просьбу і також не признала його єпископом.

Аж ось прийшов 1941 рік і німці по машерували на Москву. В той час екзарх Московської патріархії митрополит Веніамін аж прів, так закликав американців помагати Росії та збирати долляри на побіду Москви. На одному із великих мітінгів виступив з промовою Адам Філіповський, ніким непризнаний єпископ. Говорити він умів добре. І на це звернули свою увагу присутні представники Москви. Вони відразу оцінили здібності Адама і предложили митрополитові взяти його собі за помічника. Коли ж совітський консулят в Нью Йорку довідався, що Московська патріархія не признала його єпископом, то негайно нап'яв відповідне припоручення до червоного обер-прокурора Російської Православної Церкви товариша Карпова про здібності та про можливість в майбутньому так званого єпископа Адама. І сталося чудо: на цей раз Московська патріархія признала Адама Філіповського «Архисєпископом Карпато-Руским і Філадельфійським» та признала його заступником свого екзарха в Америці.

Роспочав від того часу архисєпископ Адам свою видатну працю на благо Російського комунізму. Коли Москва дістала багато військових секретів із Злучених Держав, то це власне с працю архисєпископа Адама. Він зійшовся з видатнішими совітськими агентами, перетягнув на їх бік багато поважних американців, яких потім зручно умів шантажувати, і при їх допомозі багато тасмниць витягнув від американців і передав їх советам.

Літом 1946 року совітський консул в Нью Йорку дав розпорядження митрополитові Веніамінові, щоби виніс постанову своєї Єпархіяльної Ради, що має потребу пслати архисєпископа Адама в Москву на особисті розмови з патріархом. Така постанова потрібна для того, щоби замилити очі американцям, щоби не заїдозрили чого в такій поїздки. Постанова була винесена. Московський патріарх зі свого боку надав в Нью Йорк телеграму, якою визивав архисєпископа Адама в Москву «по церковним делам». Архисєпископ Адам негайно ді-

став американський пашпорт, як американський горожанин, і почав готувитись в далеку подорож. В приготуваннях до цієї подорожі помагали йому буквально всі совітські агенти. Сам митрополит Веніамін зробив поїздку в ріжні міста Злучених Держав, побував на Канадійській границі і скрізь діставав певні пакуночки, які віз між церковними річами в Нью Йорк.

Поїздка була призначена на 3 вересня 1946 року. Архисєпископ Адам вже мав білет на літак до Стокгольму. Але був змушений відкласти поїздку. Ніхто не знав, чому. Людям було сказано, що від патріарха надійшла телеграма, щоби прибути в Москву на місяць пізніше. Мало хто цим звернули на ту поїздку уваги, а ще менше на її вимушене спізнєння. Потім виявилось, що совітські агенти саме викрали чи купили від Канадійських вчених секретри атомової бомби і до 3 вересня, себто перед поїздкою архисєпископа Адама в Москву, не успіли надіслати їх в Нью Йорк. Було тому дано знати в Москву, щоби поїздку відкласти на пару тижнів.

Але дня 8. жовтня архисєпископ Адам в Москву таки вилетів. Цілий день 7-го жовтня в помешканню Адама на вулиці 127 число 125, на східній стороні, кипіла робота. Все пакувалось, складалось, давались поради та наставлення. Цілу ніч на 8 жовтня Адам провів в російському консуляті, де були зібрані всі видатні совітські співпрацівники.

Адам прибув в дирекцію американськ знаходиться на вулиці 49, в Нью Йорку. В призначений час прибув туди ж старий солідний американець, який привіз з собою велику валізу, чимсь дуже напхану. Валіза оказалась тяжчою, ніж можна було взяти на білет безплатно. Старий американець, на ім'я Торп, зважив валізу і доплатив ще 60 доллярів за різницю її ваги. Архисєпископ Адам вилетів. Прибув спокійно в Стокгольм, де отримав в свої руки і валізу. Сів там негайно на потяг і вирушив через Фінляндію до совітської границі.

На границі його спіткали два високі церковні достойники: сам патріарх Олексій і Ленінградський митрополит. Валізу вхопили на границі совітські урядовці і архисєпископ Адам більше її ніколи не бачив...

Архисєпископ Адам через Ленінград лише переїхав. Далі вирушив разом з патріархом просто в Москву...

Який гонор спіткав цього українського зрадника в червоній Москві! Сам патріарх виїздив аж на Фінляндську границю йому назустріч! Чому? Що важного уявляє зі себе архисєпископ, а тут такі гонори!!!

Архисєпископ Адам привіз із Америки в Совдепію найбільші військові секретри. За це йому гонори від совітської влади. Але також і від патріарха, бо певна доля цих гонорів належить взагалі до Російської Православної Церкви, яка так зручно працює на користь червоного Кремля.

Погостивши певний час в Москві, архисєпископ Адам спокійно повернув в Злучені Держави, де по нинішній день продовжує ту саму свою працю. Не так давно він знову відвідав Москву. Річ ясна, що й на цей раз не із пустими руками. Шкода, що американці не звернули належної уваги на подібні поїздки. Перша поїздка архисєпископа Адама принесла вже Америці нечувані клопоти, а в майбутнім принесе ще ріки крові та мільони людських жертв.

Так працюють високі церковні достойники Московської Патріархної Церкви. І не в одних Злучених Державах. Та і сам патріарх, негайно після свого вступлення на патріарший трон, зробив поїздку по всіх країнах Сходу, де завязав тісну співпрацю з певними церковними і нецерковними діячами. Нинішні заколоти в Персії, в Єгипті, в Арабії, а навіть в Північній Африці, це є наслідок поїздки патріарха Московського...

Як бачимо, для Московської патріархії не має значіння правильність єпископської хиротонії, а лише зручність особи в співпраці зі совітськими агентами. Із прикладу із архисєпископом Адамом виходить, хто кермує Російською Церквою, а патріарх лише є покришкою, під якою працюють совітські політичні агенти. Доки Адам Філіповський не виявив своїх здібностей, патріархія рахувалась з церковними правилами, але коли самі совітські урядовці оцінили Адама, як вдійного агента і пропагандиста, тоді церковні правила стратили в Москві своє значення і Адам був признаний архисєпископом.

В 5-ту річницю відновлення БАПЦ

5 Чэрвеня, у дзень Святое Ефрасініі-Прадслава Полацкае, Патронкі Беларусі, збылося 5 гадоу ад урачыстага акту абняцця апекі В. П. Арх. Сергіям над БАПЦ, аудавайла пасьля адыходу яе Іерархау да Расейскае Зарубежнае Царквы.

Урачыстасьця адыбылася дня 5. 6. 1948 г. у Канстанцыі над Бодэнскім возерам, у Нямецчыне.

Прадчасная сьмерць (9. 2. 48 г.) вырвала Беларусам і Праваслаунай Царкве наогул Мітрапаліта Аляксандра Пінскага, вялікага прыяцеля Аутакефальных Праваслауных Цэрквау, на якога пакладала свае надзеі аудавайла БАПЦ.

Просьбу Беларускага грамадства на эміграцыіі выслушау Уладыка

Сергія, у той час Япіскапа УАПЦ, у імя вялікіх заслугау Мітр. Аляксандра Пінскага для УАПЦ і у імя сьвятога Апостальскага Абавязку, даючы сваю згоду на апеку і кіравецтва БАПЦ.

У пропавядзі канстанцкіх урачыстасьцяу дня 5. 6. 48 г. Уладыка Сергія сказау: «І апекі гэтае ня зьніму, пакуль гэта царква ня будзе мець найменш двух сваіх беларускіх япіскапау, якія толькі здолелі-б самастойна, бяз шуканья чужой дапамогі, вясці Яе да веліччы Сілы на векі вечныя». — «Пакуль, дадау Уладыка, я, як Япіскап кірую, Беларуска-Аутакефальная Царква стаіць і будзе стаяць на шляху Саборнай Успенскай Праваслаунай Веры.»

(Цьт. паводле час. «Сіла Веры № 1 1948 г. бач. 8.)

Відавочна Усемагутны Бог багавасавіу вялікі і сьвяты пачын ВП Уладыкі Сергія і няпупынны імкненні Беларусау за свае Аутакефальнае Правасалунае Царквы, даючы магчымасьць дня 19. 12. 49 г., за паутара года пасья Канстанцкага Акту, сьвяткаваць урачыстасьць Хіратоніі першага беларускага Япіскапа адноуленае БАПЦ, у асобе а. Архім. Васіля. Першая Сэсія Сьвяшчэнага Сабору Япіскапау БАПЦ у прысутнасьці Сьв. памяці Япіскапа Платона, гасьця УАПЦ, адбылася дня 20. 12. 49 г. у Розэнгайме, Баварыя.

Беларускае рэлігійна-царкоунае

жыцьця канцэнтруецца у Аўстраліі навокал асобы ВП. Архіепіскапа Сергія, у Злучаных Штатах Амэрыкі кіруе ім П. Уладыка Васіль, парафіі БАПЦ у Англіі, Вэльгіі спаўняюць сваю вялікую ролю на чужыне.

Шматлікія краіны, з іх перадусім Канада, Францыя, Нямецчына і краіны Паўдзенай Амэрыкі чакаюць на парафіі БАПЦ, на свайго беларускага сьвятара. Разрост нашага царкоунага жыцьця есьць паволны, але ен есьць і стан яго гарантуе будучыню.

Вялікае і цяжкае Архіпастырская праца Іерархау БАПЦ і ахвярная праца яе Душпастырау маюць нашу веру у недалекі сьветлы дзень, калі вялікі пачын ВП. Арх. Сергія

прынясе афэктыуны плен і Ен з радасьцю зможа зляжыць, цяжкія, узятыя на сябе абавязкі апекі над БАПЦ на рукі двух, або і трох беларускіх Япіскапау, якія здолеюць самастойна вясьці Царкву Беларускаю.

Усе у Божых руках, а Царква есьць Божая справа.

Роля беларускага верніка і беларускага грамадзяніна у разбудове БАПЦ есьць вялікая, а інды відуальны удзел у ей зьяўляецца прапарцыянальным да сьведамасьці рэлігійнай і нацыянальнай кожнага Беларуса.

Парыж, у Чэрвені 1953 г.

а. Ауген Смаршчок
Сьвятар БАПЦ у Вэльгіі.

Міхайло Єреміў

Третій Конгрес Православної Молоді

На протязі пяти днів, вд 7-го до 12-го квітня б. р., відбувся в Севрі біла Парижу III-ій Конгрес Православної Молоді. Цей з'їзд, що зібрав до 50 делегатів та представників від різних православних середовищ, являється поважною подією православного життя в світі, як вияв єдності православ'я в сучасних умовах. Цей Конгрес відрізняється від попередніх з'їздів (Перший в Солуні 1930 року, Другий в Боссе в Швейцарії 1948 р.); більшою кількістю учасників та ширшим представництвом різних національних осередків, так і виномом своїх праць. Крім винесених резолюцій і декларацій створено «Ряду» під назвою «СІНДЕСМОС» (зв'язок), яка мусить об'єднувати та сполучувати працю багатьох організацій православної молоді в різних країнах, ознайомлювати їх одні з одними та з цілим православним життям.

Збори цього року були скликані та організовані ініціативною групою православних з Парижу за допомогою протестантської організації СІМАДЕ, яка відпустила свій дім та за значною допомогою Ради Церков в Женеві, яка дала гроші на оплату подорожі делегатів.

Три скликанню з'їзду були вимоги самого широкого представництва Православ'я, але яке було, на великий жаль, обмежене до фінансових спроможностей. Більшість членів було з Західньої Європи: емігранти різного походження (Росіяни, Українці, Румуни, Серби, Грузини) прибули з різних країн, але були й православні Французи, Англіїці, Німці, Швайцарці. Приїхали делегати від Церкви Фінляндії і представники від Церкви Грецької та Антіохійської. Крім членів Конгресу прибуло багато гостей — духовенства та мірян. Преосвященний Владика Касіян, професор Богословського Інституту поблагословив з'їзд і приймав участь в засіданнях. Були присутні на конгресі католицькі та протестантські діячі.

Велика була радість бачити серед присутніх єдність во Христі самих далеких а різних народів, чути богословлення на різних мовах і відчувати у всіх братське піклування про спільне діло.

Кожного дня відправлялась Св. Літургія та вечірня.

На цьому конгресі були розроблені наступні теми:

I. Єдність Православ'я.

II. Недуги православної спільноти.

III. Відповідальність мірян.

IV. Християнське Об'єднання.

Повищі теми були опрацьовані відомими професорами, а потім були розроблені в дискусійних відділах.

Вечери були використані для інформацій, які подавали делегати про життя та проблеми православних в різних краях. Всі ці матеріали мають бути опубліковані в новому органі «СІНДЕСМОС».

Головний працевий відділ зайнявся виробленням статуту для нового центру зв'язку, який вирішено було покласти до життя цим конгресом. Статут той був прийнятий після дискусій на останньому загальному засіданні, підчас якого були вибрані члени Управи «СІНДЕСМОС».

Конгрес закінчився урочистою Службою Божою та святочним обідом, на які були запрошені делегати

Співпраця православних у Франції

Тяжко опікуватися тими православними людьми, що живуть розкинуті по великих просторах французької провінції, та подавати їх духовну обслугу. Тому виникла думка співпраці між різними національними групами для сполучення зусиль їх душпастирів, щоби полегшити їх працю та поширити можливості пастирської опіки.

І ото по ініціативі о. Валентина Бакста, священника Екзархату Вселенського Патріярха в Парижі, зібралися 8-го травня в Парижі, в приміщенні «СІМАДЕ» (Протестантська Організація), священники різних національностей для обміркування можливості створення спільного центру для духовного опікування православних на провінції.

На ті збори прибули: Архимандрит Мелетіос від Грецької Церкви, Священник В. Бакст — Екзархату, п. П. Євдокімов і панна Євдокімова від

Російської Церкви, (Митрополита Владіміра), Протопресвітер В. Вишневський, п. М. Єреміїв і п. Вячеслав Вишневський від УАПЦ, Священник Парванеску від Румунської Церкви, п. Марко Маркович від Сербської Церкви, священник Г. Борнан від французької Церкви, Діакон Газім від Сирійської Церкви, Пастор Дельпеш — представник протестантів, пан Роббіне Стронг від ІМКА. Священник Ілля Молія — грузин не зміг бути присутнім.

Наради розпочато молитвою, яку відказав по-грецьки Архимандрит Мелетіос.

Засідання пройшло в повній згоді і братському дусі. Всі були переконані, що треба допомагати одні одним для спільного діла і що з такої співпраці виникнуть найкращі наслідки.

Найбільша кількість православних, що проживають у Франції, це є росіяни і українці. Вони з іншими на-

ціональностями, що є в меншому числі і тому знаходяться ще в більшій ізоляції, потребують тієї єдності, яка може бути корисна для всіх православних.

Ухвалено створити Координаційний Міжправославний Центр.

Діяльність нового центру може виявлятися: а) в розшукуванні ізолюваних православних рідних національностей і скеруванні їх до своїх пастирів, б) організації богослужень,

в) публікації і розповсюдженні спільного духовно-інформативного бюлетеня на рідних мовах, г) влаштуванні літніх таборів для дітей та їх духовне окормлення і т. д.

На сьогодні вийшло вже перше число Бюлетеня на французькій, українській та російській мовах. В майбутньому має появиться і в інших. Засідання закінчено молитвою відправленою по-українськи Протопресвітером мгр. В. Вишневським.

Ця шляхотна ініціатива, яка має о-

держати апробату церковних властей є великим кроком наперед в історії Православля на еміграції.

Це є рівнож велика економія сил душпастиря, який зможе її вжити там, де він без співдії, в одиночку не зміг би знайти овечку свого духовного стада.

У всій же повищій акції повинно виявитись визнання один одного та єдності Св. Православної Віри.

Михайло Єремійв

25-ЛІТТЯ СВЯЩЕНСТВА

В неділю 19-го квітня ц. р. в українській православній церкві св. Симона в Парижі урочисто вшановано о. Протопр. В. Вишневського з приводу 25-річчя його священничого служіння.

Після урочистої Літургії, відправленої самим Блаженнішим Митрополитом Полікарпом у сослуженні з самим О. Ювілятом та білоруським о. Архимандритом Володимиром (Фінковським) і румунським протосрейом о. Грігорієм Брінзеу, відспівано урочистий молебень з проголошенням многоліття Ювілятові. Після того Владика Митрополит звернувся до о. Володимира зі словами глибокого признання за його вірцеву душпастирську і національно-патріотичну працю, як на Підляшші і на Волині, так і тут на вигнанні — в таборах Німеччини та у Франції. Від Владика Митрополита піднесено Ювілятові розкішну китицю живих квітів. Після того прочитав адрес від парафіян п. сотн. Петро Василів, а по ньому Проф. П. Зайцев у довшій промові розповів присутнім про тернистий шлях священничого служіння і національної праці о. Володимира. Ще на студентській лаві о. Володимир став лідером спочатку нечисленної (12 осіб) Громади Православних Українців Богословів у Варшавському Університеті, яка від 1925 р. до 1928 р. (рік закінчення Ювілятом університетських студій) зросла до числа 160 чоловік. Зі зворушенням Проф. П. Зайцев розповідає присутнім у церкві численним громадянам про переслідування, яких зазнала в 1928-39 рр. Православна Церква на землях, що були під польською владою, та про те що тоді довелося перетерпіти також і о. Володимирові, якого, після довгих шикан позбавлено права виконувати душпастирські функції на Підляшші (м. Орля — пов. Більськ-Підляський). Промовець оповідає про те, як о. Володимира багато разів арештовувано на Волині і як потім, вже за часів німецької окупації Ювілят став Ковельським Повітовим Деканом діставши великі повноваження від архієпископа Полікарпа. Тут о. Володимир зі всією енергією віддається справі українцізації церковного життя Ковельщини. Діялося це в 1942-43 роках, коли на Поліссі і на Волині діяла вже Українська Національна Революційна Армія та Українська Повстанча Армія. Німецька влада робила УАПЦ співвинною в українській революційній боротьбі. Тероризування укра-

їнського православного духовенства, а передусім о. Володимира, який його на Ковельщині очолював, (згодом вже в трьох повітах — бо ще в Володимирському і Любомльському) дійшли тоді до свого апогею. Німці арештовують о. Володимира, як закладника разом з великою групою інших Волинських діячів, з яких потім багатьох розстріляно. Врятує життя о. Володимирові лише одностайна і однодушна акція його пастви в його обороні. Промовець ввесь час підкреслював живий зв'язок нашого народу з його Православною Церквою ілюструючи це фактами з життя Ювілята.

Після цього вітав Ювілята Архимандрит Володимир, як білоруський душпастир. З властивою йому теплотою душі та переконливістю, якої

цій. Писемне привітання Проф. О. Шульгіна, який через нездоров'я особисто не зміг прибути на урочистість, А. В. Мардак вітав о. Ювілята від імени православних студентів.

Зворушений О. Володимир дякував всім за високу оцінку його праці згадавши, що священослужіння — це кровна традиція його Роду, з якого вийшли цілі покоління священослужителів нашої рідної Церкви. І слушно ствердив що це «хлоп і поп» врятував нашу націю від денационалізації. Після церковного торжества в приміщенні клубу «Громада» відбулася організована Парафіальною Радою братська трапеза в якій взяли участь більше як 50 осіб. До кінця трапези був на ній присутній і сам Владика Полікарп. Тут прочитано ряд привітань — між іншим від Владика Митрополита Ніканора, від Архієпископа Мстислава, Архієпископа Михаїла, о. Протопресв. І. Бачин-

25-ліття священослуження о. протопр. В. Вишневського, 19. 4. 53.

надає його словам ця теплота, свідчив він про силу Хреста Господнього, яка тасмнюю силою своєю укріпляє священників в їх тяжкій і відповідальній праці.

Далі вітав Ювілята інж. С. Созонів — спочатку з доручення П. Президента А. М. Лівичького, Української Національної Ради та її Виконного Органу, а потім як Голова Українського Центрального Комітету у Франції — від імени українських центральних громадських організа-

ського, о. Т. Мацака і Євгена Смаршка з Бельгії, прот. Т. Гаврика, від о. Ред. свящ. А. Дублянського, Голови Ген. Церковного Управління у Вел. Британії Протопресвітера С. Молчанівського, Пані Е. Дейші, Ред. М. Ковальського. Були й промови. Найцікавішою була промова Отамана Т. Бульби-Боровця, який очарував всіх своїм ораторським хистом. Вітаючи Ювілята, як живий свідок цих подій, коли о. Володимирові доводилось вести свою працю під німецькою окупа-

цією от. Боровець присвятив кілька теплих слів також і вірадрному фактові молитовного єднання з нами представників двох Братніх Православних Церков — Румунської та Білоруської, бачучи в цьому символічну запоруку майбутньої співпраці цих трьох народів після визволення їх від ворожої окупації. Промовляли ще Голова Парафіяльної Ради п. сотн. П. Василів, диригент церковного хору п. К. Миколайчук і знову

п інж. С. Созонтів в повних щирості і простоті словах пригадав присутнім історію підшукування парижською парафією УАПЦ настоятеля, що ним став о. Володимир який відповідає всім вимогам, що їх можна поставити доброму пастирєві.

Трапеза відбулась в атмосфері щирої сердечності і інтимної простоти і залишила у всіх як найкраще враження.

П. 3.

75-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

75-РІЧЧЯ ПРОТ. Т. ГАВРИКА

В неділю 26-го квітня ц. р. о. прот. Т. Гаврик святкував 75-річчя свого життя. Ще на передодні, в суботу, приїхали до Моранжу представники парафій, якими опікується о. Гаврик — з Кнютанжу та Опіталю. В неділю

орудую пані-матки. На свято прибуло чимало парафіян з доколишніх громад: Оден-ле-Тіш, Кнютанжу, Опіталю, Шенєку щоб вшанувати свого душпастиря. Православна церква в Моранжі, яка була прибранна в

75-ліття о. про. Т. Гаврика 26. 4. 53. у Везін-Шалеті

Службу Божу відправив сам о. Ювілія в асисті о. диякона Зиновія Ямкового. В час Літургії та Молебня особливо натхненно співав хор під

українському стилі, дуже вразила гостей, які бачили її вперше, бо вона пригадала багатьом наш рідний край. Після співу «многоліття» з амвону

церкви о. диякон Зиновій виголосив привітання та поздоровлення Ювіліяту від Його Блаженства Митрополита Полікарпа, Архисп. Михаїла з Канади, які вшанували о. прот. Гаврика спеціальними привітаннями, від Голови Генерального Церковного Управління на Францію Протопресвітера В. Вишнєвського та ін. духовних осіб, закінчуючи дуже зворушливим привітанням від себе.

Після Служби Божої всі гості та парафіяни (Моранжу завітали до помешкання о. Гаврика, який їх прийняв обідом. Тут ювіліятові піднесено багато квітів, тортів та ново виконане в національному дусі облачення. Поважний старець був до глибини зворужений чулою увагою до нього та любовію його парафіян та дякував їм за зрозуміння та допомогу в його важких душпастирських обов'язках.

Тут прочитано листовні привітання, які наспіли від: Протопресвітера С. Молчанівського, Іродіякона Ростислава, свящ. ред. А. Дублянського, від Парафіяльної Ради в Моранжі, та інших парафій Сходу Франції, від бувших парафіян прот. Гаврика в Ляндегуті, від п. інж. С. Созонтова, Полк. Закусила, І. Іножарського, сотн. П. Василіва, Л. Гаховича, Лисенка, Ткаченка, Білика, С. Мазурка та інш.

Після цього присутній на святі п. Цибульський зачитав свій власний вірш присвячений Ювіліятові «Мої Побаження».

Відповідаючи на всі привіти о. Ювілія закликав присутніх до ще більшої згуртованості всіх українців навколо своєї рідної Церкви, яка в найтяжчих часах, які доводилось переживати нашому народові ніколи не опускала його, а навпаки підносила його до нового життя. Шановний Ювілія зокрема зупинився на важливості української незалежної православної преси та закликав присутніх зложити свій дар на пресовий фонд «Благовісника» на що зібрано між присутніми 6.100 фр.

Редакція «Благовісника» з своєї сторони висловлює найкращі побажання своїй співробітнику прот. Т. Гаврику та бажає йому ще многих літ праці на користь нашої Національної Церкви!

П. В.

ОФІЦІЙНИЙ

КОМУНІКАТ

Відділ Інформації (В. Інф.) Української Православної Церкви в Німеччині з наказу ВПР Архиспископа Ніканора, Митрополита УАПЦ в Німеччині, цим подає до відома ВСЧ. Духовенства і Віруючих, що бувший вик. об. настоятеля в Шляйсгаймі протосрей Петро Грановський з причини самовільного виходу зі складу УАПЦ та переходу його до іншої Церкви, на підставі 31 Августовського правила, 17 правила Шостого Вселенського Собору і 10 правила Четвертого Вселенського Собору, з 4 лютого цього року скреслений зі списків Духовенства УАПЦ Церкви. Усі службові посвідки, видані о. Грановському уневажнюються. Заява його в укра-

Проводом УАПЦ Церкви після 4. 2. 53, їнській пресі про те, що він і надалі залишається в юрисдикції УАПЦ Церкви — не відповідає дійсності.

(В. Інф.)

ПОДЯКА

Рахую за свій святий обов'язок висловити глибоку подяку і признання Блаженнішому Владиці Митрополитові Полікарпові, Його Екссцеленції Пану Президенту УНР Андрію Левицькому, Високопреосвященним Митрополитові Ніканору і Архиспископу Михаїлу, Високодостоїним п. Ген. Пор. О. Удовиченко, Пані Отамановій О. Петлюрі, Інж. С. Созонтову, проф. О. Шульгину, Проф. П. Зайцеву, Проф. М. Дейші, Отам. Т. Боровцеві, Високопреподобним Протопресвітерам о. С. Молчанівському і о. І. Бачинському, о. Архимандриту Володимирі, о. Прот. Т.

Гаврику, о. Прот. Г. Бринзеу, о. Аугену Смаршчку, о. Редактору Анатолію Дублянському, о. Т. Мацаку, о. Я. Мацаку і о. Ієродіякону Ростиславу, Високошановним п. М. Ковальському, п. В. Мардаку, Диригенту К. Миколайчуку і всьому Митрополитичому Хору, Пану Голові Парафіяльної Ради Сотн. П. Василіву і всім тим, що зволіли відмітити своєю цінною увагою 25-ліття священства моєї скромної особи.

Глибоко вдячний
Протопресвітер В. Вишнєвський
Квітень 1953 р.

**Жертвуйте
на пресовий фонд
« Благовісника »**

ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАСЛОНОЮ

Аналіза церковних відносин

В цьому числі нашого журналу ми подасмо порівнюючи багато новин з життя Православної Церкви в Україні, ССРСР, Білорусі та інших країнах за Зал. Заслоною. Подасмо вісті, поділяючи їх згідно з територіально-державним принципом, щоби дати певний образ, що ж властиво діється в Прав. Церкві, там де нема волі ані людські, ані Церкві і де так багато обману? Відомостей маємо мало і вони походять здебільшого з офіційного джерела — «Журналу Московської Патріархії» Ч. 9-12, 1952 р. і 1-3. 1953 р. Жодних інших новин в наших політично-громадських часописах, які виходять у вільному світі, чи то в советських виданнях, які попадають за кордон, даремно будеш шукати відомостей з життя Православної Церкви.

Отож які висновки можна зробити на підставі тих всіх вістей? Ми постараємся дати хоч короткий аналіз явищ в кількох пунктах.

I. Вся Ієрархія Православної Церкви — це люди старі і які, можна здогадуватися, багато витерпіла від переслідувань советського режиму, поки знову повернули до виконання своїх пастирських чи архиєпископських обов'язків. Вони справляють 50-60-ліття пастирства і одні за одним відходять до життя вічного. Тут треба пригадати, що в р. 1939 на території цілого ССРСР було до десяти чинних єпископів! І тільки під час війни, в рр. 1941-1943, в наслідок страшних поразок Червоної Армії, коли треба було підняти мораль населення і тому було повернуто на деякий час, волю православного віровизнання, стягнуто було з заслання, з ріжких пекельних місць, страдальців святих ієрархів і єпископів. І тому в р. 1948 в складі єпископату було 81 єпископ, а при кінці 1952 р. це число зменшилось до 64. За останні два роки нам відомо тільки один акт хіротонії нового єпископа, а саме висвячення І. III. 53 р. єпископа Ташкентського архимандрита Гермона.

В Україні діє тепер до 20 єпископів.

Зауважується велика плинність єпископату: їх часто перепосилають з місця на місце. За деякими єпископами не можна прослідити де вони під сучасну пору знаходяться. Так напр. Єпископ Пипський Паїсій вже дев'ять разів переводився з місця на місце і тепер його вже другий раз почислено «на покой». Так само б. Єпископ Ковельський Іов (Кресович) багато разів перекидався з місця на місце і тепер опинився в Казані. Це, між іншим, єдиний відомий єпископ з Автопомної Церкви, про якого є вістка, бо про решту єпископів тієї Церкви, а саме архиєпископів Симона (Івановського), Аптонія (Марценка), Іоана (Лаврипенка) та інших нема нігде навіть згадки. Скоріше всього вони зайняли місця в концтаборах замість випущених попередньо страдальців.

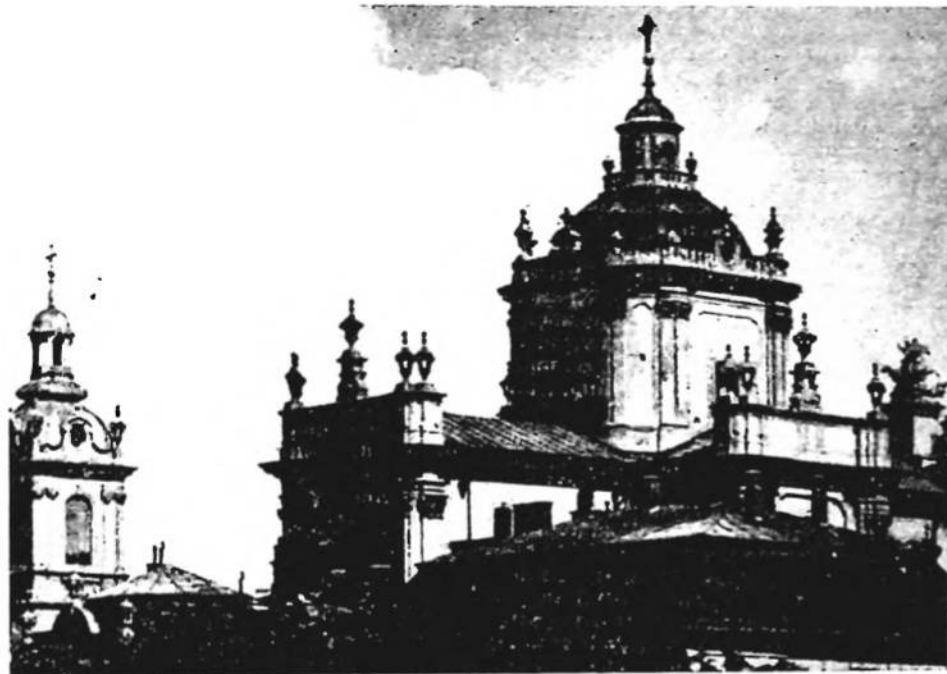
II. То само торкається священників. Серед них рівнож переважають люди старші, які нерідко святкують багатолітні ювілеї чи то священства чи то свого многотрудного життя. Тому зустрічаються навіть 90-літні ювілеї життя!

Зі здивованням зустрічаються призвища знайомих священників, які тепер чомусь знайшлися на території чужої їм нації. Відчувається певна система, щоби перемішати населення і таким чином формувати особливий тип «советської людини».

Цікаво, що тепер, коли з України забрали Мельнікова нібито за незаконну русифікацію і за використання чужих для України людей в адміністративно-господарчому і уч-

но туманить голови «наївним миролюбцем» Заходу твердженням, що ССРСР є сама миролюбна країна світа. Той лейт-мотив чути у всіх його промовах чи то в церкві, академії чи на конгресах миру. Його наслідують інші Ієрархи ССРСР і сателітних держав.

IV. Констатуємо, що нігде не зустріли вістки про будову нової церкви, а тільки про ремонт храму, встановлення поволо іконостасу до давно існуючих церков, але знищених і збеццених советським режимом. Так само не чути про будову молитовних домів, а тільки про ремонт і пристосування їх до богослужень. Коли десь станеться така здавалось би мала подія, то на посвячення на-

Катедрa св. Юра у Львові

бовому апараті і коли то обіцяється виправити кривду автохонам, то чи буде це мати наслідки серед Ієрархії і священства, які в значній частині є неукраїнцями? Правду сказати ми не віримо в якусь акцію в тому напрямку в Церкві, бо треба було б перш за все забрати з України Екзарха Митрополита, як неукраїнця. Але він має велику ласку в Патріарха Алексія і Митрополита Миколая Крутицького, які користають з повного довір'я партії і уряду.

III. Щоби дати характеристику двом найчільнішим єрархам Прав. Церкви в ССРСР то треба сказати, що Патріарх Алексій панує в церкві, як монарх, а Митрополит Миколай керує потрібною для советського уряду пропагандою, користаючи церковними контактами. Він пропагує «мир» в самому ССРСР а закордоном безсові-

віль молитовного дому виїжджає єпархіяльний архиєрей. Бо це знаменна подія в церковному житті ССРСР!

Зауважується велика кількість Молитовних Домів в Середній Азії (Узбекистан, Туркестан), куди було вивезено багато нашого побожного народу з своїм священством.

V. Зауважується велика пропаганда навколо Духовних Академій і то особливо Московської, яка приміщена в Троїце-Сергієвій Лаврі, недалеко від Москви. Ленінградська Академія користується меншою увагою. Київської Академії свідомо не відновили, бо треба було б рахуватися з вимогами українського населення і дати в тій академії якусь місце для українського елемента, а може і повну українізацію навчання в ній. А на це московська Церква не захоче погодитися, бо, мовляв, «зачем отделяться?» Москва не хоче в мирній

спосіб стратити Українську Православну Церкву.

Звертає увагу те, що Московська Академія радіє, коли їй дарять пару сот книжок богословського змісту. Це свідчить, що багаті бібліотеки Духовних Академій і семінарій, які нарахували по кілька десятків тисяч цінних книжок в своїх бібліотеках, зістали в вандальський спосіб знищені ріжними Собельсонами-Ярославськими, які спеціально ненавиділи книжки релігійного змісту.

VI. Всі вістки з життя Церкви за Зал. Заслоною, ми свідомо згрупували на події на чисто московських теренах і на землях підбитих. І ото порівнюючи ті вістки ми констатуємо, що Православна Церква найбільше ви-

являє живучости там, на периферіях, в Україні, Білорусі, Середній Азії і т. д. і дуже мало в Центральних московських районах, крім ділянки духовних шкіл.

Це можна пояснити тим, що власне на окраїнах совєтської імперії, є особливо живий дух Прав. Церкви, як напр., в Україні, де не дивлячись на ріжні несприятливі умови, де всякий вияв українського духа підводиться під «буржуазний націоналізм», - живе і віримо буде жити аж до часу Відродження вільної Незалежної України, коли то знову зацвіте буйним життям Рідна Православна Церква, незалежна ні від кого, як це ми бачили в бурхливих рр. 1941-1944.

Редакція

менчуцького Палладія призначено єпископом Волинським і Рівенським.

Полтава. Єпископа Ульяновського Серафіма призначено Єпископом Полтавським і Кременчуцьким.

Київ. 10. 8. м. р., в день памяти Собору Києво-Печерських Угодників, спочиваючих в Дальніх Печерах відправив урочисту Службу Богу Єпископ Пинський і Поліський Паїсій в сослуженні соборного і міського духовенства. З нагоди дня Ангела Єпископа йому була піднесена цінна мітра.

Ізмаїл. 14-го жовтня м. р., в день Св. Покрови Храмове Свято Ізмаїльського Катедрального Собору, Єпископ Варлаам віправив Божественну Літургію.

Житомирщина. В кінці минулого року в м. Чеповичах на Житомирщині Єпископ Житомирський і Овруцький Володимир в сослуженні десяти священників освятив престол і храм во імя Пресв. Тройці, відновлений після варварських знищень, під час повітряних нападів німців в грудні 1943 року. Настоятелю храму за девятилітню пастирську працю парафіяни піднесли наперсного хреста.

Львів. 17. XII. м.р. в день Св. Варвари в Соборі Св. Юрія, у Львові, де знаходиться частина мощей Св. Варвари, Архiep. Львівський Панкратій в сослуженні Намісника Почаївської Лаври Архимандрита Інокентія, Настоятеля храму Прот. В. Імшенка і численного духовенства і двох протодияконів — відправив Службу Богу. Співав гарно хор церкви.

В своему слові Архiep. Панкратій сказав: «Двадцять літ тому мені прийшлося в цьому храмі нести обов'язки настоятеля. Не думалося мені тоді, що в 1952 р. я переступлю поріг цього храму, як Архiepіскоп Львівський і Тернопольський.

Київ. 26. XII. 52 р. Екзарх України Митрополит Іоан одержав звання Почесного Члена Московської Духовної Академії.

Життя Церкви в Україні

Церковні урочистості в Києві. В день Св. Прп. Антонія Печерського, 22-го липня м. р. відбулись великі урочисті Служби Божі в Києво-Печерській Лаврі, в дальніх печерах, біля гробу Святого. В Христо-Воздвиженській Церкві під час Всенічної і Літургії співали два монаших хори з канонархом, які своїми стародавніми українськими напівами робили сильне вражіння на численних богомольців. Правив Екзарх України Митрополит Іоан в сослуженні Намісника Лаври Архимандрита Кроїди і 9 найстарших священослужителів при чотирьох протодияконах.

Рівнож в день Св. Рівноап. Кн. Володимира Митрополит Іоан і Єпископ Паладій Полтавський і Кременчуцький в сослуженні 28 священослужителів відправили Всенічну, а на другий день Літургію в Св. Володимирському Соборі. Гарно співали два соборних хори.

Під час цілування Св. Хреста весь народ співав величання Св. Володимиру. Після Служб Божих обидва Владики під торжественний і величний гул Київських дзвонів відбули в покої при Екзархаті.

Не пустили. Адам, Архiep. Філадельфійський і Карпато-руський з юрисдикції Московської Патріярхії), родом з Галичини, в минулому році побував вже в друге в Москві, після другої світової війни. Він пише: «Не міг я повторити мою поїздку ні в Золотоверхий Київ, ні в наш звільнений Львів, ані побувати на Півдні, на Кавказі, як це мені здавалося можливим (Підкр. наше). Прийшлося огранічити мос перебування тільки в Москві і у вільний час відвідати околиці Москви і ближче познайомитися з підмосковськими селами...» Не пустили, бо і Вам, Владико, не вірять, не дивлячись на Вашу вірну службу Москві.

Корець на Волині. Свято-Воскресенський жіночий монастир в м. Корці, Рівенської Области, збудований ще в ХУ віці, особливо урочисто відсвяткував Свято Воздвиження Хреста Господнього. Цей чин відправив 27. 9. 1952 року Преосвщ. Панкратій Єп. Волинський і Рівенський в сослуженні 10 священників на чолі зі своїм благочинним Прот. А. Журковським. Зворушуючі були стародавні українські напіви у виконанні монастир-

ського жіночого хору. Зібралось на це свято багато вірних не тільки з Корця, але і з околичних сіл. Настоятельницею цього монастиря є Ігуменія Магдалина.

28. 9., в неділю перед Службою Владих Панкратію було піднесене від духовенства і вірних Рівенської Области шовкове архисрейське облачення. Слово при цьому виголосив настоятель Рівенського Св. Воскресенського Собору Митр. Прот. Г. Коршун. Півсторіччя пастирства. 10. УІ. м. р. Митр. Прот. міста Тульчина о. Іоан Веселовський відсвяткував 50-річчя свого пастирського служіння. Всенічну і Літургію відправив сам Ювілят в сослуженні 9 священників. Привітне слово виголосив перед молебном Прот. Д. Рижковський і о. Страшкевич В. Ці останні іереї — з Волині.

Львів. Розпорядженням Патріярха від 15. XI. м. р. Єпископа Волинського і Рівенського Панкратія переміщено на Львівсько-Тернопольську Катедрu з наданням йому сану архiepіскопа.

Рівне. Єпископа Полтавського і Кре-

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Релігійне життя в Україні. Недавно втік на Захід один б. лейтенант Черв. Армії і він оповів слідує: «До останньої війни церков було дуже мало. Напр., в Херсоні існувала тільки одна невеличка церква на цвинтарі, яка завжди була переповнена вірними. Після війни було дозволено відкрити в містах по одній церкві. Так в Горлівці, в 1947 р. була відкрита стара церква. Вона була прикрашена старанням вірних. Замість дзвонів були повішені сталеві бальони.

Зпочатку до церкви пішов майже весь народ міста. Серед богомольців було багато молоді навіть військовиків в уніформах, до майора включно. Потім під натиском урядових чинників число богомольців значно зменшилося, але все ж церква була наповнена старшими людьми.

Помимо відкритих і дозволенних бо-

гослужень відбувається багато тасмних, особливо на селах. Їх відправляють монахи, бо священників зісталося не багато.

По неділях міські церкви наповняються колгоспниками.

Серед богомольців було помітно багато комсомольців і партійців, але потім вони зчезли, бо сексоти слідували за ними і занесли їх в чорні списки.

Коли новобранець йде до війська, то мати зашиває в одужу сина молитву. Багато вояків носять хрестики, хоч це забороняється.

В тюрмі, де сидів оповідач, криміналісти, ці, як би здавалося скінчені люди, злодії та інші злочинці переписували молитви і вивчали їх на память. Вони вірили, що ці молитви можуть допомогти в біді або звільнити від занадто суворой кари...»

ПО СВЯТИХ МІСЦЯХ КИЄВА

Відновлення Св. Софії. В Києві розпочато відновлення знаменитого собору св. Софії. Реставраційні праці ведуться декілька літ. Відновлено вже дзвіницю собору та позолочено її баню. В середині собору реставрують старовинну мозаїку.

Одноразово співробітники Академії архітектури України ведуть дослідження, щоби надати соборові первісного вигляду, через те, що протягом століть собор багато разів реставрувалися.

Курск. В минулому році відремонтовано Курський Катедральний Собор, збудований 200 літ тому по плану Расстрелі. Цей прекрасний храм був в запущеному стані і від 40 літ не ремонтувався. Крім самого храму приведено було в порядок площу навколо церкви. Парафіяни очистили власними силами пляч від сміття і засадили багато різних декоративних і овочевих дерев.

Вороніжчина. В селі Давидовці, 26. X. м. р. після капітального ремонту церкви, в яку було вставлено новий іконостас і престол, Архiep. Воронезький і Острогоський Йосаф освятив Св. Престол і храм.

Екскурсія Ставропольських семінарисів. Правління Ставропольської Семінарії організувало минулого літа для старших учнів велику поїздку по Св. Містах. Після відвідин Москви, Тройце-Сергієвої Лаври, Московської Дух. Академії, семінаристи відвідали Львів і побували в Катедрі Св. Юра, де відстояли вечірню, а потім стару Ставропільську і Преображенську Церкву.

З Львова через Радивилів прибули до Почаївської Лаври, де брали участь в церковному співі, як семінарський хор. Побачили вони в Лаврі багато богомольців, які пильно вистоявали на довгих монастирських уставних службах. Крім того семінаристи звернули увагу, що манахи усердно працювали на полях, садах і городах монастиря, як рівнож біля ремонту лаврських будинків.

Побували екскурсанти і в Лаврському Скиту, де були присутні при трьох постриженнях в рясофор, в монашество і в схиму.

В неділю молились підчас Архiep. рейської Служби Божої, яку відправляв Архiep. Фотій, тепер померший.

Після Почаєва екскурсанти поїхали в Київ і там примістилися в Київській Духовній Семінарії. Побували перши за все в Печерській Лаврі, де на них тяжке враження зробили руїни Успенського Собору, а потім відвідали прекрасний Володимирський Собор, де любувались живописью Васнецова, Покровського і Флоровського, жіночі монастирі і вкінці музей — Софійський Собор.

В Андріївському Соборі, де звичайно моляться учні Київської Дух. Семінарії, ставропольці відспівали 4. 7. літургію і своїм гарним співом заслужили на похвалу парафіян...

Цікаво, що гості-семінаристи, побувавши в різних місцях України (Львів, Почаїв, Київ), в описі своєї подорожі нігде не згадали про назву тієї землі. Скрізь це для них «родина», «Червоно-Русская земля», «руско-православная традиция».

Церква в Прибалтиці та Білорусі

Естонія. В Вересні 1952 року сповнилося 200 літ існування православної парафії в селі Ряпина, недалеко від Тарту (Дерпта). Спочатку парафіянами: тісі парафії були робітники паперової фабрики, але в р. р. 1845-46 число парафіян значно збільшилося за рахунок лютеран, які перейшли на православну віру.

Тепер місцева камінна церква була відремонтована і з благословенства Єпископа Таллінського і Естонського Романа собором духовенства, на чолі з архимандритом Псковсько-Печерського монастиря о. Сергієм і при участі Протоєреїв С. Хінтса і Ф. Блейве і настоятеля церкви о. В. Савіна, було відправлено Служби Божі і освячення храму. Богослуження було відправлено, як звичайно, на естонській і церковно-славянській мові. Співав естонський хор.

Підчас всіх церковних торжеств був присутній в церкві пастор сусіднього Євангельсько-Лютеранської Парафії Ю. Сильд разом зі своїми парафіянами. Він привітав православних. Це було перший раз від часу існування тут православної парафії.

Литва. В Каунасі є два православних храмів: Благовіщенський Собор і Андріївська Церква, яка має своїм настоятелем Митр. Прот. Михаїла Павловича. Цей достойний пастир 10. XI. 1952 року відсвяткував 60-ліття свого священства.

Службу Богу правив Сам Ювіляр, Делегати Архiep. Ризького і Латвійського Філарета — протоєрей Й. Дзічковський і А. Керкович — члени Єпархіального Управління в Вільнюсі, як, рівнож і інше духовенство деканату.

Жировиці. 30. 7. у. р. помер професор богословських дисциплін Минської Духовної Семінарії в Жировицях Олексій Надеждін. Чин похорону відправив Архiep. Іоан (Боголо-

бов), який знаходиться на покої в монастирі. Сослужив йому ректор семінарії Архимандрит Митрофан (Гутовський) та інші священники.

Радошковіці. Архiepіскоп Минський і Білоруський Пітірим відвідав 21. 6. у. р. храм в Радошковіцях, Молодечанської Области і відправив Акафіст Божій Матері.

Візітації. Єпископ Пинський Паїсій 21. 9. у. р. відвідав в день храмового свята с. Охов біля Пинська, а 27. в день Воздвиження — м. Лунинець, де відправив Літургію, а вечером Акафіст Св. Хресту разом з настоятелем Прот. К. Дилевським, 28. 9. правив Службу Богу в Лахві.

Освячення Церкви. З доручення Архiep. Пітірима Минського благочинний Прот. В. Лопатинський освятив 4. XI. 1952 р. в честь Матері Божої храм в м. Хотимську Минської Области.

Пинськ. В листопаді м. р. в Пинській Єпархії відсвяткували два рідких ювілеї, а саме — 60-ліття священства настоятеля Мотольської Церкви Митр. Прот. Льва Роздяловського і 50-ліття пастирства настоятеля Івановської парафії Митр. Прот. Володимира Сорожкєвича. Патріарх прислав обом ювілярам благословенні грамоти. Допис про повище подав Прот. К. Комар.

30. XI. в Пинському Катедральному Соборі, після Літургії відбулось пращання духовенства і пастви з Владикою Паїсієм, якого переміщено на Катедру Єпископа Кузьбишовського.

Слуцьк. 3. 6. м. р. в Свято-Михайловському храмі м. Слуцька відбулось вшанування 30-літнього ювілею пастирського служення Протоєрея Тимофея Дюкова. Урочисті Служби Божі возглавляв Бобруйський Бла-

чинний Митр. Прот. Ф. Дмитрюк. Приймали участь в богослуженні і інші священники, межи ними Прот. С. Дюков (брат ювіляра), Прот. Г. Прорівч, Прот. П. Лінник і диякон Зайко.

Сам ювіляр, знавець партесного співу, керував своїм хором підчас Служб Божих. Він будучи семінаристом диригував Семінарським хором в Минській Дух. Семінарії в р. р. 1911-12.

ЦЕРКВА НА ДОНУ І КАВКАЗІ

Освячення молитовного дому. 26. 9. 52 р. в місці Зерново місцевий благочинний Свящ. Ф. Забіяко в сослуженні іншого духовенства освятив після Молитовний Дім, який недавно відремонтували. На це торжество крім місцевих прибули богомольці з інших сел і станиць.

Ростовська Єпархія. 7. 9. 1952 р. в м. Новошахтинську був освячений відремонтований недавно храм в честь Св. Покрови. Служби Божі і чин освячення відправи Митрополит Ростовський і Новочеркаський Веніамін в сослуженні ключаря Ростовського Собору Прот. Рудакова, Окружного Благочинного Прот. В. Браїловського та інших священників. Численно зібрані вірні усталили дорогу перед Митрополитом листям і квітами. Був і положений по чину хресний ход навколо храму. При зустрічі і провадах Митрополита дзвонили в дзвони.

90-ліття життя. В 1952 році скінчилося 90 ліття з дня народження настоятеля Покровської Церкви в с. Свобода (пригород Пятигорська) Архимандрита Іона (Мірошнікова).

Ювіляр прийшов своєю дорогою від селянина-хлібороба до сану ігумена-настоятеля Другого Афонського Вештаугорського Монастиря. В 1921 році о. Іоан був нагороджений саном архимандрита.

В священному сані о. Архимандрит Іоан є 58 літ.

ЦЕРКВА В РОСІЇ

Івановська Єпархія. Єпископ Венедикт Івановський і Кінешменський освятив Хрестову церку в домі Єпархіяльного Управління і відкрив короткочасні пастирські курси для підвищення кваліфікації духовенства. Там же відкрито свічний завод, який поставляє свічки не тільки для церков своєї єпархії, але і для інших. Уряджено рівнож приміщення для приїзжого духовенства і курсантів.

Почеп. Єпископ Орловський і Брянський Флавіан 21. 9. м. р. відправив Службу Богу в Воскресенському Союзі м. Почепа, а вечором Акафіст в Іллінській церкві.

Глазов. Архисп. Іжевський і Удмуртський 14. X. відправив в Св. Георгієвській церкві м. Глазова Літургію, а вечором Акафіст.

35-ліття Патріаршества. В місяці листопаді 1952 року Російська Православна Церква святкувала 35-ліття відновлення патріаршества, яке було скасоване Петром Першим.

Смерть Архисп. Сергія. 10. XII. 1952 року помер 72-літній Архископ Казанський і Чистопольський Сергій. Покійний був уроженцем Москви, але після скінчення Дух. Академії від р. 1906 по 1922 працював на Холмщині, як сромонах, архимандрит Яблочинського Монастиря, а з 20. X. 1920 року, як єпископ Більський, вікарій Холмської Єпархії. Підчас старань про автокефалію для Православної Церкви в Польщі Єп. Сергій виступив рішучим противником автокефалії і мусів виїхати з границь Польщі, з початку до Чехії, потім до Австрії, Венгрії, а в 1948 році був Архисп. Берлінським і Германським в Берліні і визнавав над собою юрисдикцію Москви. В 1950 році повернувся на «родину» і був призначений на Казанську Катедру, де і помер.

Орловщина. В кінці 1952 року Єпископ Орловський і Брянський Флавіан відвідав дальші парафії своєї єпархії, а саме: в м. Клінцях, Мглині, Новозибкові і найближчі до них села. В Троїцькій Єдиновірчеській церкві в Клінцях був освячений престол і приділ, призначений для служб зимою. Там була відправлена Літургія по стародавніх книгах при кривому співі, який практикують до цього часу старообрядці.

Чувашія. Єпископ Іов відправив Службу Богу в день храмового свята в с. Бургаса в Чувашській Автономній Республіці.

Аж так далеко загнали б. Єпископа Ковельського від Автономної Церкви в Україні. Єпископ Іов б. протосерій Кресович з Волині.

Смерть Ієрарха. 12. XII. 1952 р. в Москві помер Архисп. Астраханський і Саратовський Філіп. Покійний народився 14. 4. 1884 в Новгород-Волинському в родині священника С. Ставицького і по скінченні Вол. Дух. Семінарії і Москв. Дух. Академії, після педагогічної праці, в 1916 році був хиротонісований в єпископа Аляскінського. Останньо займав катедру Астрахансько-Саратовську. Останки його були перевезені з Москви до

Астрахані самолітом, для похорону.

Хиротонія. 1-го березня б. р. в московському Богоявленському Соборі був висвячений на Єпископа Ташкентського настоятель Собору м. Самарканду Архимандрит Гермоген (Голубев).

Переміщення єпископів. 26. 1. 1953 р. Єпископ Чебоксарський Іов призначений єпископом Казанським і Чистопольським.

Архископ Ташкентський Гурій призначений архископом Саратовським і Сталинградським.

Єпископа Ульяновського Паїсія, недавно переведеного з Пинська, почислено в стан спочинку через хворобу, а на його місце призначено, перебу-

ваючого без приділу в Жировицькому Монастирі на Білорусі, б. Архископа Уфімського Іоана

Нагороди. Єпископ Свердловський і Ірбітський Товій і Єпископ Івановський і Кінешменський Венедикт нагороджені саном архієпископа.

Померли. 22. 1. 53 р. помер Архископ Леонтій (Смирнів) на 77 році життя. 8. XII. 52 р. на 92 році свого життя помер б. вікарій Кировської Єпархії Єп. Дімітрій (Поспелов).

50-ліття. 28. XII. 52 р. Настоятель Собору м. Алексіна Митр. Прот. Іоан Троїцький відсвяткував 50-ліття свого священства. На це свято прибув Єпископ Тульський і Белецький Сергій.

Посвячення храму. Єпископ Талінський Роман освятив храм, недавно одремонтований в с. Плесса, Псковської Области.

Церква в Сибірі та Казахстані

Середня Азія. Архископ Гурій Ташкентський і Середньо-Азіатський у вересні м. р. зробив архипастирську поїздку в Узбекистані. Служби Божі там відбуваються в молитовних домах, бо це ж колись, до совєтської влади, був чисто мусулманський край і тільки тепер за совєтського режиму там знайшлося багато примусово оселених православних, серед них найбільше українців і козаків.

В Джізаку Митрополита Гурія привітав Прот. Г. Луговенко, очевидно, українець, який попав туди не по своїй волі.

В селі Мільотинському помолитись в свіжо-відремонтваному молитовному Домі, в якому багато повітря. В Самарканді відвідали стародавні пам'ятки часів Тамерлана. Там же відвідали Георгієвський Молитовний Дом з дзвіницею і приміщенням для членів причта і обслуги храму. Настоятельство там Митр. Прот. П. Княжинський, нар. 1867 р. і який є в священничому сані 63 роки. Богослуження 7. IX. правив сам настоятель, а в молебні брали участь крім Архисп. Гурія, супровідник його архимандрит Іоан, духовенство двох ін-

ших парафій Самарканду і деякі священники деканату. Крім Владики Гурія настоятеля привітав Архимандрит Гермоген, настоятель Самаркандського Покровського Собора.

Сибір. 12. XII. 1952 року в м. Анжеро-Судженське Митрополит Новосибірський Варфоломей освятив новий Молитовний Дом в честь Св. Первоверх. Ап. Петра і Павла. Співслужило митрополитові чотири протоєреї, два сромонахи, протодиякон і диякон. Співало два хори.

Нагорода. 20. XII. 1952 року Митрополит Новосибірський і Барнаульський Варфоломей був нагороджений за своє 60-літнє служення Церкві Божій правом ношення двох панегій.

В день чествовання Митрополита Варфоломея в Новосибірську, 26-го грудня м. р., Юліану було піднесено від Архископа Алма-Атинського Миколая і духовенства — хрест і панегія, а од причта Св. Вознесенського Собору нове шовкове Архисрейське Облачення.

Св. Літургію Ювілярі правили в прекрасному аксамітному облаченні, брідного кольору, подарованому Екзархом України Митрополитом Іоансом.

Православна Церква на Пряшівщині

Перед другою світовою війною православні церкви Пряшівщини підлягали православному чеському єпископові Горазду. В 1939 р. коли Чехія була окупована німцями, ці останні розпочали переслідування православної Церкви. В червні 1942 р. були арештовані а 4. X. розстріляні єпископ Горазд та православні чеські свяще-

ники: настоятель пражського собора о. Вячеслав Чик, свящ. Володимир Петржек та 260 вірних. В тому ж році в день Св. Вячеслава видано декрет про ліквідацію Православної Церкви в Чехії.

Після війни Православну Церкву в Чехословаччині очолив митрополит Єлевферій якому підлягала також пражська єпархія. Щойно 12-го лютого 1950 р. було хиротонізовано спеціально для пражської єпархії єпископа Алексія. Хиротонія відбулась в ново-збудованому православному соборі в Прашєві.

В кінці минулого року Православна Церква в Чехословаччині була проголошена автокефальною, та на сьогодні нараховує 150.000 вірних. При пражському Державному Університеті зорганізовано Православний Бого-

словський Факультет, якого осідок знаходиться в Пряшеві. В самій Празі діє лише Духовна Семинарія.

10-го лютого 1953 р. в Михайлівцях на Пряшівщині висвячено єпископа Мефодія. Нововисвячений єпископ Мефодій, це бувший греко-католицький декан о. Михайло Миллий, який 28-го квітня 50 р. перейшов до Православної Церкви.

Таким чином на Пряшівщині є сьогодні трьох православних єпископів: Олексій — єпископ Пряшівський, Олександр — єпископ Михайлівський

та Мефодій — єпископ Требишівський, які підлягають Голові Автокефальної Православної Церкви в Чехословащині Єлевферію.

Помісний Собор Православної Церкви в Чехословащині.

27. X. 52 р. в м. Пряшеві відбувся Перший Помісний Собор Прав. Церкви в Чехословащині. Стародавнє місто Пряшів є центром самої чисельної Єпархії, яка в 1950 р. порвала свій зв'язок з Римом і повернула до Православної Церкви. Тепер ця Єпархія разом з виділеною з неї Михайлів-

ською єпархією охоплюють три чверті всіх членів Православної Церкви в Чехословащині і становлять головне ядро її.

На Собор прибули представники чотирьох єпархій: Празької, Оломуцько-Брненської, Пряшівської і Михайлівської — єпархіяльні архидіаconi, по 9 членів від кожної Єпархіяльної Ради від духовенства і мирян. Гостям Собору були професори і студенти Богословського Факультету, як рівнож представники державної влади.

ДУХОВНІ ШКОЛИ В СРСР

Московська Духовна Академія і Семінарія. 28. 9. 1952 р. Митрополит Крутицький і Коломенський Миколай відвідав Московську Духовну Академію і Семінарію і виголосив лекцію, в якій межі іншим освідчив, що «Русская Православная Церковь в деле защиты мира — ведущая не только среди Православных Церквей, но и среди других исповеданий».

Чим же Москва не «Третій Рим»?

30. XI. 1952 р. Московська Духовна Академія і Семінарія святкувала восьмиліття свого існування і чотироліття перебування в Троице-Сергіївській Лаврі. На святочний акт прибув Патріарх Олексій і Митрополит Миколай. Після офіційних звітів була доповідь доц. І. І. Муравйова на тему з історії Коптської Церкви. Концертом з двох частин — церковної і світської — закінчено акт.

У вестибюлі академії виставлено було праці фотографічного і іконописного гуртків Академії і Семінарії.

Видача премій. 14. XII. 1952 р. в Московській Духовній Академії і Семінарії в присутності Патріарха Олексія відбулась роздача премій за кращі письмові праці студентів і учнів. З представлених 340 праць за перше півріччя Комісія відбрала 42 праці і признала їх гідними нагороди. Грошові премії були роздані самим Патріархом в пакетах.

Ленінградська Духовна Академія. За три учбових роки — від 1948-49 при Ленінградській Духовній Академії зорганізовано церковно-археологічний кабінет для кращого вивчення церковної археології. Експонати кабінета складаються з 24 ікон, серед яких є не мало дуже старих, II Євангелій 14-18 віків в металевих окладах, Англімінс з 1700 року, репродукції і т. д.

Очевидно, що все це було «із'ято» з колишніх чинних святинь або закритих чи знищених, а тепер повноно «із'яте» з музеїв для навчання...

Дар в Бібліотеку Академії. Преосвящений Іосаф, Єп. Тамбовський і Мічуринський подарував в Бібліотеку Московської Духовної Академії 224 книги богословського змісту.

Для тієї ж бібліотеки одержані книги від Архисп. Симферопольського і Кримського Луки і від Прот. А. М. Державина.

Питаємось де ж поділися сотні ти-

сяч книжок з величезних бібліотек чотирьох духовних академій — Київської, Московської, Санкт-Петербурзької і Казанської і понад 50-ти Духовних Семінарій?

Спалили, понищили, розікрали і тепер дійшли до того, щоби збирати жебрачину по кілька книжок, щоби може в майбутньому і ту решту знищити.

Премії. Московська Духовна Академія заснувала три фонди на видачу премій за найкращі письмові роботи семінаристів і академиків, а саме:

1. Фонд імені Св. Троицько-Сергіївської Лаври,

2. Фонд імені Митрополита Філарета (Дроздова),

3. Фонд імені Патріарха Сергія.

Рада Академії на свому засіданні 10. X. 1952 р. ухвалила Статут про премії і про розмір і вимоги до кращих праць.

Ленінградські Духовні Школи. 8-9. X. м. р., в день Св. Ап. Іоана Богослова відбулось освячення храму Ленінградської Духовної Академії і Семінарії. Чин освячення церкви і Божественну Літургію правили Патріарх Олексій, Митрополит Григорій Ленін-

градський і Єпископ Роман Талінський в сослуженні шести священників і чотирьох дияконів. Підчас Служб Божих співали на два кліроси з канонархом і виходом на середину церкви на Всенічній.

Зі звітів Академії і Семінарії видно, що в 1952 році функціонували повністю всі чотири класи семінарії і чотири курси Академії. Всіх учнів було 320. Трьох найкращих студентів Академії, після закінчення курсу науки, залишили на один рік при Академії, як професорських стипендіантів для підготовки до наукової праці по катедрах Догматичного, Пастирського Богослов'я і Каноничного Права.

З закінчивших семінарію перших 8 поступило в Духовну Академію, а решта повернула в свої єпархії для призначення на місця.

Професорсько-педагогічний склад в Академії і Семінарії був наступний: 7 професорів, 7 доцентів і 5 вчителів з вищою спеціальною освітою.

Пастирські Курси. Єпископ Івановський і Кинешменський Венедикт відкрив короткочасні пастирські курси для підвищення знань духовенства. При курсах забезпечено приміщення для курсантів.

ЖИТТЯ УАПЦ У ФРАНЦІЇ

Освячення пасок в Кальвадосі

У Велику Суботу, одразу ж після Богослуження в Паризькій Церкві о. Протопр. В. Вишневський сідас в поїзд, щоби проїхавши 250 км., освятити паски для українців і козаків Кальвадосу. Освячення пасок відбулось в приміщенні Побожних Українців напроти православного храму.

Тоді ж були освячені пасочки і крашанки для пансонерів в Абондані, які зараз же поспішив відвести за 190 км. по призначенню пан Михайло Гонга, Голова Парафіяльної Ради в Кальвадосі. В самий день Св. Пасхи ранком освячені пакуночки були роздані всім українцям.

Пакуночки для Абондану з Парижу На другий день Великдень п. Инж. С. Созонтів, Голова УГО в супроводі пані С. Прокопович і інших осіб завіз пакуночки, виготовлені в Парижі, для пансонерів в Абондан. В кожному пакуночку була гарна пасочка, ковбаса, крашанки і лікер.

Крім українців були обдаровані і інші пансонери Пансіону.

Богослуження в Абондані

28-го березня, в Лазарову суботу, в Українсько-Грузинському Пансіоні в Абондані була відправлена Служба Божа і роздача освяченої верби. Майже всі насельники пансіону — православні українці — поспівдали і запричастились Св. Таїн. Залю гарно була прибрана українськими вишитими рушниками і скатерками, що здивувало присутніх на богослуженні грузинів, які запитували: «де це взялося?» Апостола прочитано було по-грузинськи. Молились українські і грузинські ветерани за кращу долю України і Грузії.

Після Служби Божої прийняв Св. Сповідь і Причастя хворий Василь Яценко, який, недавно прибув до Абондану з Бен-Метіру в Тунізі.

Після обіду о. Протопр. В. Вишневський перевів довшу розмову зі всіма українцями на церковно-громадські теми.

Молитви за спокій св. п. Б. Іваницького

Перед самим Великоднем помер в Дітроїті (ЗДА) голова УНРади св. п. Проф. Борис Іваницький. Урочистий похорон відправив Високопреосвящений Архисп. Мстислав 11-го квітня.

З тієї нагоди Блаженніший Митрополит Полікарп відправив 12-го квітня в Українській Православній Церкві в Парижі урочисту Панахиду за спокій цього Заслуженого Мужа України, попередивши це теплим словом про Спочилого.

Труа

12-го квітня о. Протопр. В. Вишневецький освятив старим українським звичаєм нову хату громадян Володимира і Валентини Галич, а потім охрестив їх сінка Миколая.

Панство Галич, нові емігранти, старалися від кількох літ мати власну хату і тепер закупили пляц з допомогою друзів збудували гарне приміщення з трьох кімнат. Вселяючись у нове обіталище захотіли поблагословити його, щоби бути під опікою Божою...

На другий день після Служби Божої охрещено було сина панства Володимира і Надії Андрієвських — Теодора. Підчас обіду гарне привітне слово сказав чільний український діяч Труа п. сотн. І. Адам.

Варто відмітити, що вірні УАПЦ в Труа мають поважний намір збудувати у себе церкву, щоби мати власне місце для своєї молитви.

Ангулсм

26-го квітня відбулась Служба Божа, далеко від Парижа (біля 500 км.) в околицях Ангулсму, у Фронт-Любаріс на фермі пана Якова і Ефрозини Чайок. Гарно прибрана Св. Образами і квітами кімната стала як би нашою маленькою волинською церквою з Кремяничинами, з якої походять обоє господарі. З великою цікавістю приглядалися численні гості-французи до незнаного обряду православного богослуження.

Але особливо сподобався їм величний шлюб господарів ферми: обряд заручин, накладання гарних вінців, обведення молодих навколо аналоя і благословення образами молодих все це зробило велике вражіння на присутніх. Тому підчас весільного обіду прийшлося багато розказувати французам про нашу Батьківщину, про Український Нарід і його побожний звичай.

Присутній на прийнятті мер хвалив українців своєї гміни за їх працьовитість і солідність у поступованні.

До успіху свята і пропаганди серед французів багато спричинився пан В. Фірман з Ангулсму, який допоміг господарям урядити це родинне свято. Пан Фірман має свій годинникарський магазин в Ангулсмі і не покладає рук разом з своєю Дружиною жертвенно працює для української справи в його окрузі.

Великодня Літургія

В самий день св. Пасхи, о год. 10, розпочалась урочиста Служба Божа, яку правив Блаженніший Владика Митрополит Полікарп в сослуженню

о. Архимандрита Володимира, о. Протопресвітера В. Вишневецького, о. Прот. Г. Бринзеу і Єродиякона Ростислава. Пасхальну Євангелію читали по православної традиції на п'яти мовах: Владика Митрополит — по-грецьки, Архим. Володимир — по-білоруськи, Протопр. В. Вишневецький — по-англійськи, Прот. Г. Бринзеу — по-французьки і о. Ростислав — по-українськи. Народу зібралось така сила, що не вмещалась в церкві. Багато було людей з провінції, які відірвались від буденщини і приїхали до своєї церкви, щоби посповідатись, причаститись і посвятити традиційну пасочку.

Незабутнє вражіння зробило читання Великоднього Архипастирського Послання. Надія вийшла в змучені серця... Всі очікують воскресення Господом Вільної України, про що заповів Первосвятитель.

На другий день Св. Пасхи в Паризькій Церкві підчас Архисрейського Богослуження був посвячений в стихар заслужений і довголітній парафіянин, член Парафіяльної Ради в Парижі пан Микола Гмиря. На протязі 25 літ п. М. Гмиря приймав діяльну участь в релігійному житті парафії і своєю відданою працею, співом в хорі і великою жертвенністю спричинився до діяльної підтримки розвитку парафії УАПЦ в Парижі.

Редакція «БЛАГОВІСНИКА» признає всі подвижчі заслуги пана М. Гмирі і висловлює йому найкращі побажання, як взірцевому українцеві-патріоту і безкорисному церковному діячеві.

Монбеляр. 30-го травня б/р., в суготу, в Протестантській Церкві в Монбелярі відправлено було Службу

Божу і дано благословення на супруже життя молодій парі українців — Теофіля Каленчука і Євгенії Рутецької. Підчас Служби Божої молоді, згідно з правилами наших дідів та батьків посподідалися та запричастилися Св. Таїн. Крім українців в церкві були французи-протестанти, які з цікавістю приглядалися нашим православним обрядам Літургії і шлюбу.

Кольомбель. 31-го травня, в неділю відправлено було Службу Божу в православному храмі в Кольомбель і повинчано було Івана Сербина і Стефанію Онуфрієву.

На закінчення було відправлено урочисту панахиду за спокій душ Р. Б. Вождів Симона і Євгена і всіх Вояків, що життя своє віддали за Волю України, як рівнож за всіх Братів і Сестер наших, що їх голодом і тяжкою працею замороено. В слові своїм перед панахидою душпастир закликав численних в церкві українців і козаків помолитись за спокій душ своїх земляків, померших від страшного голоду, урядженого більшовиками 20 літ тому в Україні і на землях Козацьких.

Не в одного з присутніх заросилося лице від жалю за померлими...

Везін-Шалст

У Везіні далі йдуть підготовчі праці до будови власної церкви. Вже розчищено пляц, на якому мають робити фундамент. Збираються далі гроші. Відозву про пожертву на цю цінь надрукував орган Української Православної Церкви в ЗДА в «Українському Православному Слові».

Пожертви слати на адресу:

Mr. Maruchtchak à Villemandeur
par Montargis (Loiret)

ВЕЛИКДЕНЬ У ВЕЗІН - ШАЛЕТІ

Православні українці Везіну зажадали від мене: «Пан-Отче, приїдьте до нас в Пасхальну Ніч і відправте Великодні Служби Божі». Міркую собі: Люди там збираються будувати власну церкву і вже збрали на ту ціль четверть мільона, Громада гарна і мас прекрасний хор, це не так далеко від Парижа (120 км.), але повстає питання, як туди добратись вночі? Бо після посвячення пасок в Кальвадосі (250 км. від Парижа), я поверну до Парижа о год. 22.30 на гар Ст. Лазар, а в той час нема жодної комунікації потягом до Везіну. Як тут бути, бо прозьба везинців заслуговувала на увагу. І тут допоміг мені пан Степан Білю, який відмовивши собі заслуженого відпочинку завіз мене власною машиною просто в Гар Ст. Лазар аж у Везін.

Вже біля 1-ої год. ночі, в гарно прибраній залі пана Дуська, посподавши біля 40 дорослих і дітей, розпочинаємо Пасхальну Заутренню, а потім і Літургію. Прекрасно співає хор під орудою п. Миколи Замши. В залі установили гарний іконостас, переданий Паризькою Парафією. В олтарі стоїть Престол, жертвенник і семисвічник. Перед іконостасом аналоя а посередині на столі образ Воскресіння Христового і Св. Артос.

Все прибрано чудовими рушниками з полтавськими, харківськими і галицькими вишивками. Все, як в правдивій церкві на рідних землях. Щиро моляться наші брати і сестри, пригадуючи Рідний Край і близьких живих і мертвих там... де не можна молитися за Україну і Борців за її Волю...

Закінчується Служба Божа. Освячуються паски і читаю Великодне Архипастирське Послання. Потім від себе щиро вітаю зі Святами Світлого Воскресіння Христового всю Побожну Громаду Українців у Везіні, яких сердечно полюбив. Слова привіту легко плинуть і бачу на багатьох обличчях сльози... Спеціально дякую за працю церковного старости пана Теодора Марущака, Диригента хору п. М. Замшу і всіх хористів, як рівнож всіх тих, що працею своєю допомогли урядити таку прекрасну Великодню Службу Божу.

Підчас цілування хреста христосуюсь зі всіма і роздаю Св. Артос. Біля год. 6 рано, я в потязі на Париж, куди прибуваю біля 9-ої год. рано.

Очі злипаються, але переборює себе і привожу все до порядку, бо ж о год. 10 прибував до церкви Бла-

женніший Владика Митрополит для відправи Великодньої Літургії.

Приймаю участь в літургії, але не причащаюсь, бо вже в той день причастився. Сповідую численних людей з провінції, читаю євангелію і Великоднє Послання, а в кінці свячу пас-

ки і христосуюсь з парафіянами.

Круги втоми в очах, але серце радіє від задоволення, що Господь сподобив мене добре попрацювати для Воскреслого Христа і вірних дітей Його — Українців.

В. В.

В ПАМ'ЯТЬ ГОЛОДУ

14-го червня ц/р. Везінці урядили Службу Божу і Панахиду за спокій душ забитих Вождів Симона і Євгена і за Братів і Сестер наших, яких мільони було заморено голодом двадцять літ тому. Разом з тим молились за спокій недавно померлих двох Заслужених Мужів Землі Української св. п. Проф. Бориса Іваницького, Голови УНРади і св. п. Д-ра Степана Барана, Голови ВО УНРади.

Везінці свої національні свята, чи то радісні чи смутні, завше старанно підготовляють, але в цьому році вони перевершили себе і показали щось надзвичайне.

ти, що всі піснопіння були проспівані знаменито.

Перед панахидою П. о. Володимир говорить про заслужену пошану для Вождів Симона і Євгена і Вояків, що життя своє поклали і тепер кладуть в боротьбі за Волю України і закликає до щирої молитви за Тих Героїв. А далі сказав: «Але до тих героїв треба залучити ще ті мільони наших Братів і Сестер — Українців і Козаків, яких лютий окупант свідомо заморив голодом двадцять літ тому. Тоді ограблені від усіх засобів до життя, наші дідуся, бабуні, батьки та матери, брати та сестри, дрібні

Українці і козаки Везіну моляться при символічній трунці.

Після сповіді кількох юнаків і дорослих, біля 10 год. розпочалась Служба Божа. Але що то була за Служба! Треба було почути її, щоб належно оцінити. П. о. Вишневський, як звикло проникновено і щиро возносить молитви до Бога, а до того великий Везінський хор просто переродився. Він співає так натхнено і гарно, що звертає на себе спеціальну увагу богомольців, які численно заповнили велику залу, де тепер відбуваються богослуження УАПЦ. Керує хором прибувший з Парижа п. Г. Безносюк, який колись, проживаючи у Везіні, керував вже тим хором. Тепер всі хористи зійшлися, щоби поспівати під управлінням свого старого диригента. Тому треба стверди-

дитки сконали в страшних терпіннях на наших черноземах, степах, на вулицях Харкова, Полтави, Києва та інших міст, сел і станиць. Вмирили тому, що не хотіли прийняти чужого ярма і не хотіли скоритися ворогові... І от наші брати і сестри, доведені голодом до безумства їли, що можна їсти, а навіть те, що боронить закон Бога і природи. Вони їли навіть собі подібних, чи то живих чи померлих. Зложили ті мільони своє заморене тіло, де кому судила доля... Нема над ними хреста-нагробка, невідома їх могила... І ото тут посеред нашої церкви уряджена символічна труна, в якій спочивають наші мученики, заморені нелюдським советським режимом. Отож памятаймо про них і щиро помолімося за них».

На очах всіх присутніх сльози... Плачуть над недолею своєї землі Українці і Вільні Козаки. І старші і молодші...

Після панахиди, через півгодини, в тій же залі-церковці, відбулась цікава доповідь Проф. П. І. Зайцева на актуальну тему про Вождів Симона і Євгена, про недавно померлих св. п. Проф. Б. Іваницького і св. п. Д-ра С. Барана і про жертви голоду. Доповідь закінчено співом «Ще не вмерла Україна».

Шкода, що на таких патріотичних панахиді і доповіді не було ані одного греко-католика. Це був очевидний бойкот, але кого? Чи пам'яті Вождів чи може пам'яті 7 мільонів українців, заморених голодом?

В. З.

СВЯТО В КОМБ

На південний захід від Парижа в департаменті Авейрон, в місцевості Комб проживав наш земляк Іван Мельник. Прибув він до цієї місцевості разом зі своєю дружиною в 20-тих роках, шукаючи заробітку на чужині. бо на рідних землях, в Галичині, під окупацією Польщі, не можна було вижити на клаптику ріллі, а фабрик було мало, а ще менше було на них місця для українців.

У Франції І. Мельник тяжко працював в копальнях і стратив своє здоров'я, але разом з тим цікавився культурно-політичним життям України і українського народу на чужині. Пренумерував різні часописи, купував і розповсюджував українські книжки і сам все читав і всім цікавився. Багато роздумуючи над судьбами свого народу Мельник духовно повертає до Віри своїх Предків — до Віри Православної. Приклад десятків тисяч українців Канади і Америки, які масово повернули до Православної Церкви, зміцнив його в рішенні стати в ряди УАПЦ. І ото цей побожний чоловік від 1948 року взиває до мене: «Прийдіть, висповідайте та запричастіть нас Св. Тайнами, бо я вже старий, хворий і боюсь смерті без потіхи Рідної Української Православної Церкви. «Тому то я чекав нагоди, щоби перебуваючи десь недалеко від Комб завітати до пана І. Мельника».

Така нагода трапилася 18-го травня, бо з Тулузу не так то вже далеко до тих місць, бо тільки 175 км.

Отож, умовившись наперед, просто з Тулузи прибуваю біля 10 год. ранку до Комб і одразу ж приспособлюємо одну кімнатку для Богослуження. Посповідавши Р. Б. Івана і Анну, розпочинаю Св. Літургію. Співають присутні друзі господарів. Молимося за Україну і її Нарід, за здоров'я душевне і тілесне присутніх і всіх братів і сестер наших, що проживають в околиці цієї. Молимося за спокій душ спочилих, що життя своє за Волю України зложили, за спочилих Родичів і Кривних... Щиро возноситься молитва до Всевишнього з тієї малої кімнати. Відчувається, що Господь серед нас, бо ж Він сказав: «Де двос або трос зберуться в Ім'я Мос, там я посеред них». (Мф. 18,20). Священнодіяння наше нагадує часи Св. Апостолів, які також серед чужого ото-

чення правила Служби Божі і звершували Св. Тайну Хрещення.

Пригащую сповідників, які з вірою і любов'ю приймають Пречисте Тіло і Кров Господа Ісуса Христа.

Підчас і після обіда довго розмовляємо з присутніми тут друзями господарів: п. п. Яковом Базилевичем, п. Василюю, пані Катериною Хмельник та іншими. Люди ці тяжко працюючи зробили великі поступки в своєму духовному розвитку і всім цікавляться, про все розпитують. Мало вони бачать людей з центра і тому запрошують побути в них як найдовше. Такі люди — це дійсно скарб нашої нації, бо вони прекрасні патріоти, порядні люди, які здобувають пошану для українського народу серед чужинців.

Пан Базилевич, як старий досвідчений вуглекоп, веде мене на ко-

пально вугілля і дає мені цілу лекцію в який спосіб добувається з землі це чорне золото. Оглядаємо місто родження вугілля і зі здивуванням констатуємо, що в одному обриві цей дорогий мінерал залягає п'ятиметровим пластом, а в деяких місцях вугілля знаходиться в 20-30 см. під поверхнею землі. Подивляю великі багатства французької землі, а думка лине на рідний Донбас і роблю порівняння ситуації...

Вечером переглядаю архів пана Мельника, часописи і книжки і подивляю незвичайну впорядкованість всяких грошових збірок на Національний податок, та інші збірки, які в своєму працюючому житті переводив пан Іван Мельник.

На другий день, розпрощавшись з господарями виїжджаю з Комб.

В. В.

ПІД ПІРИНЕЯМИ

Вже від кількох літ сумління наказувало мені відвідати численних братів українців, які осіли ген далеко від Парижа, під Піринеями, в Тулузі і околицях її. Але їхати туди — це ціла проблема, бо це є далеко (750 км.) і дорога в два кінці коштує 9.000 фр. (25 дол.) на одну особу.

Але добра воля все перемагає і після довшої переписки з п. Осатюком і іншими діячами призначено Службу Божу на неділю 17-го травня.

Виїжджасмо з Парижа в суботу. 16.5, о год. 8.30, разом з Головою УТЦК у Франції п. Инж. С. Созонтовим, який їде в Тулузу для зустрічі в громадянством. Їдемо електричним потягом т. зв. «рапід», який робить 100-120 км. на годину. Ранок. Гарна погода і ми любосмось на прекрасні види мальовничої Франції. На 18 год. прибувасмо на ст. Тулузу, де нас зустрічають двох чільних українських діячів п. Инж. С. Пащенко і п. Сотн. В. Саардак Радісно вітасмось, як старі друзі і їдемо машиною п. Пащенко в готель, який знаходиться в центрі міста. Після маленького відпочинку і приведення себе в порядок, їдемо в Гостинний Дім панства Пащенко на вечерю-обід. Там довідусмось, що наш Достойний Господар за свою літературну працю (переклади з франц. мови на українську) французьким урядом відзначається «ПАЛЬМ АКАДЕМІК» і званням «ОФІСІЄ д'АКАДЕМІ». Сердечно вітаємо з високим відзначенням нашого заслуженого земляка.

В неділю, о год. 10 правлю Службу Божу в гарній, чистенькій церкві, яка належить Ордену Францішканів. Монахи старано допомагають мені приспособити католицьку святиню до відправи православного богослуження. Приносять мені потрібні столики, підсвічники і Св. Образи, вишиті земляком Мусіснком, а які звичайно вживаються при Службах Божих греко-католицького п. о. Василя Прійми.

Перед службою сповідаю з десяток старших вірних і роблю першу сповідь малої Олі Козлової, яку мати добре до цього підготувала.

Св. Літургія проходить чинно, бо знайшовся добрий знавець церковного співу новий емігрант пан Маркевич, який разом з пані О. Вишнев-

ською з Парижа гарно відспівали всі літургійні піснопіння. Церква є дуже акустична і тому два хороших голоси наповняють гарними мелодіями всю церкву.

Щиро моляться вірні, які не дивлячись на страйк транспорту все таки прибули навіть з віддалених ферм, щоби побувати на своєму рідному Богослуженні, яке так рідко відбувається в Тулузі.

В слові своїм закликаю всіх до взаємної любови братів-українців, про вибачення один одному дрібних ураз, які в суті своїй не варті й згадки. Прошу бути вірним своїй Предковичній Православній Вірі, і разом з тим шанувати віровизнання наших братів-українців греко-католиків, бо це рівнож є віра їх батьків. А в кінці закликаю помолитися підчас урочистої панахиди за наших Вождів і Вояків, що життя своє віддали за Волю України, як рівнож за душі спочилих Р. Б. мільйонів Братів і сестер наших, що їх голодом і тяжкою працею замороєно, 20 літ тому, там, на рідних землях, під окупацією одвічного ворога...

Бачу на лицях, як потім довідався, нових емігрантів рясні краплини сліз... Вони добре знають ті нелюдські страждання які перетерпів наш Народ-Мученик в страшні р. р. 1932-33.

Після панахиди спускаємося в українську домівку під церквою, де споживасмо обід який складався зі смачної зупи, виданої з монастирської кухні францішканів і яка нагадала мені подібну зупу Св. Почаївської Лаври. Тільки ця французька була без почаївських грибків. Крім того наші земляки-фермери, як приїхали цілими родинами, виложили на стіл свою їжу, привезену з ферм: різні ковбаски, шинку, яйця і сир. Все смачне і від широкі української душі пропонується. Кожна господиня частує всіх своїми присмаками.

Наситившись і подякувавши Господу і добрим нашим господарям за обід, разом з свіжо-прибулими українцями та козаками, які ходили на обід до дому, бо вони проживають в Тулузі, всі присутні вислухують цікаву доповідь Голови УТЦК у Франції і Представника ВО УНР п. Инж. С. Созонтова, який в обширній

промові з'ясовує стан української справи в сучасному світі. Подас великі проблеми. Вияснює великі завдання української еміграції і закликає до згоди всіх українців до взаємної толеранції, бо все те, що ділить нас є таке дрібне перед тим, що нас лучить, як членів одної нації.

Аудиторія з великою увагою вислухала цього небуденного промовця і політичного українського діяча, який є одним з визначніших наших людей на правду європейського масштабу. Слухаючи льогичний аналіз політичних подій, в який інж. С. Созонтов прекрасно орієнтується, просто дивувась, чому таку здібну людину не поставлять на одно з чільних місць нашого політичного життя, напр., в ВО УНР?

Після промови п. Инженера поступають де-які запити, а потім привіти від Вільних Козаків і Кавказців.

Досить зморени працюємося зі всіма присутніми, які починають роз'їжджатися по своїх фермах, щоби там між тяжкою працею пригадувати день 17-го травня, проведений ними у високо-патріотичній атмосфері своєї Рідної Церкви підчас Богослуження і високої української політики, слухаючи цінних інформацій інженера С. Созонтова.

Неділю закінчуємо вечерею в гостинному Домі панства Саардак.

Рано в понеділок виїжджасмо з гарної Тулузи, згадуючи сердечних наших земляків, які так щиро приймали нас.

В. В.

Посвячення прапору УНЄ

В КАЛЬВАДОСІ

5-го липня ц. р. відбулось після Служби Божої в православній церкві в Коломбель урочисте посвячення Прапору Українців Кальвадосу. На це свято зібралось багато українців і козаків з Кальвадосу. Але були гості й з Парижа. В церкві були коресподенти франц. преси, які потім

Посвячення прапору в Кальвадосі

помістили гарні, прихильні для українців, описи і фото з урочистости.

Перед посвяченням о. Протопресвітер В. Вишневицький виголосив відповідне патріотичне слово з притиском підкреслюючи «Бережіть честь прапору!»

Підчас Богослужби і молебня за одоров'я жертводавців на споруд-

дження прапору співав хор під орудою пані О. Вишневської з Парижу.

Після урочистости в церкві православної і греко-католики зі своїм душпастирем о. Радником І. Бачинським злучились на спільному обіді і Св. Академії в Дів-сюр-Мер, підчас яких промовляли обидва душпастирі, Редактор «Українського Слова» О. Жданович, п. Г. Пархоменко від молоді та інші громадяни. В перервах декламував п. Майдачевський, а п. С. Татаруля проспівав під бандуру ряд пісень, під сумні напиви яких не в одного старого ветерана зашкли-

лось око... Потім пані О. Вишневська зорганізувала хор, який тут же проспівав багато пісень.

Дивлячись і вчуваючись у всю теплу атмосферу свята, представник французької адміністрації п. Лефевр — людина високої культури, якого цілий час інформував п. С. Татаруля, — в кінці виступив з гарною промовою, що він дуже тішиться тим контактом, бо йому відкрився новий світ. І тепер йому здається, що він зі своїми ідеями, зі своїм характером, і темпераментом міг би в Україні почуватись, як дома. Вже зі своєї урядової практики мав можливість

ствердити, що українці є зразковими робітниками, чесними людьми, які живуть для своїх ідеалів, заховуючи лояльність до господарів. Тому він вважає себе в праві висловити тут признання і пошану, що їх відчувають французи до українців.

Присутні покрили повищі слова п. Лефевра окликами: «Vive la France!» «Нехай живе Україна!»

Треба ствердити, що панове Кашук, Майдачевський та інші добре прислухались для української справи, урядивши таку гарну урочистість.

Кальвадосець

Осип Козельський

ГРЕНОБЛЬ ВОЖДЯМ

7-го червня 6, р. Філія Української Громадської Опіки разом з Військовим Т-вом 6. Вояків Армії УНР в Греноблі урядили величаве свято в честь Вождів та посвячення Українського Національного Прапора.

На це свято прибули, Всечесний о. Протопресвітер В. Вишневський з Парижа, Член Центральної Ради, 6. Голова Укр. Уряду за часів Директорії (1919) Проф. Борис Мартос з Швайцарії і Член Центр. Ради, 6. Амбулатор України в Італії п. Михайло Єремій з Женеви.

Крім того прибули представник В. Т-ва з Ліону п. Швець з дружиною і від Української Кольонії з Сан-Етієн пан Михайло Ступницький з прапором.

Ще в суботу, 6. 6., Пан Отець Володимир освятив старим українським обрядом приміщення панства Єремійських (молодих) і поблагословив новонародженого сина їх Луку, як рівнож всіх присутніх.

Вечером того ж дня всі приїзді гості були на прийнятті в Гостинному Домі Представника Укр. Червоного Хреста на Францію пана Л. Токайла.

В неділю, 7. 6., о год. 10, після сповіді дорослих і дітей, розпочалася Божественна Літургія в грецькій православної церкві. Разом з нашим душпастирем молились численні українці і греки за Україну і її Мностраждальний Народ, за здоров'я і добрий успіх всіх присутніх, як рівнож і відсутніх братів і сестер-українців, що проживають в околицях цих. Але особливо тепла була молитва наша за спокій душ забитих Вождів наших Симона, Євгена і всіх Вояків, що життя своє віддали за Волю України, як рівнож за спокій душ Р. Б. Братів і Сестер наших, що їх двадцять літ тому голодом і тяжкою працею заморено і у в'язницях замордовано...

Підчас Служби Ножої Панахиди гарно співав хор під управлінням п. Червонцького, якому допомагає п. Попель з Ліону, що приїхав на урочистість зі своєю родиною своїм власним авто.

Щоб виявити особливу пошану Проф. В. Мартосові, Українська Кольонія в Греноблі вручає в заслужені руки свого 6. Прем'єра за часів Виз-

вольних Змагань свій Національний Прапор для освячення.

По другу сторону перед олтарем стає п. М. Ступницький з прапором з С. Етієн. Біля обох прапорів на почесній стійці стоять в два ряди 6. Старшини і Козаки Армії УНР та молоді вояки з повстанських загонів, що доля їх привела до Гренобля.

Кідаю оком на воцтво і в першому шергу бачу Хор. М. Дорожинського, учасника 1-го Зим. Походу, Пор. П. Адамовича з 3-ої Стр. Залізної Дивізії Ген. Удовиченка, Пор. Л. Токайла з 2-ої Волинської Дивізії, Сотника Василя Грушко, Козака С. Одобецького, що був під Базаром, Козака Шевця з Чорного Полку Запорожців, Андрущенко з 3-ої Стр. Дивізії, старого Івана Горбаня, а з другого боку: Лейтенанта Юрія Єремійєва, Петра Децика, Рівняка, Плоскурняка, молодих повстанців з 1940-1943 рр.

О. Протопресвітер В. Вишневський говорить натхнене слово про пам'ять і пошану для наших забитих Вождів Симона і Євгена і всіх Вояків, які віддали свій найдорожчий скарб — життя за Волю України, але разом з тим закликає пам'ятати за ті мільйони братів і сестер наших, які не в мундурах і не зі зброєю, були в найстрашніший спосіб заморені штучним голодом в жахливій 1932-33 рр., урядженим безбожним звірем зі своїми приспівниками — одвічними ворогами нашого народу. Тому во імя тих мільйонних жертв всі українці на чужині не повинні шукати якоїсь ріжничі між собою, а тільки єдності, братерства і згоди. Коли цього не буде, то будемо негідні зватись дітьми славного козацького роду. Отож і тут в Греноблі всі єдналися під цим Національним Українським Прапором, бо ж всі ми є дітьми нашої Неньки-України.»

Пан-Отець читає благословенну молитву і освячує Св. Водою Прапор Української Кольонії в Греноблі, а потім і Прапор з Сан-Етієну.

В кінці Панахиди душпастир підвищеним голосом возглашася: «І пам'яті їх з роду в рід». Хор в останнє співав «Вічна Пам'ять».

Громадський Обід відбувся в сальоні гарного Готелю «Гамбетта». Після благословення трапези, п. М. Єремій

поінформував на франц. мові присутніх чужинців про зміст українських урочистостей цього дня. Смішний обід спожили присутні в родинній і культурній атмосфері гарного європейського готелю.

Зараз же після обіда в тій же салі розпочалася Академія на честь Вождів. На залі видніють великі портрети Головного Отамана Симона Петлюри та Полковника Євгена Коновальця з приставленими до них двома Прапорами.

Свято відкриває Голова Колонії п. Леонід Токайло короткою але змістовною промовою, в якій підкреслює велич постатей обох Вождів, а потім передає слово Проф. В. Мартосу.

Заслужений політик і науковець, ще сильний духом і тілом, на протягці півтора годинної доповіді, зазнайомив присутніх з тими великими подіями, яких він сам був свідком і дав історичне тло, починаючи від року 1900 з Полтавської Семінарії, аж до останніх Визвольних Змагань, то зн. період в який проявилась геніяльна натура Симона Васильовича Петлюри. Перед очима присутніх з'ясовані були всі ті труднощі, з якими треба було боротися в рр. 1917-1921. Не було людей з викристалізованою ідеєю Самостійності України, ми були не підготовані до тих великих подій, які нам судилося пережити. В ході історичних подій ми росли і навчалися. Само життя нас вчило. В таких трудних умовах ділав Головний Отаман, спочатку як революціонер, організатор гуртків, редактор, військовик і вкінці Державний Муж — Симон Петлюра.

В кінці Шановний Прелегент звертаючись до Портрету Вождя закінчує свою доповідь словами: «Складаємо Національному Геросві і Вождеві нашому глибоку пошану і повторюємо перед ним присягу — Недовершене довершити іменем всієї землі нашої, всієї Нації Української!»

З черги хор виконав любиму пісню Головного Отамана «Чуєш брате мій». Далі делегат гірників з Сан-Етієн п. М. Ступницький в своїй промові, звернувшись до присутніх, показуючи на новопосвячений прапор, висловив надію, що цей прапор не буде сплямлений: «а як що і буде на ньому пляма, то най вода буде червона».

Вслід за тим слухачі мали нагоду почути промову Члена Центральної Ради п. М. Єремєєва, який живо і цікаво змальовує свої особисті зустрічі з Симоном Петлюрою в Кисві та в Камінці-Подільському, одночасно зупиняється на постаті Полк. Євгена Коновальця. Цікаво було вислухати оповідання про те, як підчас розвалу

ним віршом.

Дітки Михайло і Сергій Козельські, продекламували відповідні вірші, закінчили свій виступ словами: «Ми також свої маленькі головки схилиємо перед Вождями!»

Потім п. Дорожинський виголосив свій власний вірш «Сум».

Далі Архимандрит Телотеос (грек)

вого Відродження Української Нації і повстання Української Держави!»

П. Швець, козак з Чорного Полку, Лицар Залізного Хреста і учасник I-го і 2-го Зим. Походу, поділився своїми особистими спогадами про свої зустрічі з Головним Отаманом на різних фронтах і як Той цікавився життям своїх козаків.

З черги автор цих рядків виголосив святочну промову, зазначаючи з притиском, що як православний Петлюра поклав своє життя за Православну Велику Україну і за Греко-Католицьку Галичину, так і греко-католик Євген Коновалець помер за Греко-Католицьку Галичину і за Велику Православну Україну.

Треба відмітити, що хор п. Червонецького, серед голосів якого виділялись прекрасні голоси пань Червонецької і Попель (молодшої) та п. Дорожинського, створював відповідний настрій академії.

На закінчення о. Протопресвітер В. Вишневський патріотично змалював Постаті Вождів і роблячи підсумки свята подякував всім, а зокрема організаторам цього добре влаштованого свята: п. п. Токайла, Грушко, Дорожинському, Регенту хора п. Червонецькому, та панам Попелю і Шевцеві, що прибули з Ліону, та пану Ступницькому, що прибув на свято з Сан-Етьєну з прапором.

Свято ракінено співом Національного Гімну.

Переведена була збірка на Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі.

Слава і честь Гренобльцям, які далеко від центра, серед моря чужинців і високх Альпійських гір, провадять творчу Національно-Релігійну працю.

Церковний Староста

Червень 1953 р.

Гренобль.

Гренобль: Сидять: о. Вишневський, о. Телотеос і проф. Б. Мортос

Рос. Держави, до Кисва в Центр. Раду прибуло двох виснажених воєнків в австр. шинелях. Це були Євген Коновалець і Андрій Мельник.

Свої особисті спогади про Вождів шановний прелегент закінчив влас-

привітав присутніх на франц. мові і ствердив, що «така побожна нація, як Українська, перебуваючи в жорстоких кайданах окупанта, — не зневірилась, бо те що він бачить сьогодні с запорукою майбутнього щасли-

ПЕРВОСВЯТИТЕЛЬ УАПЦ НА СХОДІ ФРАНЦІЇ

По долинах Арденських гір, на сході Франції, розмістилися багаті копальні залізної руди і зв'язані з ними одні з найбільших у світі сталеварні, оточені робітничими оселями. Там то судила доля проживати не одному нашому заслуженому ветеранові Визвольних Змагань, який пам'ятаючи про свою Матір-Україну захує вірність своїй Рідній Українській Православній Церкві. Тому там ще з 1925 року відбуваються Служби Божі в мові українській. Моляться в радості — при шлюбах і хрестинах своїх дітей; моляться і в сумні хвилини, коли проважують дороги своїх побратимів в останню дорогу...

До «старої гвардії», після другої світової війни прилучилися нові емігранти і громадсько-релігійне життя поживалося. Релігійна обслуга стала постійною з половини 1951 р., коли в Моранжі оселився достойний душпастир УАПЦ о. Прот. Т. Гаврик. Виникла можливість організувати Архисрейську Службу Божу в одному з осередків Сходу Франції.

І ото запрошується Блаженнішого Митрополита Полікарпа на неділю 12. VII, день св. Прв. Ап. Петра і

Павла, для відправи Архисрейської Служби Божої в Оден-лс-Тіші, над самою границею Люксембурга.

Виїжджасмо о год. 8.30 рано з Парижа і через Реймс прямуємо до ст. Лонгви. Дорога далека (344 км), але присмна, бо при гарній погоді види прекрасної Франції ще більш привокують до себе око. Особливо з цікавістю оглядасмо Катедр в Реймсі, де переховувалась нашої Княжни Анни Ярославни, Королеви Франції з половини XI Св. Євангелія з її власноручним підписом «АНА РЕЙНА» (Анна Королева) і на якій присягали французькі королі. Було колись... та минулося.. На ст. Лонгви зустрічають нас Сот. А. Рибалко і дирингент Л. Лисенко. Тут же вітас і представляється Владичі і Голова Святого К-ту Сот. В. Калініченко, який бере нас в велику автомашину і по лісистих горах ідемо серед бункрів укріпленої зони Мажіно. Скрізь з під землі виглядають замасковані залізо-бетонні вежі. Проїхавши 20 км. прибувасмо в Оден-лс-Тіш під помешкання панства Теодора і Олени Стасіїв, призначених для нашої резиденції. На порозі вітають Владичу о. Прот. Т. Гаврик, 75-літній але ще сильний духом пастир, його

Помічниця Пані-Матка, Господари приміщення і діяльний член К-ту Яків Загній. Входимо до приміщення і подивляємося взірцеву чистоту і порядок в ньому.

Пообідавши смачними українськими стравами і відпочивши ідемо до протестантської церкви і правимо о год. 19 святочну всенічну з літєю і полвілесм. Кілька десятків богомольців моляться з нами.

В неділю рано, о. Єрдіякон Ростислав (б. пполк. Нетреба) і іподіякон В'ячеслав Вишневський студент із Парижа спішає до церкви, щоби все належно підготувати до Архисрейської Служби Божої. Там вже клопочеться о. Настоятель з головою Парафіяльної Ради п. Гаховичем. Від год. 9 починають прибувати українці зі всієї Лотарингії і Ельзасу: з Домбалу, Моранжу, Омекуру, Жефу, Монтуа, Тіонвілю, Кнютанжу, Альгранжу, Льопіталю, Вільрю, Оден-лс-Тішу і навіть з поблизького (пару сот метрів) Князівства Люксембурзького. На 10 год. церква повна народом.

Підїжджас авто і з нього висідас Блаженніший Владича Полікарп. Іподіякони в новеньких стихарях облячають Владичу в Архисрейську

мантію. Дітки вітають Високого Гос-тя квітами, а на порозі храму з хлібом і сіллю пан Євген Лисенко вітає Первосвященієм гарним словом від імени всіх українців Сходу Франції. В церкві привітальне слово виголошує о. Терентій Гаврик і просить помолитися за згоду і любов між всіма українцями цього району.

Під спів «Достойно ссть» відчитуються входні молитви, а потім облачення, після якого побожно читас третю годину відомий діяч Полк. П. Закусило.

Чинно проходить Божественна Літургія. Гарно співає хор під орудою здібного і жертвенного диригента п. Левка Лисенка. Ектенії по черзі виголошують о. Єродиякон Ростислав і Диякон Зіновій Ямковий. Сильним і присмним голосом читає Апостола п. Упиренко. Маса свічок топиться перед образами, прибраними гарними рушниками і вишивками, що створює побожний молитвний настрій. Без сусти прислугуюють іподиякони, один з Парижа і другий п. Рибалко — студент У-ту з Нансі. Два чемних хлопчики, в новеньких стихариках, з повагою виконують свої обов'язки.

Під час запричасного в своему слові заликаю братів і сестер — українців і українок, — бути милосердними один до одного і перебачати один одному гріхи і кривди, часом тільки уявлені, бо ж ми бачимо на прикладі Господа, Який Він був Милосердний, коли протист трикратне відречення від Нього Ап. Петра, а Ап. Павла навіть за переслідування Церкви Божої до свого навернення. Мало того, що протист їх, але в Волі Божої ці два Апостоли стали найбільшими працівниками на Ниві Христовій і їх вдячні християни славлять, як Первоверховних. Тому будьте, брати й сестри, милосердні, як і Отець Ваш Милосердний ссть».

Тепер же закликаю всіх присутніх в церкві порадуватися великою радістю з можливості бачити і спільно помолитися з нашим Первосвятителем Митрополитом Полікарпом, якого Господь сподобив так багато зробити для Української Православної Церкви. Це ж історична Подія, яка вже ввійшла в історію народу наряду з Найславнішими Мужами нашої нації.

Перед молебнем Владика Митрополит звертається до присутніх зі своїм батьківським словом і повчас про те як треба жити, щоби догодити Господу і бути достойними синами України на чужині. «Любіть і поважайте один одного, допомагайте один одному, не шукайте ріжниць поміж собою, а памятайте про все те, що лучить вас. Шануйте і бережіть Українську Автокефальну Православну Церкву, незалежну від будь яких чужих чинників і памятайте, що як ми вийшли з Рідної Землі з тією Церквою, так і повернутися з нею повинні на Вілну Україну.

Натхнені слова Блаженнішого Полікарпа роблять помітне вражіння на присутніх.

Після молебня всі побожно підходять під благословення Владики і сердечно дякують за Первосвятительські молитви і науку. Владика роздає членам Святкового К-ту, Членам Парафіяльних Рад, диригенту,

як і всім іменикам Св. Образи з власноручним підписом.

Зворушені всією величчю Архисрейської Богослужби, вірні розходяться, дякуючи організаторам такого гарного свята.

Блаженніший Митрополит Полікарп

Підчас обіду в готелю, на якому було присутніх до 50 чоловік, привітав Блаженнішого Владика Митро-

полита полк. П. Закусило, відмітивши, що це перший раз серед українців Сходу Франції перебував Голова УАПЦ, ва що і сердечно дякує Владичі і пропонує відспівати «многоліття», що й виконує вся зала. Дальші промовці, виявляючи свою радість від зустрічі з Первосвятителем, розповіли про весь пройдений шлях на протязі 30-літнього перебування в цих містах. Потім був виступ з бандурою п. С. Татарулі, а по ньому наступили гарні деклямації діток і особливо сильні по експресії пана Горнового «Чернець» Т. Г. Шевченка. І промови і деклямації відбувались підчас обіду, який культурна обслуга подавала на французький спосіб.

Досить перетомлені пращаємось з симпатичними братами й сестрами, дякуємо о. Настоятелю Прот. Т. Гаврику і всьому Святковому К-ту за їх велику працю по урядженню такої гарної Архипастирської Візитації, яка надовго зістанеться в памяті присутніх, як слава нашої Прабатьківської Православної Віри.

Відпочивши знову в Гостинному Домі пп. Стасіїв, на другий день рано виїжджаємо до Парижа. Подивляємо знову на величезні сталеві фабрики і дивимося на них з любов'ю і симпатією... Владика благословляє їх, бо ж Він знає, що там, коло розпалених печей, коло ріжних станків і механізмів, а навіть під землею, працюють милі його батьківському серцю українці, з якими ми вчора спільно молилися за кращу долю України і її дітей тут у вільному світі і там, в неволі, у ярмі...

Протопресвітер В. Вишневський

З ЖИТТЯ УАПЦ У СВІТІ

Австралія. В початках квітня прибув до Сиднею Правлячий Архисрей УАПЦ в Австралії і Новозеландії Вископфосвященій Архископ Іоан, хіротонісований во єпископи 7-го вересня 1952 року в Парижі.

18-го квітня Владика Іоан провів нараду, в якій взяла участь Преосвященний Єп. Сильвестер та члени Церковного Управління Протопресвітер А. Теодорович, Диякон О. Пігулевський, п. Є. Тирявський і В. Соловій. Ця нарада привітала рішення обох архипастирів працювати для Української Церкви і Народу під Первосвятительським Проводом Блаженнішого Митрополита Полікарпа, а всі розбіжності, які існували в церковному житті до прибуття Вл. Іоана були обговорені і визнані на неактуальні.

В зв'язку з доконаним фактом церковного поєднання, нарада звернулася до Блаженнішого Митрополита Полікарпа в синівських привітом та проханням про затвердження акту з 18-го квітня ц. р. з компетентного джерела відоміємось, що на засіданні 4-ої Сесії Свящ. Синоду, 30. VII. ц. р. Акт від 18. 4. 1953 р. про співпрацю Преосвященного Єпископа Сильвес-

тра з Архископом Української Автокефальної Православної Церкви Іоаном Австралійським і Новозеландським, був затверджений, при чому визнано було за Преосвященним Єпископом Сильвестром право діючого Єпископа УАПЦ, вікарія Правлячого Архископа Іоана.

Таж нарада намітила скликати Церковний З'їзд Духовенства і Вірних УАПЦ в Австралії

Південна Америка. Блаженніший Митрополит Полікарп видав в серпні ц. р. Архипастирське Послання до Всечесного Духовенства і Вірних УАПЦ в Південній Америці, де межі іншим пишеться: «Братство Св. Покрови в Буенос-Айресі, яке перестало бути церковною інституцією УАПЦ з днем 10. IV. 1953 р., на своїх зборах 14 червня цього року постановило відсепааруватися від мене, як Митрополита, що стоїть на чолі проводу Української Автокефальної Православної Церкви і шукати собі іншого проводу. Наша Рідна Церква нікого не тримає примусом чи силою. Мир усім тим, що з нами і тим, що не будуть з нами. Отже нехай рішення того братства буде закінченням тієї смуті, що непокоїть Ваші душі і сер-

ця. Нехай запанує мир і спокій в нашій Рідній Церкві у всій Південній Америці. Я вірю, що людська спокуса, яка нашла на деякого із Вас, Бог полегшить перенести і врешті решт визнати свої помилки і покаятись, а наша Рідна Церква, як любляча мати, прийме в свої материнські обійми, простить помилки і гріхи.

Тим же Всечеснішим Душпастирем і Вірним, що не вважаючи на всі труднощі і перешкоди, лишаються і надалі з Каноничним Прородом УАП Церкви на чолі зі мною, я шлю своє Архипастирське Вседіюче Боже Благословення».

Пастирські Курси. Преосвящений Єпископ Олексій, який є тепер єдиним духовним опікуном УАПЦ в Півд. Америці, організує пастирські курси, щоби підготувати кандидатів на священників, на яких є велике за-потребування на цьому терені.

Смерть Вл. Миколая. Архиспископ Миколай (Соловій), який з 15. I. 1952 р. був єпископом УАПЦ на Півд. Америці, помер 6-го червня цього року в Мондевідео (Уругвай) на 76 році свого життя. В останніх місяцях Польський відійшов від активного церковного життя.

Будова Церкви. В Беріссо, в Аргентині, українська православна парафія на чолі з настоятелем Прот. С. Шумаковим будує церкву.

Велика Британія. Адміністратор УАПЦ у В. Британії о. Протопресвітер Сергій Молчанівський, разом зі всіма Душпастирями і Протодияконом М. Галицьким проявляють велику і жертвенну працю, обслуговуючи православних українців, розкиданих по цілому терені. Треба відмітити, що п'ять Душпастирів, а саме: Протосореї Довгаль, Опока і о. о. Мирошниченко, Кицюк і Бублик працюють на фабриках, при станках, в той же час мають певну, приділену собі округу, де відправляють богослуження. Подібний інститут пастирів-робітників має Католицька Церква в Франції (до 50 чол), чим вона пишається. Отож не забуваймо і наших Почесних Душпастирів-Робітників в Англії...

В Церковному управлінні працюють о. Протопресвітер С. Молчанівський і о. Продиякон М. Галицький, виїжджаючи для Служб Божих в терен. Видавничу діяльність УАПЦ в Британії ще належно нами не оцінена. Видання і то регулярно «Відомостей...», Св. Образків, гарних почтівок і Служб Божих заслуговує на найбільшу похвалу, особливо, коли зважимо, що все це робиться при грошовій мізерії.

По всіх осередках є церковні хори. В Олдгамі куплено на власність церкву і приміщення при ній за 800.000 франків...

Отож, коли обсервусмо це все, то треба признати, що Українська Православна Церква в В. Британії, не дивлячись на різні труднощі і перешкоди і ворожу пропаганду, є чи не найкраще зорганізована частина УАПЦ у цілому вільному світі...

Богослуження в Лондоні. В Св. Миколаївській Церкві при Православному Домі в Лондоні о. Протопресвітер С. Молчанівський відправив в Зелену Суботу, 23. 5. 53 панакхиду за спокій сл. п. Головного Отамана С. Петлюри і Полк. Є. Коновальця і всіх козаків і вояків, що життя віддали за Волю України. В сам день св. Трійці, 24. 5., було відправлено урочисту Службу Божу з Вечірнею з коліннопредклонними малитвами до Св. Духа, а також панакхиду за спокій душ українців-жертв страшного голоду на Україні в 1933 році.

Урочистий Молебень. В неділю, 7-го червня ц. р., о. Протопресвітер С. Молчанівський в послуженні Протидиякона М. Галицького відправив урочистий Молебень з нагоди Коронації Королеви Великої Британії Єлисавети II в виголошенням многоліття Королеві з усім Королівським Домом. Високим Урядом і Християнському Війську II.

Німеччина.

Митрополит Ніканор в Швейцарії. Цілий місяць травень ц. р. Високопреосвящений Митрополит Ніканор перебував в Льюкарно в Швейцарії, де за порадою лікарів відпочивав після недавньої відбучтої важкої недуги. У виїзді до Швейцарії допомогла Владиці Світова Рада Церков, яка допомагає УАПЦ, як і іншим Православним Церквам в Німеччині.

Посвячення хрзми. В таборі «Валька» в Нюрнберзі о. о. Протосреї Палладій Дубицький, Ф. Димар і о. о. А. Лублянський і Ю. Сікорський при спів хорі п. І. Шпаковича урочисто посвятили 17. 5. ц. р. гарну таборову церковину, уряджену з любов'ю панством Єрмаків, Лозових, Хмельовських, Шевченків та інших Побожних Вірних.

«Річка Церква» журнал УАПЦ в Німеччині є доправди цінним і корисним українським православним часописом. Солічні статті роблять імпульсне враження. В останньому Ч. 2-5, серед інших статей є надрукована цікава розвідка о. В. Корстіка, священника Стано-Католицької Церквилька Церква».

Австрія. Австрія для чужинців з сильною валютою — це чудова країна з усіма вигодами для модерних твонств, як в зимі, так і в літі. Але для чужинців-залишених, жителів бараків де голи, засіяні горем та кров'ю політи... Для виїзду за океан — непотрібні, а на місці нема праці. Одиноке, що осталося ще нам — за-

лишенцям, це наша Рідна Церква, де ми можемо висказати наше горе, де знаходимо ширшу пораду та душевне задоволення.

В трьох зонах окупації Австрії, що для нас доступні, є три осередки УАПЦ, а саме: в американській зоні це Хрестовоздвиженська Парафія в таборі «Парш» в Зальцбурзі. Тут є також осередок наших громадських установ. Для франц. зони — це Парафія св. Володимира в таборі Куфштайн — Тироль. Для англ. зони — це Парафія св. Миколая в таборі Шпіталь — Драва.

Всіх таборів та лічниць, в яких живуть православні українці в Австрії, є 16, не згадуючи тих кілька вибраних щасливців, що мають змогу мешкати на «приватках». Відвідувати та відправляти богослуження у всіх осередках, на великий жаль, є неможливо. Головна перешкода це брак засобів на покриття хоч би подорожі залізницею. Окрім згаданих трьох осередків відправлено Службу Божу підчас В. Посту в таборі Астен (Лінци) з участю церковного хору з Зальцбургу та місцевих хористів. Не забули помянути й Тараса Шевченка. На Богослуження прийшли не лише Українці обох віровизань, але також Сербі, Росіяни та інші. Скільки душевної радості та скріплення віри серед залишених осталося після таких Служб та проповіді, може оцінити той, хто це пережив. Великий жаль, що не можна відвідувати всіх осередків.

Всіх православних українців в зах. Австрії осталося біля тисячі. Церковних хорів є три. Особлива подяка належить диригентам хорів: п. Пасішниченкові, п. Петренкові о. та пані Н. Слюсар.

Щиро дякую Пар. Радам, жертводавцям та всім, що допомагають мені виконувати мої нелегкі обов'язки. Нехай Господь має всіх їх в Своїй опіці.

Свящ. В. Вишиван
Адміністратор УАПЦ в Австрії

ОГОЛОШЕННЯ.

ПОДАЄТЬСЯ ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА У ФРАНЦІЇ, ЩО ВСІ БОГОСЛУЖЕННЯ УАПЦЕРКВИ В ПАРИЖІ, ПОЧИНАЮЧИ ВІД НЕДІЛІ 13-ГО ВЕРЕСНЯ Б. Р., БУДУТЬ ВІДБУВАТИСЯ В КОЖНУ НЕДІЛЮ, О ГОД. 11.30 В ПРОТЕСТАНТСЬКІЙ ЦЕРКВІ ПРИ

185, rue Puyguyon, Paris 20, Métro: Gambetta Автобус Ч. 26.

АДРЕСА ПАРАФІЯЛЬНОГО УРЯДУ УАПЦ В ПАРИЖІ ЗІСТАЄТЬСЯ СТАРА:

5, rue Gasnier Guy, Paris 20°

Парафіяльна Рада УАПЦ в Парижі

70-ліття проф. І. Власовського

(1883-1953)

Найвидатніший наш канонист і історик Церкви, Проф. Іван Федорович Власовський нар. 28. 8. 1883 р. в с. Вільшане; Харківського повіту в духовній родині. Після закінчення Харківської Духовної Семінарії і Київської Духовної Академії в 1908 р. за свою кандидатську працю на тему «Погляд представників історичного матеріалізму на походження християнства перед судом науки» був нагороджений науковим ступенем Кандидата Богословія і премією Митрополита Макарія. Ця премія видавалась за найкращу працю з апологетики. В роках 1908-1918 проф. Власовський працював викладачем, інспектором і директором в гімназіях в Лохвиці, Залотоноші і Конотопі, а з 1918 р. директором гімназії в Луцьку на Волині. Тут Високодостойний Ювілят окрім освітньої та педагогічної праці включився в політичне і

церковно-громадське життя і скоро стає одним з головних і послідовних промоторів українізації Православної Церкви. Проф. І. Власовський багато зробив в тій ділянці чи то як діяльний член Перекладчеської Комісії богослужбових книжок на українську мову, чи то як секретар Волинської Духовної Консисторії, чи то як редактор «Церква і Нарід».

Та інтензивна праця продовжувалась аж до 1939 р.

В рр. 1942-43 проф. Власовський займає важливе становище секретаря Адміністрації Православної Церкви при Владиці Полікарпові. Це було Найвище Управління Української Православної Церкви і яке провело величезну роботу по Відродженню Національної Церкви.

На еміграції проф. Власовський з листопада 1943 р. займає становище директора Канцелярії Свящ. Синоду

УАПЦ, директора Богословського Інституту, а в р. 1948 виїжджає до Вінніпегу, щоби викладати на Теологічному Відділі Колегії Св. Андрея. У Канаді ж Ювілят редагував дуже цінний журнал «Церква і Нарід».

Від кількох років проф. Власовський, замість спокійної наукової праці мусить заробляти на своє існування фізичною працею.. в ресторани. А в той же час розпочата ним «Історія Української Православної Церкви» чекає на своє закінчення.

Цікаво чи наше Українське Громадянство спромоглося на День Ювілею піднести відповідний подарунок для так Заслуженого Вченого, як про це ми часто читаємо в заокеанських часописах «як несподіванка?»

Редакція «БЛАГОВІСНИКА» зі своєї сторони сердечно вітає Високодостойного Ювілята, дякує йому за великі 45-літні труди на користь України і Рідної Православної Церкви і бажає йому і його Достойній Дружині, Катерині Іванівні, — многих літ доброго здоров'я і життя!

Редакція

УГПЦ В КАНАДІ

1953 РІК — ЦЕ 35-ЛІТТЯ ВІДНОВЛЕННЯ УГПЦ В КАНАДІ

Високопреосвящений Іларіон Митрополит Вінніпегу і всієї Канади в свійому Великодньому Посланні закликає гідно відсвяткувати 35-літній Ювілей УГПЦ Церкви, що припадає на 18-19-е липня цього року. З тієї нагоди Владика закликає видати Пропамятну Книгу, заснувати Старечий Дім для потреб вірних і духовенства, розбудувати належно Колегію Св. Андрея, а в першу чергу Богословську Академію при ній, підшукати відповідних кандидатів до науки в Богословській Академії, докінчити Катедру Пресвятої Тройці у Вінніпегу і т. д.

Зі своєї сторони Редакція «БЛАГОВІСНИКА» щиро вітає Ісрархію, Духовенство і Вірних УГПЦ в Канаді з 35-літнім Ювілеєм і бажає дальших великих осягів на Ниві Божій. Дай Боже, щоби повищі заклики Владика Іларіона знайшли відгук серед українського православного загалу в Канаді.

Будівництво церков на сході Канади.

В Єпархії УГПЦ в Канаді якою управляє Високопреосвящений Архиспископ Михаїл в більшій половині парафій побудовано або будуть нові церкви. З того приводу повстала раборженість парафій, які, віримо, в скорому часі жертвенністю православних канадійців буде ліквідована.

Та Церква, про яку наші нові емігранти пишуть, що «належати тут в Канаді до Української Православної Церкви це с честь» — дасть собі раду з матеріальними труднощами і далі буде рости.

З приводу Великодніх Свят Владика Михаїл видав «Великодні Прівітанія», в якому зі звичкою натхненістю вітає о. о. Пастирів і Вірних Східної Єпархії.

Православні у Вінніпегу

Останній перепис населення в Вінніпегу виявив, що там проживає 8.042 українців греко-православного вірознання.

Висвячення нового священика

В неділю 15-го березня в Катедрі Пресвятої Тройці підчас Архисрейської Служби Божої Високопреосвящений Митрополит Іларіон висвятив на священника о. дякона Миколу Хоменка. Це вже третій священик висвячений в Катедрі у Вінніпегу. В неділю попереднього тижня був висвячений о. Ф. Легенюк. Відповідне слово сказав ВПреосвящений Владика Іларіон, а побажання новому душпастиреві зложив о. Прот. Єроним Грицина, Голова Президії Консисторії УГПЦ в Канаді.

Ще раніш був висвячений на священника о. П. Поплавський.

Українські Православні Церкви в Вінніпегу

Найстарша церква в Вінніпегу с церква Св. Архистратига Михаїла. Другою с Собор Св. Покрови ще не зовсім закінчений. А третьою церквою с Катедра Св. Тройці. Ця величезна будова, яка вже є викінчена в долішній частині, де відбувається богослуження. Є там місце на відчити, наради, концерти тощо.

При катедрі с Рідна і Недільна Школа.

Офіційний Орган УГПЦ в Канаді

Таким с часопис «ВІСТНИК», який почав виходити в квітні 1924 році, як місячник і звався тоді «ПРАВОСЛАВНИЙ ВІСТНИК». В 1928 році почав виходити два рази на місяць, як двотижневик, з назвою сучасною «ВІСТНИК». Отже тепер с якраз 25 літ, як цей журнал став двотижневиком. До цього часу вийшло 600 чи-

сел, що виносить разом 4.800 сторінок.

Цей часопис постійно стояв на сторожі Української Православної Церкви і послужив до розвитку Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Треба ствердити, що «ВІСТНИК» добре виконав дотепер велику працю в Канаді.

Деякі передплатники складають «ВІСТНИК», зшивають в книжки і певно він для них с енциклопедією, де завжди можна знайти багато потрібного і цікавого, тим більше, що поряд з «Українським Голосом» (Вінніпег), це с часопис з давньої української преси в Канаді.

Посвячення катедри в Едмонтоні

17-го травня 6. р. Високопреосвящений Митрополит Іларіон в сослуженні чільних Ієріїв о. о. Прот. Грицини, Савчука, пароха о. А. Хруставки і інших освятив новозбудовану прекрасну Українську Православну Катедру св. Івана в Едмонтоні в Зах. Канаді.

Панахида за замордованих

Владика Архисп. Михаїл після архисрейської Служби Божої в Соборі Св. Володимира в сослуженні о. о. П. Самця та Д. Фотія в неділю, 26-го квітня відправив Панахиду за спокій душ українців, розстріляних і замордованих в Луцьку на Волині 98 жертвах в часі другої світової війни.

До повижчого редакція додає, що в днях 22-25. 6. 41 р. большевики замордували 2.400 українців, увязнених в луцькій тюрмі і які були поховані в чотирьох гробах на терені тієї в'язниці. В одну з неділь липня, після приходу німців, Владика Полікарп в сослуженні численного духовенства і десятків тисяч вірних відправив урочистий чин похорону за

спокій душ тих тисяч наших мучеників над тими чотирма могилами...

Було багато жертв серед українців м. Луцька під час панування німців, в кожному разі тих жертв було більше, 96. Тому ми дивуємось кількості, поданому в «Українському Голосі» (6. 5. 1953 р.).

Цікава доповідь

Всечесний о. Прот. П. Самець, старанням Т-ва Українців Самостійників, в салі будинку Православної Громади в Торонті, зробив доповідь на тему: «Роля Української Православної Церкви в Канаді».

Межи іншими фактами о. Прелегент подав факт, що коли він прибув в 1910 році до Канади, то там вже було 150.000 людей, з українських земель, але з них лише 3.107 називали себе русинами, решта ж називали себе буковинцями, галичанами, австріяками, росіянами. Українців не було. Серед цієї несвідомої національно маси почали працювати католицькі і протестантські місіонери, головню французи і ірландці. Працювали і російські священники.

Католики поводитись дуже шорстко і вимагали, щоб церкви і інше майно громад записувалося на імя представників римо-католицької адміністрації. Греко-католицизму вони не визнавали. Протестанти допомагали грішми і одежею. Російські священники всіх називали росіянами.

В 1916 р. засновано було Інститут Петра Могили для українських студентів. Прибувши тоді до Канади греко-католицький Єп. Будка намагався захопити в свої руки той інститут. Коли ж це не вдалося, то почав виступати проти інституту і тих, що його підтримували.

Остаточо прийшло за заснування українцями Греко-Православної Церкви в Канаді в 1918 році.

Особливо велику ролю відіграв український часопис «Український Голос» заснований був 1910 р. і є тепер органом організації «Союз Українців Самостійників». Ця організація перевела також велику конструктив-

но-національну працю. Ця ж організація є підвалиною православної церкви в Канаді.

(«Укр. Голос» 6. 5. 1953 р. Ч. 18)

Відвідини Відпоручників УПЦ в ЗДА.

В днях 9-го і 10-го ц. р. відпоручники Української Православної Церкви в ЗДА — ВПреосвященний Архиспископ Мстислав, голова Консисторії та прот. Е. Лещиньшн, секретар Консисторії відвідали Вінніпег щоб навізати безпосередній контакт з Проводом Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Дня 9-го лю-

того вони склали візити ВПреосвященному Митрополитові Вінніпегу і всієї Канади Іларіону і голові Президії Консисторії прот. Єроніму Грицині та Ректору Колегії Св. Андрея протопресвітеру д-ру С. В. Савчуку. На слідуочий день в резиденції Владика Митрополита Іларіона, відбулась зустріч представників обох Церков, в якій з боку Канадійської Церкви взяли участь: ВПреосвященний Митрополит Іларіон, протопресвітер д-р В. Савчук, прот. Є. Грицина, прот. В. Кудрик, прот. Гр. Метюк, прот. І. Дмитрів, проф. Вілецький і проф. Кондра.

Колегія Св. Андрія у Вінніпегу

Колегія Св. Андрея Первозванного с Вищою Українською Школою в Канаді. При ній існує Богословський Відділ, який підготує пастирів для Української Греко-Православної Церкви в Канаді.

На Богословський відділ приймаються кандидати, що скінчили 11 або 12-ту класу, цеб то гімназію. Студенти, які не мають повищої освіти, рахуються вільними слухачами. Наука розложена на 4 роки. Студенти після закінчення 4-го курсу і написання відповідної наукового характеру праці дістають науковий ступінь «Магістра Богословія».

Цього року на Богословському Відділі викладали: Митрополит Іларіон — Історію Української Церкви, Протопресвітер Г. Метюк — Патрологію, Старий Заповіт, Історію Християнської Церкви та Історію Окремих Православних Церков, Протосрей С. Герус — Інструкцію до Нового Заповіту і Новий Заповіт, Протосрей Є. Грицина — Літургію, Протопресвітер С. Савчук — Гомілетіку, Проф. Л. Білецький — Українську Мову, Старо-церковно-славянську мову, Історію України і Українську Літературу, Д-р Ю. Мулик-Луцик — Льогіку і Грецьку Мову і Диригент В. Вогнос — Церковний Спів.

Богословський Відділ знаходиться під Високою опікою Високопреосвя-

щеннішого Митрополита Іларіона, Голови Греко-Православної Церкви в Канаді, а Замісником і Наставником богословів с о. Мгр. Г. Метюк.

Цього року було на Богословському Відділі 17 студентів, в тому числі двох неукраїнців: одного білоруса — М. Мацукевича та одного румуна — І. Живіу. Решта всі українці, а саме: о.о. Ф. Легенюк, П. Поплавський, В. Слюзар, М. Хоменко, п. п. В. Дяків і Ю. Гнатко (обидва українці амер. походження), С. Луцив (новоприб. до ЗДА), А. Мелашко, Я. Рибалко, П. Каліщук, А. Тетеренко, Й. Томик, Поторейко, Т. Труханюк і О. Кравченко.

Наука починається в місяці жовтні і кінчається з кінцем квітня. Лекції відбуваються щодня, за винятком суботи і свят, від год. 9 до 16.

Вищепоіменовані о. о. Студенти 4-го курсу були висвячені на протязі останнього учебного року.

Всі студенти — богослови крім академічної праці беруть чинну участь в церковно-громадській праці.

Православний Богословський Відділ при Колегії Св. Андрея за підтримкою свідомого українського громадянства, віримо розростеться і стане славним вогнищем богословської освіти і сіячем Правд Православної Віри, наслідуючи в тому Київську Могиллянську Колегію, а пізнішу Академію.

О. К.

У П Ц В З Д А

Українська Православна Парафія в Нью Йорку.

Українська Православна парафія Св. Володимира в Нью Йорку являється одною з найстарших. Загальний прибуток громади в 1952 р. становить 82.441.21 доларів, що становить на 1.553.00 більше від минулорічного приходу. Протягом останніх кількох років громада спромоглась набути у власність 5 великих будинків на 15-й вулиці Дью Йорку, власну фарму на 120 акрів землі з двома

будинками, побудувати 20 літніх будинків — т. зв. Українське Село. При парафії діють Сестрицтво, Організація Американських Дочок України, Брацтво, Клуб Молоді, Рідна Школа та інш. Настоятельом парафії на протязі останніх 18 років являється Впрп. Митр. прот. Лев Веселовський. Щоб задоволити потреби вірних цієї найбільшої парафії УПЦ в ЗДА, та їх культурні і національно-освітні вимоги повстає питання про побудову в Нью Йорку нової великої церкви, школи і залі та додаткових церковних приміщень.

При цій парафії існує великий репрезентативний хор, яким диригує талановитий диригент Проф. Василь Завітневич. Цього диригента з іскрою Божою ми мали можливість пізнати в Німеччині в Мангаймі і Етлінгені. Цей хор пожертвував на будову нової церкви 250 дол.

Відпошення до УАПЦ.

В звязку з прискореним розвитком світових подій які можуть привести до скорого визволення України де перед Українською Автокефальною Православною Церквою стане великий обов'язок відродити українську духовність та окерувати український народ на шлях християнського життя Рада Митрополії УПЦ в ЗДА закликає всіх православних українців в ЗДА та Канаді прийти з допомогою Українській Автокефальній Православній Церкві у виконанні цього великого завдання.

Це накладає на них обов'язок вже тепер громадити сил і засоби для прийдешньої допомоги у відродженні Церкви на Україні. Для цього ухвалено поробити всі заходи до створення Українського Православного Центру.

Бюджет УПЦ в ЗДА на 1953 р. Собор УПЦ в ЗДА.

Дня 30-го грудня м. р. в осередку Церкви в Бави Бруж відбулась бюджетова сесія Церковної Ради Митрополії. Засідання Ради відкрив Високопреосвященіший Митрополит Іоан. Справоздання з стану Церкви та потреби її склав Канцлер — Архiepіскоп Мстислав подавши проєкт бюджету Консисторії на 1953 р. в слідуєчих сумах: а) Консисторія — 43.700.00 дол., б) Видавництво «Українське Православне Слово» — 5.248.00 дол., установа на 1953 р. підвищуючи бюджет Консисторії до 44.500.00 дол. в) Друкарні церкви — 11.500.00 дол. Рада Митрополії затвердила бюджет Консисторії та допоміжних при ній організацій.

Рада митрополії вирішила скликати черговий Собор Української Православної Церкви в ЗДА на дні 16-18 жовтня 1953 р. На місце Собору призначено церкву Св. Князя Володимира в Клівленд який знаходиться в Штаті Огайо.

ВІСТКИ З СВІТУ

СКЛИКАННЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ПРЕДОСБОРНОЇ НАРАДИ Вселенський Патріарх відклав на неозначений строк з причин ненормального міжнародного положення. Патріарх закликає всіх Предстоятелів Церков зробити свої побажання до порядку нарад, наміченого ще на горі Афоні Всеправославною Комісією в 1930 р.

КАНОНІЗАЦІЯ НИКОДИМА СЯТОГОРЦЯ. В Канонічній Комісії Вселенської Патріархії виявляється питання про канонізацію Никодима Сятогогорця.

Никодим народився в 1748 р. на острові Наксосі і з 1775 р. проживав в Діонісіятському Монастирі на Афоні, а потім в пустинній келі Панкраторського Монастиря. Він написав багато духовних творів (більш 27), а серед них незвичайно цінну працю під назвою «Добротолюбіє», де зібрано велику кількість аскетичних і мистичних творів Св. Отців Церкви. Прикінці XVIII віку афонський монах Паїсій Величковський, родом українець, переклав «Добротолюбіє» на слов'янську мову. Помер Никодим 14. VII. 1809 р.

АФОН. Проєкт реорганізації Св. Гори впроваджується в життя. Св. Синод Вселенської Патріархії ухвалив устав реорганізованої Духовної Школи т. зв. «Афоніяди». Ця школа буде тимчасово міститися в пустих приміщеннях Рос. Скита Св. Ап. Андрія Первозванного, недалеко від столиці Афону Кареї.

Минулого літа помер Архимандрит Іоан, ігумен Свита Св. Прор. Іллі, населеного виключно монахами українцями. Колись їх було в цьому скиті 450 чоловік, а тепер тільки 20 і то старих немічних, нездібних до праці.

Те саме діється і по інших монастирях. Так в Пантелеймонівському монастирі було до 1914 р. 2.000 монахів, а тепер — 100. Через політичну ситуацію на Сході Європи нема тепер нових згошень до тих монастирів.

Нема і богомольців з країн за залізною заслоною. Святе діло підупадає, але є надія на Бога, що Він не допустить згаснути цьому світильнику Православної Віри.

НОВИЙ ПАТРІАРХ БОЛГАРІЇ. В Болгарії відновлено патріаршество. На становище патріарха обрано Єпископа Пловдінського Кирила.

ХИРОТОНІЯ НОВИХ ЄПІСКОПІВ. В неділю 28-го липня в грецькій церкві в Парижі відбулася хиротонія настоятеля тієї церкви о. Архимандрита Мелетія (Карабініса) во єпископи. Він буде управляти всіма грецькими церквами у Франції. В акті хиротонії взяли участь Митрополит Атеннагорас Тіатирський і спеціально прибувши з Константинополя грецькі Владики.

ПРЕОСВЯЩЕНИЙ ІВАН БУЧКО АРХІЕПІСКОПОМ

Як повідомляє українська преса, Папа Пій XII нагородив саном Архiepіскопа Леокадійського Преосвященного Єпископа Івана Бучка, який з 1946 року виконує обов'язки Апостольського Візитатора для українців католиків в Зах. Європі. Пару літ тому той же Владика був нагороджений папою званням дворянина і графа Папського Двору.

книжки були на певний час заховані в сховищах. Тепер старанням Патріарха Христофора було збудоване спеціальне приміщення (1948 р.).

В січні минулого 1952 року з благоволення Папи і Патріарха Александрійського Христофора II був створений Організаційний Комітет по урядженню 1000-літнього ювілею Бібліотеки під головуванням Єпископа Мереотидського Афанасія. Той Комітет визначив дні 16-18 листопада для святкування ювілею. Намічено видати книгу «Тисячоліття» і нагороду за конкурсову працю на тему: «Період в Єгипті між Дубським собором в Халкидоні (403) і IV Вселенським Собором в Халкидоні (451)».

1000-ліття Александрійської Бібліотеки

В листопаді минулого 1952 року відбулося святкування тисячолітнього ювілею існування Бібліотеки Святи-

шого Апостольського Престолу Александрійської Православної Церкви. Треба відмітити, що деякі неповні вістки свідчать про початок тієї бібліотеки ще до завойовання Александрії арабами (640 р.). Святи Отці церкви Афанасій Великий (пом. 373 р.) та Кирил (пом. 445 р.), архiepіскопи Александрійські, багато піклувались тією бібліотекою. Ця Патріарша Бібліотека має повне право рахувати себе нащадком знаменитої Бібліотеки Птолемеїв. Так напр., Коптський Патріарх Іоан ІУ в р. р. 892-93 писав, що відомості про Св. Влк. Мину (пом. 288) він знайшов в «Бібліотеці Александрійської Церкви на грецькій мові».

Підчас минулих сторіч в бібліотеці зосереджено величезний збір старовинних рукописів. до XVII в. в бібліотеці цій переховувався знаменитий Александрійський кодекс Нового Заповіту, який походить з У-го віку. Дякуючи звичасві александрійських патріархів ХУ-ХУІІ вв. дарити дорожні рукописи для різних визначних осіб, бібліотека стратила багато цінних рукописів і в тому числі Александрійський кодекс, який в р. р. 1601-1621 був подарований Патріархом Кирилом Лукарисом англійському королеві Карлу I. В тій же бібліотеці переховуються книги визначних діячів епохи Відродження, які дарили свої праці Первосвятителям Александрійської Церкви з відповідними написами і автографами.

До 996 року рукописи бібліотеки зберігалися в Александрії. В 996 р. Патріарх Александрійський Ілля I (963-1000) переніс бібліотеку в нову столицю — Каїр, де вона пробула майже тисячу літ. За патріарха Фотія вона мало не загинула підчас пожежу (5. X. 1905.). Її врятували отці патріархії і серед них теперішній патріарх Христофор II, бувший тоді дияконом. При Патріарсі Мелетії II (1926-1935) в 1928 р. бібліотеку знову перевезли до Александрії. Підчас другої Світової Війни була небезпека загинення бібліотеки підчас повітряних налетів. Тому рукописи і рідкі

2-го серпня 1953 р. в Українській Православній Церкві в Парижі відбувся шлюб Старшини Королівських Повітряних Збройних Сил Канади Пана Михайла Загарія з Панною Д-р Медицини Вірою Закусило, донькою Полковника Петра і Марії Закусило.

Шлюб цей відбувся надзвичайно урочисто. Співав Митрополітний Хор в повному складі під орудою п. К. Миколайчука. Цілий церемоніал шлюбу був сфільмований і знятий на лінгофон.

Високодоійній Парі Панству Михайлові і Вірі Загарія і їх Побожним Батькам складасмо якнайкращі побажання щастя і многих літ!

Редакція «БЛАГОВІСНИКА»

КОРОТКІ ВІСТІ

РОЗПАД МОСКОВСЬКОГО ЕК- ЗАРХАТУ У ФРАНЦІЇ. Французькі православні парафії на своїх зборах 25. 1. 1953 р. постановили вийти зі складу Московської Патріархії. Зібрані священники і міряни сконстатували, що підлеглість Москві загрожує існуванню Православної Місії у Франції і тому парафія Св. Іриней і філії її в Ніцці, Ренні, Монпельє і Кольомб під Парижем рішили відмовитись від юрисдикції Москви і шукати іншої дороги для свого каноничного оформлення. Повищу ухвалу підписали Прот. Є. Ковалевський, Священники о. Г. Лоф, о. Гавриїл Борнан, о. Солнишків, о. Георгій Кретьєн і диякон М. Ковалевський.

В своєму повідомленні на ім'я Московського Патріарха вони пишуть, що дальніші перебування в юрисдикції Московської Патріархії загрожує повним розпадом, бо природні французи не можуть собі уявити користі від підлеглості Москві і тому вони виходять зі складу французьких православних парафій.

В Парижі залишилася тільки одна франц. православна парафія Московської Патріархії, при вул. Аллрей, очолена о. Д. Шамбо.

Церковна Громада в Орані (Півн. Африка) зі своїм настоятелем о. Бредо переходить під юрисдикцію Александрійського Патріарха.

В повищих парафіях Служби Божі правляться на французькій мові. Тут відновлено було старі західні чини і введена була Літургія св. Іоана Золотоустого на франц. мові. Відповідно до цього було згармонізовано церковні піснопіння.

ПРО НАВЧАННЯ РЕЛІГІЇ В ШКОЛАХ. Відень. Соціалістична більшість Міської Ради у Відні заборонила навчати в фахових школах релігію. Отож учні перепроводили плєбесцит, в якому взяло участь 2500 учнів на 3.160. За дальше навчання релігії освідчилося 90% учнів.

ТУРЦІЯ. Анкара. В Турції została урядово принята нова форма присяги, яка буде зобов'язувати в судах і державних урядах. До цього часу турецькі громадяни присягали на «Честь і Сумління», а тепер будуть вживати формули: «Присягаю перед Богом».

П'ЯТСОТЛІТТЯ ЗДОБУТТЯ ЦАРГОРОДУ ТУРКАМИ, П'ятсот літ тому турецький султан Магомет II обложив Константинополь, столицю Візантійської Імперії. Тодішній імператор Костянтин XI Палеолог звернувся до папи Миколая V про допомогу, але папа відмовився допомогти і місто муслимо само боронитися своїми незначними силами (до 8.000 війська). Нарешті в ніч на 29 травня 1453 р. Константинополь був взятий. Імператор, Патріарх Афанасій і тисячі греків згинули. Кілька днів в місті відбувались грабунки і вбивства. Фанатики не помилювали й святині: церкви були зруйновані, св. Образи і Моці були поругані, святе начиння вживалось до пиття вина і т.

д. Святу Софію — найвеличніший храм з VI сторіччя турки перетворили в магометанську мечеть, а цінну мозаїку і образи славних малярів зачинували.

Після першої світової війни президент Турції Ататюрк перетворив св. Софію на музей. Було знято тинк, в наслідок чого колишній величний

храм засяв знову у своїй первісній красі, відкриваючи світові прекрасні твори христ. мистецтва Візантії.

Є певні ознаки того, що ведуться переговори про передачу св. Софії, як православного храму, Константинопольському Патріархові. Коли б це сталося, то це було б славою не тільки Православної Церкви, але і всьому християнському світу.

П'ятсотліття падіння Костантинополя вся Греція відзначила заупокійними Службами Божими за душі всіх, що впали в обороні Віри і Отчизни підчас боїв за Царгород.

ВАЖЛИВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Важлива подія. 14-16 серпня ц. р. в м. Вінніпегу, в Канаді відбулась спільна конференція Представитців — Української Г.-Православної Церкви в Канаді в особах: Митрополита Іларіона, Архiepіскопа Михаїла, Прот. Є. Гриципи, Протопресвітера Г. Метюка, Членів Консисторії та кількох запрошених визначних громадян і від Української Православної Церкви в ЗДА — Митрополита Іоана, Архiepіскопа Мстислава, Митр. Прот. Л. Веселовського та Прот. Д. Лещишина.

Присутні, ствердивши духовну та молитовну єдність своїх Церков, прийняли наступні постанови спільності їх життя та координації діяння:

1. Обидві Церкви приймають духовні особи на службу до себе тільки за Відпускними Грамотами.
2. Служіння Священослужителів одної Церкви в другій відбувається тільки за згодою Первоісрархів дотичної Церкви.
3. Утримувати спільну Духовну Академію у Вінніпегу для обидвох Церков при Колегії св. Ап. Андрея.
4. Видавати спільний богословський журнал.
5. Співпраця в поширенні духовної літератури.
6. Співпраця в перекладі і видаванні Богослужбових книг.
7. Спільне поширення впливів церковної праці наших Українських

Православних Церков на всі терени, де живе український народ і відсіч перед ворожою акцією.

8. Співпраця для збереження української культури на американському континенті серед наших вірних.

9. Братня допомога іншим Українським Православним Церквам по світі.

Щоб зафіксувати дух братньої згоди, духовної спільноти і молитовного єднання всі Владики і Священники відправили спільну Божественну Літургію.

Про дії Конференції видано спільний Комунікат.

З радістю подаємо повище до відомо наших читачів і маємо надію скоро почути про дальше льогічне продовження справи — створення через Всеукраїнський Православний Собор на еміграції ЄДИНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ у вільному світі, щоби в слушний час занести на Вільну Україну — нашу найбільшу Святиню — Національну Православну Церкву з її Каноничною Ієрархією.

З присмістю констатусмо, що наші надії на 1953 р., як на рік Божої Благодати для православних українців, починають справджуватися.

УПЦ в ЗДА і УГПЦ в Канаді в багатьох справах домовилися. Це є значний поступ в нашому церковно-житті, що й вітаємо.

Редакція

ПАРАФІЯЛЬНА ХРОНІКА

ОХРЕЩЕНО:

1. 25. 1. 1953 р. Михаїла сина Івана і Ольги Сидорчуків в Жібервіль.
2. 11. 4. 1953 р. Миколая сина Володимира і Валентини Галичів в Труа.
3. 12. 4. 1953 р. Теодора сина Володимира і Надії Андрієвських в Труа.
4. 24. 5. 1953 р. Юрія сина Юрія і Ярослави Гриненків в Парижі.
5. 30. 5. 1953 р. Павліну д. Миколи і Ліліяни Мішуків в Екзенкурі.
6. 31. 5. 1953 р. Андрія с. Олексія і Жаніни Бойків в Парижі.
7. 14. 6. 1953 р. Євгена с. Володимира і Віри Вусатих в Покур б. Монтаржі.
8. 14. 6. 1953 р. Софію д. Йосафата і Марії Лечуків в Монтаржі.
9. 14. 6. 1953 р. Андрія с. Йосафата і Марії Лечуків в Монтаржі.

ПОВІНЧАНО:

1. 11. 4. 1953 р. Олексія Форсіка і Кльотильду Замбетті в Парижі.
2. 26. 4. 1953 р. Якова Чайку і Ефрозину Резнюк в Фонт-Любаріс.
3. 30. 6. 1953 р. Теофіла Каленчука і Євгенію Рутецьку в Монбельярі.
4. 31. 6. 1953 р. Івана Сербина і Стефанію Онуфрієву в Кольомбело.
5. 19. 7. 1953 р. Григорія Пархоменка і Стефанію Рак в Кольомбело.
6. 1. 8. 1953 р. Жака Клєро і Євгенію Лановенко в Парижі.
7. 1. 8. 1953 р. Івана Кужеля і Катерину Нагорну в Везін-Шалеті.
8. 2. 8. 1953 р. Старшину Корол. Канадійської Повітряної Фльоти Михаїла Загарію і Др. Медицини Віру Закусило в Парижі.
9. 29. 8. 1953 р. Інж. Аскольда Кобилка і Євгенію Карпенко в Парижі.
10. 29. 8. 1953 р. Андрея Тищенко і Віру Лінник у Везін-Шалеті.
11. 12. 9. 1953 р. Андрея Булину і Катерину Моргун в Кольомбело.

ПОХОВАНО:

1. 6. 7. 1953 р. Володимира Грегораша, Пплка Армії УНР, в Абондані.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Ознайомившись з нововиданим «БЛАГОВІСНИКОМ», сердечно вітаю від щирого серця та бажаю повного успіху. Щастя. Боже у Вашій праці! Хотілося б, та було б бажано, щоби Українська Православна Громада спромоглася на те, щоби так цінний «Благовісник» виходив не як кварталник, а не менше, як місячник...

При цьому складаю щирю пожертву з моїх мізерних заробітків в сумі 500 фр. на пресовий фонд.

Яків Чорний

При нагоді попав мені Ваш, так цінний «БЛАГОВІСНИК», який я прочитав з великим задоволенням про наше минуле і сучасні події.

Дай Боже, щоб надалі ніс вістку і науку для наших православних українців у світі... Я хочу бути передплатником «БЛАГОВІСНИКА»...

Захар Ревко

... щодо «БЛАГОВІСНИКА». Чудово все зроблено. Своім змістом зробіть велике діло для захисту нашої Православної Віри і своїми правдивими висловами приведе де-кого до розуму...

Прот. Т. Гаврик

За надіслані 25 примірників журналу сердечно дякую, бо вони на відповідний момент надійшли і всі розійшлись...

Свящ. Т. Мацак

Тільки сьогодні і то завдяки дощеві мав можливість перечитати надісланій Вами журнал «БЛАГОВІСНИК». Добрий, корисний і потрібний! очима скромними трьома словами не можна висловити тої великої цінності, яку може принести цей журнал, як для Віруючих, так і для УАПЦеркви...

Пересилаю 1.000 фр., як тимчасову жертву на пресовий фонд «БЛАГОВІСНИКА», а при нагоді постараюся зробити більше...

Яків Возняк

20 примірників «БЛАГОВІСНИКА» скоро розпродав, бо людям подобався. Один номер доручив Вл. Архисп. Михаїлу, за що Владика є вдячний. Зараз збираю на пресовий фонд...

Андрей Крамар

Приношу Вам сердечну подяку за надіслане перше число «БЛАГОВІСНИКА». Давно пора Парижові! Я дуже тішуся, що Вам вдалося розпочати це велике діло. Журнал назовні прекрасний. А по змісту енциклопедія. Полеміки не боїться. Одважний...

Архiepіскоп Ніканор

Тішуся, що Вам вдалося видати такий гарний своїм зовнішнім оформленням і цікавим змістом кварталник. Ви зробили цим нашим вірним велику і присмну несподіванку. Цікаво, я свого часу писав до різних осіб у Парижі відносно видавання там церковного журналу. Мені відповіли, що це неможлива річ, бо нема грошей. Присмно ствердити, що тепер ситуація, як видно, змінилася на краще...

Свящ. Анатолій Дублянський

Дорогий о. Редакторе! Без пожертви на пресовий фонд ми не можемо рушити з місця. Все залежить від жертвенних людей, почесні імена яких Ви

можете прочитати в цьому журналі. Р е д а к ц і я.

Щира дякую за примірник «БЛАГОВІСНИКА». Вельми добра удався, чудоуная вояладка...

Святар Ауген Смаршчок

Журнал Ваш «БЛАГОВІСНИК» дуже подобався! Одна стаття ліпша від другої! Всі, що його читали, дуже ним захоплені. Як щоб я був не їхав до Канади, то сміло міг замовляти 100 примірників для своїх парафіян! Так редагований журнал здався б в Німеччині... Бажаю Вам... щоби Ваш прегарний журнал став скоро тижневиком!

Прот. Емануїл Горгица

Дуже дякую за листа і журнал. Я його прочитав — справляє вражіння, що його редагувала дуже здібна і вміла людина. Матеріяли свіжі і цікаві. Вони викличуть «війну з боку другої Церкви, але що ж воюючий католицизм, він сам викликає Православну споконвічну Українську Церкву на такий «бій». А в тім немає чого журитися: загрози нікому немає і не буде, тим більше на Батьківщині. Мені здається що так дві церкви на своїх місцях і співіснуюватимуть. На своїх місцях. Полемісти з греко-католицького боку часто вдаються до тону непотрібного і неприємного. Ви дасте їм гідну і поважну, аргументовану відповідь...

В. Г.

«БЛАГОВІСНИКА» одержав. Питаєте, — чи вартий він що? Відповідаю абсолютно вартий. Радий би був одержувати його регулярно, та чи старчить Вас на постійне видання? Це великі кошти, а де їх взяти?

Архiepіскоп Мстислав.

Дорогий Владико! Все залежить від нашого громадянства. Коли воно знайде корисним нашу працю, то дасть нам і кошти на друк і папір. Про працю не говоримо... Р е д а к ц і я.

Рада Бібліотеки ім. С. Петлюри з великою радістю прийняла друкований вияв української православної думки, одержавши примірник «БЛАГОВІСНИКА» для збагачення збірок бібліотеки.

Париж. Г. Довженко

Я з радістю вітаю Ваш журнал «БЛАГОВІСНИК». У нашому терені діє католицький душпастир, з яким мені приходиться балакати в справі православної віри і він твердить, що на нашій Волині була за давніх часів греко-католицька церква і лише за примусу російських царів тут впроваджено Православну Церкву. Я бажав би, щоб Ви мені потвердили чи це справді воно так, бо мені здається, що на Волині була і с віддавна тільки Православна Церква і Віра.

Я бажаю Вашому, а так само нашому, часописові багато успіхів...

М. С.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Ви цілком справедливо і згідно з історичною правдою пишете, що на Волині була і є тільки Православна Церква. Тільки під час панування Католицької Польщі,

на протязі майже двох століть ХУП-ХУІІ), змушували наш український православний народ признати унію з Римом. Але народ наш під проводом своїх повстанських вождів таких, як Христофор Косинський, Іван Лобода, Павло Наливайко, Тарас Трясило, Іван Сулима, Карпо Павлюк, Степан Острияниця, славетний Гетьман Богдан Хмельницький та інші зі зброєю в руках боронили Св. Православ'я. І тільки вища верства зрадила Православну Віру і перейшла на католицизм, а тим пропала для Української Нації. Але зісталась основа — «хлоп і поп» і вони врятували націю і свою предковичну віру. Коли закінчила свос політичне існування Польща (кінець ХУІІ і початок ІХ в.), то зник примус до унії, а разом з ним зникла й унія на Волині та інших землях України, крім Галичини, яка підпала під владу Католицької Австрії.

Наші ж предки, нащадки славних козаків — оборонців Православної Віри, не потребували ніяких «царських вказівок», щоби позбавитись католицьких опікунів... Вони мали в тому віковий досвід...

Перше число «БЛАГОВІСНИКА» одержав. Дякую. Прошу і надалі мені його висилати.

Свящ. В. Вишиван

«БЛАГОВІСНИК» одержали. Широ дякуємо. Просимо поставити нашу Консistorію на листу передплатників.

о. С. Грицина

Голова Президії Консistorії Журнал «БЛАГОВІСНИК» зробив солідне враження, тому можете розраховувати на те, що 15 чисел я зможу і далі розповсюдити.

Інж. Микола Маслов

Дякую за журнал. Подобається він мені своїм змістом, а також зовнішнім оформленням... Цілком погоджуюся з Вашою ідеологічною постановою: треба зміцнювати рідну Православну Церкву й боронити її перед зовнішніми ворогами...

Протосерей Д. Бурко

20 примірників «БЛАГОВІСНИКА» були скоро розпродані, в чому мені допоміг настоятель нашої церкви о. Орест Кулик. Народжений тут, в Америці, духовну освіту отримав в Колегії Св. Андрія, в Вінніпегу, він добре володіє українською мовою і прямо дивується, який з нього добрий українець і щирий православний. Він частину журналів узяв до церкви, оголосив з амвону, що продаються цікаві журнали з Франції і там їх розпродали.

Лариса Іваненко

Ваше перше число «БЛАГОВІСНИКА» зробило гарне вражіння, як що і далі Ви зможете видавати так, то це, можна сказати, найсолідніший журнал православних українців... Монреаль-Канада.

О. Кравченко

Гратулюю Вам за прекрасно редагований «БЛАГОВІСНИК»... Джінет (ЗДА).

Прот. Петро Білон

Преса про «БЛАГОВІСНИК» Видавці нового церковного журналу зробили вірним УАПЦ велику й

присмну несподіванку. Перед нами гарно оформлений і багатий змістом квартальник, орган Генерального Церковного Управління УАПЦ у Франції... Тішимося з виходу в світ «БЛАГОВІСНИКА», що збільшить подачу вірним духової поживи, якої брак особливо відчувалося останніми роками... Бажаємо від щирого серця новому українському православному церковному органу успіхів та регулярного виходу в світ.

«РІДНА ЦЕРКВА» Мюнхен.

«БЛАГОВІСНИК»... Часопис складає дуже гарне враження. Достатньо ілюстрований, великого формату, містить багато цінного і цікавого матеріалу... Побажаємо ж видавцям і редакції нового часопису успіхів в їх великій і корисній праці.

Відомості Ген. Церк. Упр. УАПЦ в В. Британії.

Перед самим Великоднем вийшло перше число «БЛАГОВІСНИКА», що його видало Генеральне Церковне Управління УАПЦ у Франції... Перше число має 20 стор. тексту та містить багато цінного матеріалу, з посеред якого на перше місце вибиваються статті проф. І. Власовського — «10 років тому» та Ю. Туза — «За моральне оновлення нашого громадського життя». Часопис рясно ілюстровано та дбайливо графічно оформлено.

«Українське Православне Слово»

ПОДЯКА

Через редакцію «БЛАГОВІСНИКА» поступило від Групи Українців Бен-Метіру (Тунезія) на діло УАПЦ 15.000 фр., а саме: від інж. Іллі Журжи — 2.000 фр., п. Зубенка Воломира — 2.000 фр., п. Тимофія Максюті — 2.000 фр., інж. Миколи Маслоза — 2.000 фр., Д-ра Івана Мосійчука — 3.000 фр., інж. Володимира Петренка — 2.000 фр., інж. Прокопа Татарчука — 2.000 фр.

Гроші повищі розподілені так: на Митрополичий Фонд УАПЦ — 10.000 фр. і на Пресовий Фонд «Благовісника» — 5.000 фр.

Блаженніший Владика Митрополит Полікарп висловив свою подяку Побожним Жертводавцям і уділив їм і їх родинам Вседіноче Архипастирське Благословення.

28. 5. 1953 р.

Митрополича Канцелярія УАПЦ

На Пресовий Фонд «БЛАГОВІСНИКА» склали пожертви:

Полк. П. Закусило — 10.000 фр., Парафіяльна Рада у Везін-Шалеті — 5.000 фр., Адв. П. Плевако — 30.000 фр., Инж. С. Созонтів — 12.000 фр., Яків Возняк — 900 фр., Яків Чорний — 500 фр., о. Кульчицький (Ганвер) — 400 фр., підчас ювілейного обіду з нагоди 75-ліття о. Т. Гаврика зібрано 6.100 фр. (саме: о. Т. Гаврик — 500 фр., Родина Закусило — 1.000 фр., Сергій Сідляр — 500 фр., Борис Цибульський — 200 фр., Яворівський — 1.000 фр., Л. А. В. — 500 фр., Я Загвій — 200 фр., Роговий — 200 фр., Лукіяненко — 200 фр., Гахович — 200 фр., Юрченко — 200 фр., Ілашук — 200 фр., Г. Луцик — 100 фр., А. Г. — 200

Л И С Т А
перших жертводавців на БУДОВУ ХРАМУ УАПЦ в Парижі, які вже впла-

тилі свою по ж е р т в у :		
1. Парафіяльна Рада УАПЦ в Парижі	— 20 цеголок	— 100.000 фр. (300 дол.)
2. о. В. Вишневецький (міс. платня)	„ 4 цеголки	— 20.000 фр. (60 дол.)
3. п. Микола Гмиря	„ 2 цеголки	— 10.000 фр. (30 дол.)
4. п. П. Плевако	„ 20 цеголок	— 100.000 фр. (300 дол.)
5. п. А. Швидкий	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
6. п. Кучмар	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
7. п. Р. Шпаківський	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
8. п. Лего	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
9. п. Підгородецький	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
10. п. М. Маланківський	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
11. Диякон Я. Мацак	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
12. п. Антон Клеменюк	„ 2 цеголки	— 10.000 фр. (30 дол.)
13. п. Гарасим Кириленко	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
14. п. Сергій Ткаченко	„ 2 цеголки	— 10.000 фр. (30 дол.)
15. п. Філімон Лабушняк	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
16. п. Петро Василів	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
17. п. Кирило Миколайчук	„ 2 цеголки	— 10.000 фр. (30 дол.)
18. о. Ієродиякон Ростислав	„ 2 цеголки	— 10.000 фр. (30 дол.)
19. п. Микола Дріжд	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
20. п. Вячеслав Могилівський	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
21. п. Борейко	„ 2 цеголки	— 10.000 фр. (30 дол.)
22. п. Юрашук	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
23. п. Є. Бацуца	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
24. п. Павло Гусака	„ 2 цеголки	— 10.000 фр. (30 дол.)
25. Пані Гарагуля	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
26. п. Отаманова Ольга Петлюра	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
27. п. Д. Вербицький	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
28. п. Навроцький	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
29. п. Бордюгівський	„ 1 цеголка	— 5.000 фр. (15 дол.)
30. Родина П. Закусило з Донбалу	„ 5 цеголок	— 25.000 фр. (75 дол.)
31. п. Василь КО з Нью Йорку	„ 8 цеголок	— 40.000 фр. (120 дол.)
32. п. Марія Пинша (вдова дякона) в Парижі	1 цеголка	— 2 ф. австр. і 5 дол. 2.000 фр. (6 дол.)
33. п. Костенко (козак) з Парижа		2.000 фр. (6 дол.)
34. п. Д. Вольний з Парижу		2.000 фр. (6 дол.)
35. п. Іван К. (Стар. Дім в Ліль)		2.000 фр. (6 дол.)
36. Інж. Д. Пісичевський з Парижа		2.000 фр. (6 дол.)
37. Інж. А. Нольде (Стар. Дім в Парижі)		500 фр.
38. п. Свистун з Парижа		1.000 фр.
39. Парафіяльна Рада УАПЦ в Парижі		4.000 фр.
40. Консисторія УПЦ в ЗДА	1 цеголка	25 дол.

фр., П. Гостенко — 100 фр., М. Феценко — 200 фр., І. Снегдовський — 200 фр., Ерченко — 100 фр., Василь Клофас — 100 фр., Диякон З. Ямковий — 400 фр.), Диргент К. Миколайчук — 200 фр., Сотн. Ілько Шаповал — 1.000 фр., В. Словик — 400 фр., 7 Українців з Бен-Метіру (див. подяку Блаженнішого Митрополита Полікарпа) — 5.000 фр., Диякон Василина — 100 фр., Інж. А. Чуприна — 900 фр., А. Кравченко (Канада-Монтреаль) — 840 фр., Іван К. (Ліль) — 600 фр., Валя Іванюк (ЗДА) — 250 фр., Олег Кравченко (Канада) — 840 фр., Михайло і Сергій Козельські (діти) — 300 фр., Протопресвітер І. Бачинський (Бельгія) — 500 фр., Прот. Микола Чернявський (ЗДА) — 2.275 фр., підчас урочистого обіду на честь Блаженнішого Митрополита Полікарпа в Оден-лс-Тиші на заклик о. Т. Гаврика зібрано 6.200 фр. (саме: Прот. Т. Гаврик — 1.000 фр., П. Закусило — 1.000 фр., диякон З. Ямковий — 200 фр., Й. Бутинський — 100 фр., Євген і Феодосія Лисенко — 500 фр., С. Т. — 100 фр., Квачук — 100 фр., Л. Лисенко — 100 фр., І Ковальчук — 100 фр., Блажійчук — 100 фр., Танський — 100 фр., Жураків-

ський — 100 фр., В. Яремко — 100 фр., І. Снегдовський — 200 фр., Іван Ткаченко — 500 фр., Куприкенко — 200 фр., Пані Безкоровайна — 200 фр., Дашкевич — 200 фр., Олексій — 100 фр., С. Сідляр — 1.000 фр., Іванюга — 200 фр.), Диякон Яким Мацак — 1.000 фр.

Українці з Гренобля — 2.000 фр., а саме: О. Козельський — 350 фр., Ілько Рівняк — 400 фр., Степан Плоскорняк — 400 фр., Іван Павлюк — 100 фр., Ілько Шумінець — 100 фр., Дмитро Домінік — 100 фр., Василь Грушко — 100 фр., Микола Дорожнинський — 100 фр., Юрій Єреміїв — 100 фр., Петро Шевчук — 100 фр., Леонід Токайло — 50 фр.

Видавництво «БЛАГОВІСНИКА» складає свою щирю подяку всім Жертводавцям і стверджує, що тільки дякуючи щедрим жертвам зможемо продовжувати свою працю.

ПІДТРИМУЙТЕ ДУХОВНИЙ ЦЕНТР УАПЦ В ЕВРОПІ
І
ЖЕРТВУЙТЕ НА
«МИТРОПОЛИЧИЙ ФОНД УАПЦ»!

«БЛАГОВІСНИК» видає Ген. Церк. Управління УАПЦ у Франції. Тираж 2.000 примірників

Ціна цього примірника (подвійного): Франція — 200 фр., Бельгія — 30 б. фр., Англія — 5 шілінгів, ЗДА, Канада та ін. країни 70 центів, Німеччина — 1.50 НМ.